

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: BA Germanisztika

Tantárgy neve: Filozófia	Tantárgy Neptun-kódja: BTSBN001X01 Tárgyfelelős intézet: Filozófiai Intézet Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Nyíró Miklós egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Nyíró Miklós egyetemi docens, Dr. Gáspár Csaba László, egyetemi docens	
Javasolt félév: 1Ő	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 1	Számonkérés módja: aláírás, kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A hermeneutika – mint a megértés és helyes értelmezés gyakorlata, sőt művészete, és annak elmélete – az ókori görögségig visszanyúló előzményekre tekinthet vissza: mindig is fontos aspektusát képezte ugyanis a mítosz, majd a Biblia, az ókor klasszikus öröksége, idővel pedig az egyéb tudományos és irodalmi művek elsajátításának. Mivel azonban az értelmezés kérdései különösen az áthagyományozásban fellépő törések korszakaiban váltak – és válnak ma is – igazán égetővé, ezért a hermeneutika úgyszólván időről-időre felszínre törő „búvópatakként“ kísérté végig az európai gondolkodás és kultúra történetét.</p> <p>A múlt század második felétől a megértés és értelmezés tana mindazonáltal univerzális, filozófiai rangra emelkedett, s ettől kezdve az európai (és mindinkább az egyetemes) gondolkodás egyik meghatározó áramlatává lépett elő. Túl azonban a filozófián, a hermeneutikai megközelítés számos egyéb diszciplína vonatkozásában is – így az irodalomelmélet, esztétika, történettudományok, antropológia, teológia, tudományelmélet stb. területein – máig termékeny.</p> <p>A kortárs hermeneutika elsősorban a – Hans-Georg Gadamer nevéhez fűződő – ún. filozófiai hermeneutikából, illetve az azzal való számvetésekből táplálkozik. A jelen kurzus három fő részben tárgyalja az univerzális hermeneutikával kapcsolatos fő kérdésköröket. Először a filozófiai hermeneutika történeti előzményeit, közelebbről az értelmezés teológiai, felvilágosodásbeli, romantikus, valamint a 19. századi historista elméleteit tekintjük át (I). Ezt követően magának az ún. hermeneutikai tapasztalatnak a főbb aspektusait összegezzük, melyet az értelmezés példaesetének – ti. a művészet tapasztalatának – a gadameri jellemzésével vezetünk be (II). A harmadik lépésben a nyelv, a szöveg és az irodalom hermeneutikai megközelítését, ezekkel összefüggésben pedig a fordítás problémáit tárgyaljuk. Végül e hermeneutikai megközelítés jelentőségét tekintjük át ama kérdés tekintetében, hogy miben rejlik a bölcsészettudományok sajátossága (III).</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri a filozófia fogalmi készletének, elméletének, módszerének legfontosabb alapelemeit. képesség: A filozófia történetével összefüggő alapvető kérdésekben képes adekvát módon megnyilatkozni, a helyes fogalmi rendszert használni. attitűd: Fontosnak tartja, hogy a germanisztikából kiindulóan képes legyen tájékozódni a filozófia és a társ-művészetek világában. autonómia és felelősség: A filozófia területén szerzett tudását kreatívan alkalmazza, a mélyebb összefüggések megértéséhez és magyarázatához szükséges megfelelő információkat beszerzi.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Előadás:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezetés: A „hermeneutika“ terminus jelentésköre; az értelmezés kérdésének jelentősége; az értelmezéstan történetének korszakolása és vázlatos áttekintése 2. A hermeneutika előtörténete: az egyházatyák és a reformáció teológiai értelmezéstanai 3. Hermeneutika a felvilágosodás korában: Dannhauer, Chladenius, Pietizmus 4. Romantikus hermeneutika: Ast és Schleiermacher 5. Historista hermeneutika: Droysen és Dilthey 6. Filozófiai hermeneutika – Heidegger: A megértés mint az ember alapvető létmódja. Gadamer: A romantikus és a historista hermeneutika bírálata 7. A művészet tapasztalata I.: Az esztétikai tudat és -képzés bírálata. A műalkotás létmódja mint játék 8. A művészet tapasztalata II.: Mimézis, reprezentáció, kép, irodalom 	

9. A hermeneutikai tapasztalat jellemzői I.: A megértés történetisége: a hermeneutikai kör; az előítéletek kérdése, autoritás és hagyomány
10. A hermeneutikai tapasztalat jellemzői II.: Időbeli távolság és hatástörténet; hermeneutikai tapasztalat, a kérdés elsőbbsége
11. A nyelv hermeneutikája: jel, szimbólum, kép és szó
12. A szöveg hermeneutikai fogalma; irodalom és szépirodalom; a fordítás problematikái
13. A „szellemtudományok” tudományosságának problémája: a képzés jelentősége
14. Összefoglalás

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Írásbeli vizsga

A kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

A vizsgakérdéseket az oktató a hallgatókkal a vizsgaidőszak előtt legalább egy hónappal közli, a tételcímek alapvetően megegyeznek a fenti tematikus bontással. Az írásbeli vizsgadolgozat értékelése: 0-59 %: elégtelen (1); 60-69 % elégséges (2); 70-79 % közepes (3); 80-89 % jó (4), 90 %-tól jeles (5)

Kötelező irodalom:

Grondin, Jean: Bevezetés a filozófiai hermeneutikába. Ford. Nyíró M., Budapest: Osiris 2002. Részletek.

Gadamer, Hans-Georg: Igazság és módszer. Egy filozófiai hermeneutika vázlata. Ford. Bonyhai G., 2.k. Budapest: Osiris 2003. Részletek.

Gadamer, Hans-Georg: „Hermeneutika“. In: Filozófiai hermeneutika, szerk. Bacsó B., Budapest: FTIK 1990, 11-28.

Ajánlott irodalom:

Schleiermacher, Friedrich: „A hermeneutika fogalmáról F.A. Wolf fejtegetéseivel és Ast tankönyvével összefüggésben“. In: Filozófiai hermeneutika, szerk. Bacsó B., Budapest: FTIK 1990, 29-60.

Dilthey, Wilhelm: „A hermeneutika keletkezése“, In. uő: A történelmi világ felépítése a szellemtudományok-ban. ford. Erdélyi Á., Budapest 1974. 469-493.

Gadamer: „Hermeneutika és historizmus“. In. uő: Igazság és módszer. 348-369.

Gadamer: „Szöveg és interpretáció“. In: Szöveg és interpretáció. Szerk. Bacsó B., Budapest: Cserépfalvi Könyvkiadó 1991, 17-41.

Gadamer: „Az ‚eminens’ szöveg és igazsága“, in. uő: A szép aktualitása, ford. Bonyhai G. et al., Budapest: T-Twins 1994.

A hermeneutika elmélete: tanulmányok, szerk. Fabiny T., Szeged: JATE Press 1987, 2. kiad. 1998.

Filozófiai hermeneutika, Szöveggyűjtemény, szerk. Bacsó B., Budapest: FTIK 1990.

Fehér M. István: Hermeneutikai tanulmányok I. Budapest: L’Harmattan 2001.

Nyíró Miklós: Nyelviség és nyelvfeleltség. Hans-Georg Gadamer és a nyelv hermeneutikája. Budapest: L’Harmattan 2006.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: BA Germanisztika

Tantárgy neve: Bevezetés a nyelvtudományba	Tantárgy Neptun-kódja: BTMAN101 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens, Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 1Ö	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 1	Számonkérés módja: aláírás, kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A hallgatók a bevezető nyelvészeti tantárgy keretében megismerkednek a nyelvtudomány legfontosabb fogalmaival, kutatási területeivel, elért eredményeivel. A világ nyelvi gazdagságáról és a nyelvészet ágairól, az egyes nyelvtudományi területek feladatairól képet adó előadások után a nyelv és gondolkodás kérdéseivel foglalkozunk, majd a kommunikáció fogalmát, fajtáit tekintjük át. Egy-egy előadást szentelünk a beszédaktusoknak, a nyelvi jelnek és az általános jeltudománynak, a nyelvváltozatoknak, továbbá az egyes nyelvi szintekkel foglalkozó nyelvtudományi területek (fonetika-fonológia, morfológia, szintaxis, textológia) vizsgálatának. Röviden tárgyaljuk a szemantika, a lexikológia és a lexikográfia alapkérdéseit, majd az utolsó előadás – a korábban elhangzott nevek és áramlatok alapján – összefoglalóan mutatja be az európai nyelvtudomány történetének fontosabb állomásait.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri a nyelvek szabályait, tájékozott a nyelvészeti tudományágakat illetően. képesség: A szinkron nyelvállapot fonetikai, fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai jellemzőinek és ezek összefüggéseinek ismeretében képes a szakiránynak megfelelő nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára. attitűd: Elkötelezett a német és magyar nyelv megismertetése iránt, törekszik megszerzett tudása kreatív felhasználására. autonómia és felelősség: Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel választott szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak (magyar nyelvészet) autonómiáját, módszertani sajátosságait.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Előadás:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A nyelvek és a nyelvtudomány, a nyelvtudomány feladata, ágai, szinkrón és diakrón vizsgálatok 2. Nyelv és gondolkodás, nyelv és agy, a nyelvelsajátítás jellemzői 3. A kommunikáció fogalma és fajtái; az emberi és az állati kommunikáció összevetése 4. Az emberi nem-verbális kommunikáció fajtái és jellemzésük 5. Beszédaktus-elmélet és pragmatika 6. A nyelv és a beszéd; a nyelv mint jelek rendszere; a nyelv és az általános jeltudomány (szemiotika) kapcsolata 7. A nyelvváltozatok vizsgálata 8. Az egyes nyelvi szintek vizsgálata I. Fonetika és fonológia 9. Az egyes nyelvi szintek vizsgálata II. A morfológia feladata; az egyes szóosztályok csoportosítása 10. Az egyes nyelvi szintek vizsgálata III. A szintaxis alapjai, a mondatelemzés iskolái 11. Az egyes nyelvi szintek vizsgálata IV. A szövegnyelvészet alapfogalmai 12. A szemantika alapjai 13. Lexikológia és lexikográfia 14. Nevek és áramlatok az európai nyelvtudomány történetéből 	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Szóbeli vizsga	
A kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A vizsgakérdéseket az oktató a hallgatókkal a vizsgaidőszak előtt legalább egy hónappal közli, a tételcímek alapvetően megegyeznek a fenti tematikus bontással.	
Kötelező irodalom:	

Kálmán László – Trón Viktor: Bevezetés a nyelvtudományba. Budapest: Tinta Könyvkiadó 2005.
(https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tinta/TAMOP-4_2_5-09_Bevezetes_a_nyelvtudomanyba/adatok.html)

Kenesei István (szerk.): A nyelv és a nyelvek. Budapest: Gondolat 1984.

Kenesei István (szerk.): A nyelv és a nyelvek. Budapest: Akadémiai Kiadó 2003.

Austin, J.: Tetten ért szavak. Budapest: Akadémiai Kiadó 1990.

Ajánlott irodalom:

Crystal, D.: A nyelv enciklopédiája. Budapest: Osiris 1998.

Fodor István: A világ nyelvei és nyelvcsaládjai. Budapest: Tinta Könyvkiadó 2003.

Hidasi Judit (szerk.): Szavak – Jelek – Szokások. Budapest: Windsor Kiadó 1998.

Horányi Özséb – Szépe György: A jel tudománya. Budapest: Gondolat 1975.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: Bevezetés az irodalomtudományba	Tantárgy Neptun kódja: BTMAN107 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Intézeti Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Bazsóné Dr. Sörös Marianna, egyetemi adjunktus	
Közreműködő oktató(k): Bazsóné Dr. Sörös Marianna, egyetemi adjunktus, Paksy Tünde, egyetemi tanársegéd	
Javasolt félév: 1 ^ő	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 1	Számonkérés módja: gyakorlati jegy, kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: Az előadás célja az, hogy a hallgatók középiskolában szerzett irodalomtörténeti ismereteit és műismeretét az irodalomelmélet elmélyítésével szemléleti egységbe vonja. Az előadás megismerteti a hallgatókat az irodalomtudomány kulcsfogalmaival. Megmutatja az irodalom kommunikációs funkcióját és esztétikai minőségét, s ezzel segíti a hallgatókat a szövegek befogadásában, egyszersmind az esztétikai igényesség kialakításában. Az előadás többek közt az irodalmi jelenség vizsgálatának tudományelméleti alapjaival ismerteti meg a hallgatókat, foglalkozik az irodalom általános és ágazatesztétikai kérdéseivel, illetve az irodalmiság alaki és megformáltságbeli sajátosságaival. A hallgatók képet kapnak az irodalomelmélet és irodalomkritika kialakulásáról és kiemelkedő képviselőiről, megismerik a különböző kritikai iskolák elméleti alapjait és a kötelező olvasmányi szemelvényeken keresztül tanulmányozzák a műelemzés terminológiai apparátusát és az egyes megközelítési módszereket.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> A hallgató ismeri az irodalomtudomány és irodalomelmélet alapvető tendenciáit és képviselőit. <i>képesség:</i> Ismeri az irodalomtudomány terminológiáját, képes német nyelven megérteni az idevágó szakirodalmat. <i>attitűd:</i> Elkötelezetten vállalja szakképzettsége átfogó gondolkodásmódjának hiteles közvetítését, nyitott az új irodalomtudományi jelenségek és eredmények befogadására. <i>autonómia és felelősség:</i> Tudatosan képviseli azon elemzési módszereket, amelyekkel az előadáson megismerkedett.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Einführung: Was ist Literatur? Was ist Literaturwissenschaft? Hermeneutik als Problem (Lesen - Verstehen - Interpretieren) 2. Terminologie der Literaturwissenschaft 3. Literatur und Wirklichkeit 4. Autorschaft 5. Probleme der Gattungspoetik 6. Terminologie der Erzähl-Analyse 7. Terminologie der Dramen-Analyse 8. Terminologie der Gedicht-Analyse 9. Literarischer Kanon - Literarische Wertung 10. Literatur und Kommunikation 11. Produktionsästhetische Analyse 12. Strukturanalyse 13. Rezeptionsästhetische Analyse 14. Literaturwissenschaft als Kulturwissenschaft 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Kollokvium A kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A hallgató írásbeli vizsga formájában ad számot tudásáról. A dolgozat átfogóan érinti az előadások tematikáját. A dolgozat értékelése: 100%-90% = jeles, 89%-80% = jó, 79%-70% = közepes, 69%-60% = elégséges, 60% alatt = elégtelen</p>	
Kötelező irodalom:	

1. Arbeitsbuch: Literaturwissenschaft. Hrsg. Thomas Eicher - Volker Wiemann, Paderborn, München, Wien, Zürich: Schöningh, 2001.
2. Grundzüge der Literaturwissenschaft. Hrsg. Heinz Ludwig Arnold - Heinrich Detering, München: DTV, 2001.

Ajánlott irodalom:

1. Baasner, Rainer/Zens, Maria: Methoden und Modelle der Literaturwissenschaft. Eine Einführung. Berlin: Erich Schmidt Verlag, 2005.
2. Bernáth Árpád/Orosz Magdolna/Radek Tünde/Rácz Gabriella/Tókei Éva: Irodalom, irodalomtudomány, irodalmi szövegelemzés. Budapest: Bölcsész Konzorcium, 2006.
<http://mek.oszk.hu/05400/05477/05477.pdf>
3. Schutte, Jürgen: Einführung in die Literaturinterpretation, Stuttgart: Metzler, 1990.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: Társadalmi ismeretek	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN107A Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Intézeti Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Tózsza-Rigó Attila egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Tózsza-Rigó Attila egyetemi docens	
Javasolt félév: 1 ^ő	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 1	Számonkérés módja: aláírás, kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A tantárgy alapvető es bevezető ismereteket ad a társadalmi vonatkozású diszciplínák fogalmairól és kutatási témáiról, felkészítve a hallgatókat a német nyelvű országok történetét, földrajzát, gazdaságát és kultúrtörténetét tárgyaló előadások és szemináriumok befogadására.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> a társadalomtörténeti, a kultúrtörténeti és az alapvető történelmi fogalmak megismerése és lexikális elsajátítása német nyelven, információk szerzése hiteles információs- és forrásbázisokról, amelyek a német nyelvű országokra vonatkozóan közölnek aktuális társadalompolitikai híreket <i>képesség:</i> rendszerezés, fogalomismeret, definiálási képesség, lényeglátó képesség és alapvető társadalmi (szociális, szociálpolitikai, kulturpolitikai és aktuálpolitikai) összefüggések felismerése, megértése <i>attitűd:</i> a német társadalmi problémák iránti érdeklődés kialakítása, a sajtó és az internetes portálok használata iránti igény kialakítása az aktuális társadalmi események követése céljából, érzékenyítés a német nyelvű országok társadalmi és szociális problémái iránt és a törekvés kialakítása azok történelmi és aktuális kontextusban való megismerésére. <i>autonómia és felelősség:</i> önálló információszerzés- és feldolgozás az érdeklődésnek megfelelő társadalmi kérdésekben, felelős véleménynyilvánítás</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Előadás:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gesellschaft und sozialer Wandel in Deutschland 2. Gesellschaft und sozialer Wandel in Österreich 3. Gesellschaft und sozialer Wandel in der Schweiz 4. Was ist Gesellschaft? 5. Gesellschaftsprobleme: Religion 6. Gesellschaftsprobleme: Rassismus 7. Gesellschaftsprobleme: Migration 8. Gesellschaftsprobleme: Arbeitslosigkeit 9. Gesellschaftsprobleme: Arbeitslosigkeit: Armut 10. Gesellschaftsrecht und Demokratie 11. Gruppen und andere Formierungen in der Gesellschaft 12. Verhaltensregeln und Tabus 13. Gleichheit und Gleichberechtigung 14. Blick in die Zukunft aufgrund von Gesellschaftstheorien 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Prezentáció, beadvány.</p> <p>Kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A vizsgajegy megszerzésének feltétele egy, a hallgató érdeklődésének megfelelően kiválasztott társadalompolitikai téma kidolgozása és prezentációja ppt segítségével. További követelmény a választott téma írásbeli kifejtése legfeljebb 5 oldal terjedelemben. A végső vizsgajegy kialakításában a két feladatrész (szóbeli, írásbeli) 50-50 százalékban szerepel. A szóbeli prezentáció értékelésének szempontjai: tartalom, problémafelvetés és áttekintése, előadásmód. Az írásbeli beadvány értékelésének szempontjai: tartalom, fogalmazásmód, szerkezet és stílus. A kollokviumra adott jegy a vizsgarészek átlaga alapján kerül meghatározásra.</p>	
<p>Kötelező irodalom: Schäfers, Bernhard: Sozialstruktur und sozialer Wandel in Deutschland. München: UTB 2013.</p>	

Schwietring, Thomas: Was is Gesellschaft? München: UTB. 2016.

Deutschland – Einwanderungsland. Letölthető:

http://www.bagiv.de/pdf/SVR_Fakten_zur_Einwanderung.pdf

Ajánlott irodalom:

Gabriel, Karl – Reuter, Hans R.: Religion und Gesellschaft. München: UTB. 2011.

Koller, Christian: Rassismus. München: UTB. 2012.

Fokus Migration. Deutschland. Letölthető:

www.bpb.de/system/files/...pdf/Laenderprofil_Deutschland_2017.pdf

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: Könyvtárhasználati, informatikai és filológiai alapismeretek	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN112A Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Paksy Tünde, egyetemi tanársegéd	
Közreműködő oktató(k): Paksy Tünde, egyetemi tanársegéd, Bazsóné dr. Sörös Marianna, egyetemi adjunktus; Dr. Bikics Gabriella, egyetemi docens; Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens; Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens; Sabine Hankó, német anyanyelvi lektor	
Javasolt félév: 1 ^ő	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium célja, hogy megismertesse a hallgatókat a tudományos kutatómunka alapjaival, tudatosítsa bennük a tudományosság és az ismeretterjesztés fogalma közötti alapvető különbséget, lehetővé tegye, hogy később maguk is önálló kutatásokat folytassanak. Lépésenként áttekinti a tudományos kutatómunka legfontosabb szakaszait, megismerteti a hallgatókat az alapvető módszerekkel. Külön hangsúlyt fektet a szakirodalom feltárásának és feldolgozásának metódusára, valamint az eredmények, akár szóbeli, akár írásbeli formájú, tudományos igényű megfogalmazásának tartalmi és formai szempontjaira.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a filológiai kutatás standardjait, módszereit. <i>képesség:</i> Képes a szakirodalmi források önálló felkutatására. <i>attitűd:</i> Törekszik a források kritikus vizsgálatára, tiszteletben tartja a szerzői jogokat és a szellemi tulajdont. <i>autonómia és felelősség:</i> Önálló kutatómunkája során filológiai pontosságra törekszik, forrásait és a szakirodalmi tartalmakat megfelelő formában hivatkozza.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A filológia fogalma és a tudományosság kritériumai 2. A tudományos munka formái, a tudományos dolgozatok fajtái, célkitűzése 3. Referátum, handout és prezentáció készítésének sajátosságai 4. A szakirodalom feltárása: Könyvtári gyakorlat 5. Könyvtári gyakorlat 6. Szakirodalom és az internet 7. Internetes kutatómunka 8. A szakirodalom feldolgozása, hogyan jegyzeteljünk? 9. Bibliográfia készítése 10. Mikor és hogyan hivatkozunk? 11. Tudományos előadások formái 12. Az idézések formái: szó szerinti idézés használata 13. Az idézések formái: tartalmi idézés használata 14. Félévzáró ZH 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A tudomány kutatómunka alapjainak elsajátításáról a félév folyamán egy kisebb önálló kutatás bemutatásával adnak számot a hallgatók. A szemináriumvezetővel egyeztetett téma bemutatását prezentációval kísérik, a többi hallgató részére handout-ot készítenek. Mind a prezentáció, mind a handout az előadás logikusan felépített rövid vázlatát, valamint a felhasznált szakirodalmat is tartalmazza. A félév végéig benyújtják a kiselőadásuk témájához készített bibliográfiát.</p>	

A félévzáró zárthelyi dolgozat feladatai megkövetelik a digitális könyvtári katalógusokban és adatbázisokban való eligazodást, számon kérik a filológiai pontos hivatkozást valamint a szószerinti és tartalmi idézések formáinak ismeretét, értékelik ezek tartalmi és formai megvalósításának minőségét. A Zh értékelése: 0-59%: elégtelen (1); 60-69% elégséges (2); 70-79% közepes (3); 80-89%, 90%-tól jeles (5)

Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:

A szeminárium teljesítésének feltétele valamennyi fent leírt követelmény (kiselőadás, bibliográfia, Zh) benyújtása. A gyakorlati jegy a feladatok átlaga, azzal a megszorítással, hogy bármely feladat elégtelen teljesítése elégtelen gyakorlati jegyet eredményez.

Kötelező irodalom:

Bangen, Georg 1990. *Die schriftliche Form germanistischer Arbeiten*. Empfehlungen für die Anlage und äußere Gestaltung wissenschaftlicher Manuskripte unter besonderer Berücksichtigung der Titelangaben von Schrifttum. Sammlung Metzler 13, Stuttgart: Metzler.

Eco, Umberto 1998. *Wie man eine wissenschaftliche Abschlussarbeit schreibt*. Doktor-, Diplom-, und Magisterarbeit in den Geistes-, und Sozialwissenschaften. übers. von Walter Schick. Heidelberg: C. Müller.

Ajánlott irodalom:

Boone, Nicholas; Quisbrock, Tim 2009. *Arbeite lieber wissenschaftlich! : Haus-, Bachelor- und Masterarbeiten erst strukturieren, dann schreiben*. Lemgo: Hochschule Ostwestfalen-Lippe, Fachbereich Produktion und Wirtschaft.

Esselborn-Krumbiegel, Helga ²2004. *Von der Idee zum Text : Eine Anleitung zum wissenschaftlichen Schreiben im Studium*. Paderborn u.a.: Schöningh.

Karall, Peter H.; Weikert, Aurelia: *Das Verfassen wissenschaftlicher Arbeiten*. Online: <https://www.univie.ac.at/ksa/elearning/cp/schreiben/schreiben-full.html>

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: Szóbeli kommunikáció I.	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN101AM1 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Intézeti Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Bikics Gabriella, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Bikics Gabriella, egyetemi docens	
Javasolt félév: 1Ö	Előfeltétel:
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium célja, hogy a különböző előképzettséggel érkezett hallgatók nyelvtudását azonos szintre hozzuk. Legfontosabb feladat, hogy a hallgatók bővítsék szókincsüket, fejlesszék szóbeli kommunikációs képességeiket. Autentikus szövegek hallgatásával és feldolgozásával szert tesznek a hétköznapi életben használt szókincsre és beszédfordulatokra. Középpontban áll a hallásértés és a beszédkézség fejlesztése, melynek módszerei a szóbeli összefoglalás, elbeszélés, véleményalkotás, beszélgetés, vita és referátum, de ezt másodlagosan kiegészítik a receptív készségek, az olvasás- és íráskészség.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a német nyelv beszélt és írott változatának szabályait. <i>képesség:</i> Képes német nyelven hatékonyan kommunikálni és az információkat különböző nézőpontok szerint bemutatni. <i>attitűd:</i> Törekszik nyelvi tudásának és általános ismeretanyagának folyamatos fejlesztésére. <i>autonómia és felelősség:</i> Szakmai hivatástudat kialakítására és önképzésre törekszik.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Einführung, Kennenlernen, Thematik und Anforderungen des Kurses 2. (Lektion 1) Netzwerke –Gedanken klar ausdrücken 3. Netzwerken was bringt das? - mündliche Berichte verstehen, ein Interview führen und auf Aussagen reagieren, in einem Interview flüssig antworten und reagieren 4. Geben und Nehmen – Radiosendungen verstehen, argumentieren und auf andere reagieren 5. Leistungsmessung, mündlich I. (Lektion 2) Alles Kunst Gespräche über komplexe Themen verstehen, ein Interview führen und auf Aussagen reagieren 6. Berlin Stadt der Kunst –argumentieren und auf andere reagieren 7. Kunst und Geld – in Filmen, Theaterstücken Umgangssprache verstehen, argumentieren und auf andere reagieren 8. Leistungsmessung, mündlich II. (Lektion 3) Suchen, finden, tun – Gedanken klar ausdrücken, Gespräche über komplexe Themen verstehen 9. Im Assesment Center – ein Interview führen und auf Aussagen reagieren, in einem Interview flüssig antworten und reagieren 10. Eine heiße Mitarbeiterversammlung – Anzeigen und Ankündigungen verfassen, Diskussionen moderieren, an Verhandlungen teilnehmen 11. Leistungsmessung, mündlich III. 	

(Lektion 4) Im Einsatz – mündliche Berichte verstehen

12. Organisierte Hilfe - rasch wichtige Einzelinformationen finden, argumentieren und auf andere reagieren
13. Preiswürdiges Engagement – mündliche Berichte verstehen, Notizen machen, die anderen nützen, Gedanken klar ausdrücken
14. Leistungsmessung, mündlich IV.
Wiederholung, Zusammenfassung, Bewertung, Abschluss des Kurses

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Beszámolók és szódolgozatok az egyes témakörökből.

Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:

Beszámoló:

A produktív készségek (szóbeli témakifejtés) értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik:

Tartalom: a szóbeli felelet szakmai információi és szókinccse

Prezentáció: a szóbeli felelet logikája, felépítése, előadásmódja, követhetősége, gördülékenysége, érthetősége

Kommunikáció: a szóbeli felelet nyelvhelyessége

A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

Szódolgozat:

Feladatsor: Az elégséges (2) jegyhez 60%-ot, a közepes (3) jegyhez 70%-ot, a jó (4) jegyhez 80%-ot, a jeles (5) jegyhez 90%-ot kell elérnie a hallgatóknak.

BA és minor csoportok összevonása esetén a Mittelpunkt B2 és a Mittelpunkt C1 könyvek (Lehrbuch) közül a csoport nyelvi szintjének inkább megfelelőbbet választjuk, és a differenciálásra a munkafüzet (Arbeitsbuch) felhasználásával nyílik lehetőség.

Kötelező irodalom:

1. Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Lehrbuch. Stuttgart: Klett 2008.
2. Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Arbeitsbuch + Audio CD. Stuttgart: Klett 2008.
3. online: http://einstufungstests.klett-sprachen.de/eks/2013-07-19_mittelpunkt/index.php?questname=mittelpunkt&questclass=B2&questblock=1

Ajánlott irodalom:

1. Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. 3 Audio CD-s. Stuttgart: Klett 2008.
2. Fitz, Angela – Neustadt, Eva: Mittelpunkt B2 / C1. Redemittelsammlung. Stuttgart: Klett 2009.
3. Duden online Wörterbuch: <https://www.duden.de/woerterbuch>

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: Írásbeli kommunikáció I.	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN102AM1 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Intézeti Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Bikics Gabriella, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Bikics Gabriella, egyetemi docens	
Javasolt félév: 1Ö	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium célja, hogy a különböző előképzettséggel érkezett hallgatók fejlesszék írásbeli kommunikációs képességeiket. Középpontban áll az olvasásértési és grammatikai készség fejlesztése. A különféle szövegfajták tanulmányozásával felismerik azok formai, lexikai, grammatikai és stilisztikai jellegzetességeit, az egyes nyelvtani jelenségek elemzésével és gyakorlásával, pontosítják nyelvtani tudásukat. Ezt másodlagosan kiegészítik a többi készségek, elsősorban az íráskészség, másodsorban a hallásértési- és beszédkészség.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a német nyelv beszélt és írott változatának szabályait. <i>képesség:</i> Képes német nyelven hatékonyan kommunikálni és az információkat különböző nézőpontok szerint bemutatni. <i>attitűd:</i> Törekszik nyelvi tudásának és általános ismeretanyagának folyamatos fejlesztésére. <i>autonómia és felelősség:</i> Szakmai hivatástudat kialakítására és önképzésre törekszik.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Einführung, Kennenlernen, Thematik und Anforderungen des Kurses 2. (Lektion 1) Interessengemeinschaften im Netz – rasch wichtige Einzelinformationen finden 3. Netzwelten – Fachtexten Informationen und Meinungen entnehmen – Argumente schriftlich abwägen – in einem Kommentar eigene Standpunkte darstellen (Zur selbständigen Bearbeitung: Individualität und Gruppenzwang – zeitgenössische literarische Texte verstehen – in einer Erzählung Hintergrund verstehen) 4. Leitungsmessung: Test I. 5. (Lektion 2) Kunst als Therapie – lange Texte zusammenfassen, anspruchsvolle Texte zusammenfassen 6. Künstlerleben – in Texten implizite Einstellungen erfassen, Gespräche über komplexe Themen verstehen (Zur selbständigen Bearbeitung: Lebenskunst – strukturierte Texte schreiben, in Korrespondenz Umgangssprache und idiomatische Wendungen verstehen, in Briefen Erfahrungen, Gefühle beschreiben) 7. Leitungsmessung: Test II. 8. (Lektion 3) Stelle gesucht – Anzeigen und Ankündigungen verfassen 9. Kompetenzen – Vorträge und Debatten verstehen, Sachverhalte ausführlich beschreiben 	

(Zur selbständigen Bearbeitung: Der erste Arbeitstag – alltägliche Verträge verstehen, komplexe Informationen und Anweisungen verstehen, Informationen notieren und weitergeben)

10. Leistungsmessung: Test III.

11. (Lektion 4) Freiwilliges soziales Jahr – Korrespondenz verstehen, in Briefen Erfahrungen, Gefühle beschreiben, komplexes Thema strukturiert vortragen

(Zur selbständigen Bearbeitung: Gemeinsam stärker – rasch wichtige Einzelinformationen finden)

12. Im Verein helfen – in Dienstleistungsgesprächen Informationen austauschen, Informationen und Ratschläge austauschen, in formellen Briefen Vereinbarungen einfordern

13. Leistungsmessung: Test IV.

14. Wiederholung, Zusammenfassung, Bewertung, Abschluss des Kurses

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Négy zárthelyi dolgozat (teszt) és házi fogalmazások megírása.

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

Zárthelyi dolgozat:

Feladatsor: Az elégséges (2) jegyhez 60%-ot, a közepes (3) jegyhez 70%-ot, a jó (4) jegyhez 80%-ot, a jeles (5) jegyhez 90%-ot kell elérnie a hallgatóknak.

Házi fogalmazás:

A produktív készségek (szövegalkotás) értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik:

- Tartalom: a szöveg szakmai információi, szókincse, terminológiahasználat
- Prezentáció: a szöveg logikája, felépítése, koherenciája, tagoltsága, értelmezhetősége.
- Kommunikáció: a szöveg nyelvhelyessége.

A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

BA és minor csoportok összevonása esetén a Mittelpunkt B2 és a Mittelpunkt C1 könyvek (Lehrbuch) közül a csoport nyelvi szintjének inkább megfelelőbbet választjuk, és a differenciálásra a munkafüzet (Arbeitsbuch) felhasználásával nyílik lehetőség.

Kötelező irodalom:

1. Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Lehrbuch. Stuttgart: Klett 2008.
2. Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Arbeitsbuch + Audio CD. Stuttgart: Klett 2008.
3. online: http://einstufungstests.klett-sprachen.de/eks/2013-07-19_mittelpunkt/index.php?questname=mittelpunkt&questclass=B2&questblock=1

Ajánlott irodalom:

1. Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. 3 Audio CD-s. Stuttgart: Klett 2008.
2. Fitz, Angela – Neustadt, Eva: Mittelpunkt B2 / C1. Redemittelsammlung. Stuttgart: Klett 2009
3. Duden online Wörterbuch: <https://www.duden.de/woerterbuch>

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: Grammatikai gyakorlatok I.	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN103AM1 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens, Dr. Kriston Renáta egyetemi docens	
Javasolt félév: 1Ö	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A Grammatikai gyakorlatok I. tantárgy célja a szófajok mondatbeli szerepének megismerése, és részletes foglalkozás a különböző típusú mondatok megszerkesztésének nyelvtani stratégiáival. Tárgyaljuk többek között a német igeidők képzését, röviden kitérünk az igeidők jelentésére; foglalkozunk az elváló és nem elváló igekötős igékkel; gyakoroljuk az erős, vegyes ragozású igékkel. Áttekintjük a cselekvő szerkezet szenvedővé alakításának szabályait, gyakoroljuk a szenvedő igeidők képzését; a módbeli segédigével bővített szenvedő szerkezet alakjait a különböző igeidőkben. Foglalkozunk a zu+Infinitiv szerkezetek képzésével, gyakoroljuk ezeket a szerkezeteket cselekvő és szenvedő mondatokban; áttekintjük a feltételes mód jelen és múlt idejének képzését, gyakoroljuk a feltételes mód alakjait mind cselekvő, mind szenvedő szerkezetekben. Foglalkozunk az igéből képezhető igenevekkel. Kitekintünk a nominalizálás és a verbalizálás szövegalkotó szerepére.</p> <p>A szemináriumok átfogó célja, hogy a hallgatók a fejlesszék azokat a kompetenciákat, amelyek a szövegalkotást teszik színesebbé, elsősorban a koherencia grammatikai elemeivel való megismerkedés szolgálja ezt a célt. A grammatikai elméletek közül a referenciagrammatikai eszköztárával dolgozunk. A grammatikai eszköztár elsajátításához az ajánlott könyveket a kötelező irodalom tartalmazza.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a német nyelv beszélt és írott változatának szabályait. <i>képesség:</i> Képes német nyelven hatékonyan kommunikálni és az információkat különböző nézőpontok szerint bemutatni. <i>attitűd:</i> Törekszik nyelvi tudásának és általános ismeretanyagának folyamatos fejlesztésére. <i>autonómia és felelősség:</i> Szakmai hivatástudat kialakítására és önképzésre törekszik.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Satzstrukturen: eine Einführung 2. Aufforderungssätze, irreale Wunschsätze 3. Indirekte Rede 4. Nominalisierung, Verbalisierung 5. Mittel der Textverbindung 6. Textkohärenz, Konjunktionen und Subjunktionen 7. Verbale Gruppen: Modalverben 8. Futur I und II 9. Klausur I. 	

10. Aktiv – Passiv
11. Subjektloses Passiv
12. Partizipialkonstruktionen
13. Partizip I – Partizip II.
14. Klausur II., Auswertung der Klausuren.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Zárthelyi dolgozatok sikeres megírása (küszöbérték: 60%), évközi feladatok beadása.

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

A zárthelyi dolgozatokban az elérendő minimális szint 60%, az írásbeli megnyilvánulások értékelésénél fontos szempont a szabatos, grammatikailag és stilisztikailag helyes nyelvhasználat. Ugyanez vonatkozik a beadandó munkák értékelésére is. Önálló gyakorlásra ajánlottak a fentebb felsorolt könyvek. A jegy szerzésének alapfeltétele a grammatikai terminológiai ismerete.

Feladatsor: Az elégséges (2) jegyhez 60%-ot, a közepes (3) jegyhez 70%-ot, a jó (4) jegyhez 80%-ot, a jeles (5) jegyhez 90%-ot kell elérnie a hallgatóknak.

Kötelező irodalom:

1. Daniels A. – Dengler S. - Estermann Ch. – Köhl-Kuhn R. - Lanz M. – Sander I. – Schlenker W. – Tallowitz U.: Grammatiktrainer. Mittelpunkt C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Stuttgart: Klett 2010.
2. Uzonyi Pál: Rendszeres német nyelvtan. Budapest: Aula 2007.
3. <http://www.aufgaben.schubert-verlag.de/>

Ajánlott irodalom:

1. Bassola, Péter - Orosz, Magdolna - Polákovits, Sarolta: Rendszerező német nyelvtan és gyakorlatok. Szeged: Grimm Könyvkiadó 2002.
2. Fitz, Angela – Neustadt, Eva: Mittelpunkt B2 / C1. Redemittelsammlung. Stuttgart: Klett 2009.
3. Duden online Wörterbuch: <https://www.duden.de/woerterbuch>

TANTÁRGYI TEMATIKA
A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: Német nyelvű országok története és földrajza	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN104AM Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Intézeti Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Tózsza-Rigó Attila, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Tózsza-Rigó Attila, egyetemi docens, Dr. Bikics Gabriella, egyetemi docens, Bazsóné dr. Sörös Mariann egyetemi adjunktus, Sabine Hankó anyanyelvi lektor	
Javasolt félév: 1Ö	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: Az előadás és a követő szeminárium áttekintést nyújt a német nyelvű országok történelmi, földrajzi, gazdasági és társadalmi jellegzetességeiről. A hallgatók power point előadások segítségével megismerhetik a német nyelvterület országait, legfontosabb tartományait, városait, tájegységeit, hétköznapi életét, valamint röviden áttekintik a Németország, Ausztria és Svájc történelmének legfontosabb eseményeit.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: alapvető ismeretek szerzése a német nyelvű országok történelméről, földrajzáról, gazdasági és társadalmi formációiról, az ehhez kapcsolódó lexikai egységek pontos elsajátítása (pl. földrajzi nevek, tartományok nevei), ismeretek szerzése a német nyelvű országokban élők életkörülményeiről, képesség: azon történelmi események megértése, amelyek a német nyelvű országok helyzetét máig ható módon befolyásolják attitűd: tudatosság a német nyelvű országok történelmi és kulturális vonatkozásainak megértésében autonómia és felelősség: önálló forráskutatás, információs portálok kezelése, forráskritika, megbízható információs bázisok önálló használata, a tanultak alapján önálló felkészülés a vizsgafeladatokra kontextusba ágyazottan</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Előadás:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Einführung: Ziele, Thematik und Anforderungen des Kurses. Was ist Landeskunde? 2. Geographie: Deutschland, Aufteilung nach kulturellen, historischen und politischen Aspekten: Nord-Mittel-und Süddeutschland, Ost- und Westdeutschland 3. Norddeutschland: Schleswig-Holstein, Niedersachsen, Bremen, Hamburg, Mecklenburg-Vorpommern 4. Die Hauptstadt Berlin. Teilung und Wiedervereinigung 5. Ost-Mitteldeutschland: Brandenburg, Sachsen, Sachsen-Anhalt, Thüringen 6. West-Mitteldeutschland: Hessen, Nordrhein-Westfalen, Rheinland-Pfalz, Saarland 7. Süddeutschland: Baden-Württemberg, Bayern 8. Die wichtigsten Schnittstellen der deutschen Geschichte- Überblick 9. Zusammenfassung: Die deutschen Bundesländer 10. Ost-Österreich 11. West-Österreich 12. Die Geschichte Österreichs. (Im Überblick) 13. Die Schweiz 14. Die Geschichte der Schweiz (Im Überblick) 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Írásbeli és szóbeli vizsga</p> <p>A kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Kollokvium írásbeli és szóbeli vizsgarésszel. Az egyes részek tartalma:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Schriftliche Prüfung: Ein ausgewählter Text aus der deutschen, österreichischen oder Schweizer Geschichte zur Übersetzung und eine Frage zur Erörterung 	

2. Mündliche Prüfung: Sie sind Fremdenführer und führen Ihre Gruppe in eine Region von Nord-Mittel- oder Süddeutschland, Ost- oder Westösterreich, bzw. der Schweiz. Was würden Sie den Touristen zeigen und erzählen?

Az írásbeli vizsgarész alapvető kritériuma a szöveg szabatos és helyes fordítása, a tanult szakszavak adekvát alkalmazása. Az esszé alapvető elbírálási szempontjai: nyelvhelyesség és tartalmi helyesség a tanult ismeretek alkalmazásával.

A produktív készségek (szövegalkotás) értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik:

- Tartalom: a szöveg szakmai információi, szókincse, terminológiahasználat
- Prezentáció: a szöveg logikája, felépítése, koherenciája, tagoltsága, értelmezhetősége.
- Kommunikáció: a szöveg nyelvhelyessége.

A szóbeli vizsgarész értékelése: információforrások relevanciája, szakmai és nyelvi felkészültség.

A produktív készségek (szóbeli témakifejtés) értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik:

- Tartalom: a szóbeli felelet szakmai információi és szókincse
- Prezentáció: a szóbeli felelet logikája, felépítése, előadásmódja, követhetősége, gördülékenysége, érthetősége
- Kommunikáció: a szóbeli felelet nyelvhelyessége

A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

Kötelező irodalom:

Luscher, Renate: Landeskunde Deutschland. Von der Wende bis heute. München: Verlag für Deutsch 2013.

Zelényi Annamária: Wo man Deutsch spricht. Landeskunde einmal anders. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó 2001.

Péntek Bernadett - Husz Anikó: Entdeckungsreise durch die deutschsprachigen Länder. Országismereti tankönyv. Sopron: Padlás kiadó 2000.

Ajánlott irodalom:

Tatsachen über Deutschland. (Hg.: Presse- und Informationsamt der Bundesregierung) Frankfurt/M.: Societs Verlag 2010. <http://www.tatsachen-ueber-deutschland.de>

Avenarius, Wilhelm: Streifzüge durch das historische Deutschland. München, Stuttgart: ADAC Verlag 1990.

Rudolf, Hans, Ulrich – Oswald, Wadian: Taschen Atlas Deutsche Geschichte. Gotha, Stuttgart: Klett Perkes Verlag 2004.

Matecki, Uta: Dreimal Deutsch In Deutschland / In Österreich / In der Schweiz. Stuttgart: Klett Verlag 2000.

Schmied, Gerhard / Friedrich: Kleine Deutschlandkunde. Stuttgart: Klett Verlag 1992.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: A német nyelvű országok története és földrajza	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN105A Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Intézeti Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Tózsá-Rigó Attila, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Tózsá-Rigó Attila, egyetemi docens, Dr. Bikics Gabriella, egyetemi docens, Bazsóné dr. Sörös Mariann egyetemi adjunktus, Sabine Hankó anyanyelvi lektor	
Javasolt félév: 1 ^ő	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 1	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: Az előadás és a követő szeminárium áttekintést nyújt a német nyelvű országok történelmi, földrajzi, gazdasági és társadalmi jellegzetességeiről. A hallgatók power point előadások segítségével megismerhetik a német nyelvterület országait, legfontosabb tartományait, városait, tájegységeit, hétköznapi életét, valamint röviden áttekintik a Németország, Ausztria és Svájc történelmének legfontosabb eseményeit.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: alapvető ismeretek szerzése a német nyelvű országok történelméről, földrajzáról, gazdasági és társadalmi formációiról, az ehhez kapcsolódó lexikai egységek pontos elsajátítása (pl. földrajzi nevek, tartományok nevei), ismeretek szerzése a német nyelvű országokban élők életkörülményeiről, képesség: azon történelmi események megértése, amelyek a német nyelvű országok helyzetét máig ható módon befolyásolják attitűd: tudatosság a német nyelvű országok történelmi és kulturális vonatkozásainak megértésében autonómia és felelősség: önálló forráskutatás, információs portálok kezelése, forráskritika, megbízható információs bázisok önálló használata, a tanultak alapján önálló felkészülés a vizsgafeladatokra kontextusba ágyazottan</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Das bunte Deutschland 2. Die deutschen Städte 3. Die deutschen Metropolen 4. Geschichte von Deutschland I. 5. Geschichte von Deutschland II. 6. Bevölkerung, Lebensformen 7. Wirtschaft, Messen 8. Österreich: Geographie 9. Geschichte und Politik 10. Österreichische Städte 11. Die Schweiz: Geographie 12. Geschichte und Politik 13. Bevölkerung und Gesellschaft 14. Wirtschaft und Wissenschaft 	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Prezentáció	
Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: A szóbeli kiselőadás értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik: - Tartalom: a szóbeli felelet szakmai információi és szókincese	

- Prezentáció: a szóbeli felelet logikája, felépítése, előadásmódja, követhetősége, gördülékenysége, érthetősége
- Kommunikáció: a szóbeli felelet nyelvhelyessége

A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

Kötelező irodalom:

Luscher, Renate: Landeskunde Deutschland. Von der Wende bis heute. München: Verlag für Deutsch 2013.

Zelényi Annamária: Wo man Deutsch spricht. Landeskunde einmal anders. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó 2001.

Péntek Bernadett - Husz Anikó: Entdeckungsreise durch die deutschsprachigen Länder. Országismereti tankönyv. Sopron: Padlás kiadó 2000.

Ajánlott irodalom:

Tatsachen über Deutschland. (Hg.: Presse- und Informationsamt der Bundesregierung) Frankfurt/M.: Societs Verlag 2010. <http://www.tatsachen-ueber-deutschland.de>

Avenarius, Wilhelm: Streifzüge durch das historische Deutschland. München, Stuttgart: ADAC Verlag 1990.

Rudolf, Hans, Ulrich – Oswald, Wadian: Taschen Atlas Deutsche Geschichte. Gotha, Stuttgart: Klett Perkes Verlag 2004.

Matecki, Uta: Dreimal Deutsch In Deutschland / In Österreich / In der Schweiz. Stuttgart: Klett Verlag 2000.

Schmied, Gerhard / Friedrich: Kleine Deutschlandkunde. Stuttgart: Klett Verlag 1992.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: BA Germanisztika

Tantárgy neve: Fonetikai gyakorlatok	Tantárgy Neptun-kódja: BTGEN631 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Sabine Hankó, német nyelvi lektor	
Közreműködő oktató(k): Sabine Hankó, német nyelvi lektor, Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Javasolt félév: 1Ő	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 1	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A szeminárium elsődleges célja, hogy német kiejtési gyakorlatokon keresztül korigálja és tökéletesítse az idegen nyelven történő kommunikációt. Ehhez szükséges, hogy a hallgatók megismerjék a korrekciós fonetika tárgyát és módszerét, és így a fonetikai transzfer jelenségek tudatosítása révén, valamint a német standard kiejtés gyakorlásával alkalmazni tudják azt később önállóan is. A félév első részében a német magánhangzó és mássalhangzó rendszerre, valamint a mássalhangzó kapcsolatokból adódó kiejtési problémákra koncentrálunk, a második félévben pedig a német nyelv egyes szupraszegmentális jelenségeinek (intonáció, szóhangsúly, mondathangsúly) gyakorlására kerül sor.	
Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri a szakiránynak megfelelő germán nyelv beszélt változatának szabályait, ismeretekkel rendelkezik az elvégzett szakiránynak megfelelő nyelv fonetikai sajátosságairól. képesség: Megfelelően, közérthetően, választékos stílusban beszél német nyelven. attitűd: Törekszik nyelvi tudásának, elsősorban kiejtésének a folyamatos fejlesztésére. autonómia és felelősség: A fonetika területén szerzett ismereteit alkalmazza az egyes német nyelvterületeken (Németország, Ausztria, Svájc).	
Tantárgy tematikus leírása:	
Gyakorlat: 1. Elméleti bevezető (fonetika tárgya, vizsgálati módszerei) 2. Videotrénings I. 3. Videotrénings II. 4. A német magánhangzók rendszere 5. A Schwa-hang, annak gyakorlása 6. Gyakorlás: Hallás utáni értés, kiejtési gyakorlatok 7. A német mássalhangzók rendszere 8. Gyakorlás: Diktálás, hangos felolvasás 9. Mássalhangzókkal kapcsolatos kiejtési problémák 10. Zár- és réshangok képzése 11. Ach-und ich-hang 12. Intonáció 13. Szóhangsúly, mondathangsúly 14. Összefoglaló kiejtési gyakorlatok	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Szemináriumi dolgozat, amely egy tanult fonetikai jelenség elméleti háttérét dolgozza fel és szóbeli beszámoló, amely a tanult fonetikai jelenségek alkalmazását kéri számon.	
Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: A szemináriumi dolgozatban a produktív készségek értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik: 1. Tartalom: a szöveg szakmai információi, szókinccse, terminológiahasználata 2. Prezentáció: a szöveg logikája, felépítése, koherenciája, tagoltsága, értelmezhetősége 3. Kommunikáció: a szöveg nyelvhelyessége. A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga. A szóbeli beszámoló során a produktív készségek értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik: 1. Tartalom: a szóbeli felelet szakmai információi és szókinccse 2. Prezentáció: a szóbeli felelet logikája,	

felépítése, előadásmódja, követhetősége, gördülékenysége, érthetősége 3. Kommunikáció: a szóbeli felelet nyelvhelyessége. A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

Kötelező irodalom:

Brenner, Koloman, Huszka, Balázs, Marinkás, Csaba: Deutsche Phonetik. Eine Einführung. Budapest, Veszprém 2006. (<http://mek.oszk.hu/05100/05198/05198.pdf>)

Gunther Dietz - Krisztián Tronka: SprechProbe (Aussprachetraining für ungarische DaF-Lerner) Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó 2001.

Kassai Ilona: Fonetika. Budapest: Tankönyvkiadó. 2005.

Ajánlott irodalom:

Crystal, David: Die Cambridge Enzyklopädie der Sprache. Frankfurt am Main, New York: Campus 1995.

Rudolf Rausch - Ilka Rausch: Deutsche Phonetik für Ausländer Berlin, München, Leipzig: Langenscheidt 1993.

Duden: Das Aussprachewörterbuch Mannheim, Leipzig, Wien, Zürich: Dudenverlag 1985.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: Irodalmi szövegek – terminológia és elemzési gyakorlatok	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN632 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Paksy Tünde, egyetemi tanársegéd	
Közreműködő oktató(k): Bazsóné dr. Sörös Marianna, egyetemi adjunktus; Sabine Hankó német anyanyelvi lektor	
Javasolt félév: 1Ö	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 1	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: Az óra célja, hogy a hallgatók felelevenítsék és tovább mélyítsék irodalmi elemzési ismereteiket. Az irodalmi szövegelemzés és értelmezés nemcsak készség, de fejleszthető képesség is. Ennek fejlesztését szolgálják a szemináriumokon végzett szövegimmanens elemzési gyakorlatok. A félév folyamán a hallgatók lírai, epikai és drámai szövegek elemzését és értelmezését végzik. Irodalmi ismereteiken túl, nyelvi, lexikai, írásbeli és szóbeli kommunikációs képességeiket is fejlesztjük. Az interpretációk írásbeli megfogalmazása során a tudományos igényű szövegelemzés és interpretáció nyelvi, tartalmi és formai követelményeinek betartására fokozott figyelmet fordítunk.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri a szövegelemzés alapvető terminológiáját, elmélyíti szóbeli és írásbeli készségeit, elsajátítja az értelmező elemzés nyelvi stílusát képesség: Képes a szövegek önálló elemzésére, eredményeinek megfelelő stílusú írásbeli és szóbeli stílusú megfogalmazására, jól tagolt, logikus felépítésű esszé írására attitűd: Fokozott figyelmet fordít a szövegen kívüli értelmezések és a szövegen belül generált értelmezési lehetőségek közötti különbségtételre. autonómia és felelősség: képes az irodalmi szövegekről önálló gondolatok megfogalmazására, az adott gondolat levezetésére a szövegből, véleménye indoklására</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Alapvető szövegelemzési technikák ismétlő áttekintése 2. Elbeszéléselemzés szempontjai és terminológiája 3. Szövegelemzési gyakorlat: Kortárs rövid próza I. (pl. Heinar Müller: Das eiserne Kreuz) 4. Szövegelemzési gyakorlat: Kortárs rövid próza II. 5. Líraelemzés szempontjai és terminológiája 6. Szövegelemzési gyakorlat: Líraelemzés I. 7. Szövegelemzési gyakorlat: Líraelemzés II. 8. Elemző esszé formai és tartalmi követelményei 9. Drámaelemzés szempontjai és terminológiája (félévközi esszé leadása) 10. Szövegelemzési gyakorlat: Drámaelemzés I. 11. Szövegelemzési gyakorlat: Drámaelemzés II., Félévközi esszé értékelése 12. Szövegelemzési gyakorlat: 19. századi rövid próza vagy kortárs kisregény I. 13. Szövegelemzési gyakorlat: 19. századi rövid próza vagy kortárs kisregény II. 14. Összegzés, a félév értékelése 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Egy 2-3 oldal terjedelmű elemző esszé benyújtása megadott témában. Az esszét három szempontból értékeljük: tartalom és logikus gondolatment; felépítés és formai jegyek; nyelvi megvalósítás (nyelvhelyesség, stílus stb.) ez három részjegyet jelent. Az összjegy a három részjegy matematikai átlaga,</p>	

azzal alábbi megszorításokkal: az esszé nem fogadható el, ha bármely részjegy elégtelen. Részben vagy egészben plagizált dolgozat nem fogadható el.

Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:

A szeminárium teljesítésének feltétele a rendszeres óralátogatáson túl a megfelelő szintű félévközi esszé és a szemináriumi dolgozat benyújtása. Utóbbi egy 4-5 oldal terjedelmű elemző esszé megadott témában. Az esszét három szempontból értékeljük: tartalom és logikus gondolatment; felépítés és formai jegyek; nyelvi megvalósítás (nyelvhelyesség, stílus stb.) ez három részjegyet jelent. A végső jegy a három részjegy matematikai átlaga, az alábbi megszorításokkal: az esszé nem fogadható el, ha bármely részjegy elégtelen. Részben vagy egészben plagizált dolgozat nem fogadható el.

A gyakorlati jegy kialakításakor a benyújtott dolgozatok átlagán kívül a félév folyamán tanúsított órai aktivitást is figyelembe vesszük.

Kötelező irodalom:

Vogt, J. 2001. *Einladung zur Literaturwissenschaft: mit einem Hypertext-Vertiefungsprogramm im Internet.*

München: Fink. Online: <http://www.einladung-zur-literaturwissenschaft.de/>

Gelfer, H-D. 1990. *Wie interpretiert man ein Gedicht?* Stuttgart: Reclam.

Gelfer, H-D. 1993. *Wie interpretiert man eine Novelle und eine Kurzgeschichte?* Stuttgart: Reclam.

Ajánlott irodalom:

Best, Otto F.: *Handbuch literarischer Fachbegriffe: Definitionen und Beispiele.* Frankfurt/Main: Fischer. 1995.

Eicher, Thomas; Wiemann, Volker: *Arbeitsbuch Literaturwissenschaft.* Paderborn u.a.: Schöningh, ³2001.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: Társadalmi Kommunikáció	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN633A Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 2T	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 1	Számonkérés módja: aláírás, kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A tárgy célja, hogy alapvető ismereteket közvetítsen a kommunikációelmélet fogalmairól, megismertesse a hallgatókat a legfontosabb kommunikációelméleti modellekkel, és elsajátíttassa német nyelven a kommunikációelmélet legáltalánosabb terminusaival, előkészítve ezzel a modern nyelvészeti tanulmányok befogadását.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> kommunikációelmélet alapfogalmak, terminusok és definíciók ismerete, ismeretek a verbális és a nonverbális kommunikáció specifikusan német nyelvterületi jellemzőiről <i>képesség:</i> a kommunikációelméleti modellek megértése, alkalmazása a hétköznapi kommunikáció kérdéseiben <i>attitűd:</i> fogékonyság a verbális és a nonverbális kommunikáció során létrejövő félreértésekre és azok elhárításának lehetőségeire német nyelven <i>autonómia és felelősség:</i> verbális és nonverbális tudatosság a német nyelvű kommunikációban</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Előadás:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Begriff: Kommunikation 2. Nonverbale Kommunikation 3. Spezifische Merkmale der nonverbalen Kommunikation auf Deutsch 4. Verbale Kommunikation 5. Spezifische Merkmale der verbalen Kommunikation auf Deutsch 6. Begriff: Kommunikationsmodell 7. Das Kommunikationsmodell von Bühler (organon-Modell) 8. Das Kommunikationsmodell von Jakobson 9. Das Vier-Seiten-Modell von Schulz von Thun 10. Der dynamisch transaktionaler Ansatz 11. Informationstechnische Modelle 12. Das Modell des kommunikativen Handelns 13. Vergleich und Auswertung der Modelle 14. Zusammenfassung 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Írásbeli vizsga</p> <p>A kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Az előadáson tanult fogalmak közül legalább 3 részletes bemutatása (egyéni választás alapján), és egy esszé megírása (egy adott kommunikációs modell bemutatása). Értékelés: fogalomismeret: max. 40 pont, esszékérdés kidolgozottsága: max. 60 pont.</p> <p>A vizsgaeredmény értékelése: 0-59 pont: elégtelen</p>	

60-69 pont: elégséges

70-79 pont: közepes

80-89 pont: jó

90-100 pont: jeles

Kötelező irodalom:

Traut-Mattausch, Eva – Frey, Dieter: Kommunikationsmodelle. Letölthető: https://www.uni-muenster.de/imperia/md/content/psyifp/aeechterhoff/wintersemester2011-12/vorlesungskomperskonflikt/trautmattauschfrey_kommmodelle_handbkap2006.pdf

Aus Lehrbuch der Psychologie. Kapitel 2. Klassische Kommunikationsmodelle. Letölthető: https://lehrbuch-psychologie.springer.com/sites/default/files/atoms/files/roehner-schuetz_probekapitel_2.pdf

Bleck, Klaus: Kommunikationswissenschaft. München: Beck. 2016.

Ajánlott irodalom:

Plate, Markus: Grundlagen der Kommunikation. München: Beck. 2012.

Pürer, Heint (et al.): Grundbegriffe der Kommunikation. München: UTB. 2014.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: Germán nyelvek és kultúrák	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN204A Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Tózsza-Rigó Attila, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Tózsza-Rigó Attila, egyetemi docens, Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens, Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Javasolt félév: 2T	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 1	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a germán nyelvek és kultúrák világával nyelvtörténeti és történeti aspektusból. A tárgyalt témakörök a germán nyelveket egyrészt a genealógiai szempont alkalmazásával, másrészt a nyelvtipológiai szempont bevonásával közelítik meg. A germán kultúrkörrel elsődlegesen kultúrtörténeti megközelítésben foglalkozunk.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> a hallgatók megismerkednek a legfontosabb történelmi, kultúrtörténeti és nyelvtörténeti forrásokkal, amelyekből információkat szereznek a germán nyelvek és kultúrák fejlődéséről <i>képesség:</i> a nyelvi kifejezőkészség és a speciális kultúrtörténeti szókinccse által a hallgatók képesek az egyes tankönyvi szövegeket (Hutterer) feladatlapok segítségével feldolgozni, a kapott információkat a lexikális tudás fejlődésén keresztül befogadni, <i>attitűd:</i> a történelmi és kultúrtörténeti szempontból tárgyalt témakörök bevezetést adnak a germán törzsek historikus emlékeibe, közelebb hozzák a hallgatókhoz a germán mitológiát, hiedelem- és mondavilágot <i>autonómia és felelősség:</i> önállóan kell tudni feldolgozni a szakirodalmat és a forrásszövegeket, majd ezeket szóbeli referátum formájában prezentálni</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Die indoeuropäische Sprachfamilie. Die Entwicklung der indoeuropäischen Sprachen 1. Die sprachhistorischen Epochen der deutschen Sprache 2. Germanen. Die frühgermanischen Kulturen 3. Die germanischen Stämme. Ihre Lebensweise, Geschichte, Wirtschaft und Mythologie 4. Die Entwicklung der Schrift. Runen 5. Die Ostgermanen: Das Gotische 6. Die Nordgermanen: Isländisch, Färöisch, Norwegisch, Dänisch, Schwedisch 7. Die Nordseegermanen: Englisch, Friesisch, Altsächsisch 8. Die Südgermanen: Niederländisch, Afrikaans, Niederdeutsch, Deutsch, Langobardisch, Pennsilfaanisch, Jiddisch 9. Die Geschichte der deutschen Sprache: Althochdeutsch, Mittelhochdeutsch 10. Die Geschichte der deutschen Sprache: Frühneuhochdeutsch 11. Prezentációk: Produktionsweisen. Landwirtschaft und Jagd. Handwerk und Gewerbe. Handel und Verkehr. Haus und Hof 12. Prezentációk: Kleidung und Schmuck. Waffen. Dorf, Burg und Stadt 13. Prezentációk: Gemeinschaftsleben und Rechtsverhältnisse. Die Religion der Germanen 14. Prezentációk: Namenkunde und Sprachdenkmäler 	
Félévközi számonkérés módja és értékelése:	

Prezentáció, handout, beadvány.

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

Egy 10 perces szóbeli referátum tartása a fentebb felsorolt témakörökből, ill. annak írásban benyújtott változata, legfeljebb 5 oldal terjedelemben. A hallgató feladata, hogy a saját maga választotta témakörből a többiek számára követhetően, logikusan felépítve, a lényegét handout formában is kiosztva tartsa meg kiselőadását. Követelmény, hogy a handout szöszedetet is tartalmazzon.

A gyakorlati jegy a kiselőadásra, a handoutra és a téma írásbeli összefoglalására kapott jegyek matematikai átlaga.

Az értékelés szempontjai:

A szóbeli témakifejtés értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik:

- Tartalom: a szóbeli felelet szakmai információi és szókincse
- Prezentáció: a szóbeli felelet logikája, felépítése, előadásmódja, követhetősége, gördülékenysége, érthetősége
- Kommunikáció: a szóbeli felelet nyelvhelyessége.

Az írásbeli témakifejtés értékelésének szempontjai:

- Tartalom: a szöveg szakmai információi, szókincse, terminológiahasztnálat
- Szövegalkotás: a szöveg logikája, felépítése, koherenciája, tagoltsága, értelmezhetősége
- Kommunikáció: a szöveg nyelvhelyessége.

A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

Kötelező irodalom:

Hutterer, C.J.: Die germanischen Sprachen. Ihre Geschichte und Grundzügen. Wiesbaden: Albus 1999.

König, W.: dtv-Atlas zur deutschen Sprache. München: Deutscher Taschenbuch-Verlag 1978.

Stanovska, Sylvie: Historische Entwicklung des Deutschen. Brno: Masaryk Universität. 2014. Letölthető: <https://digilib.phil.muni.cz/data/handle/11222.digilib/130845/monography.pdf>

Ajánlott irodalom:

Stedje, Astrid: Die deutsche Sprache von gestern und heute. München: UTB. 2013.

Speyer, Augustin: Deutsche Sprachgeschichte. München: UTB. 2012.

Bär, A. Jochen: Geschichte der deutschen Sprache. Ein Abriss. Letölthető: <http://www.baer-linguistik.de/beitraege/sprachgeschichte.pdf>

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: Szóbeli kommunikáció II.	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN201AM2 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Intézeti Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Javasolt félév: 2T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A szeminárium célja, hogy a hallgatók bővítsék szókincsüket, fejlesszék szóbeli kommunikációs képességeiket. Autentikus szövegek hallgatásával, olvasásával és feldolgozásával szert tesznek a hétköznapi életben használt szókincsre és beszédfordulatokra. Középpontban áll a konverzáció és önálló szövegalkotás fejlesztése, amire a hozzászólás, érvelés, kommentár, szerepjáték, vita, tervjáték, kerekasztal-konferencia gyakorlásával kerül sor. Ezt másodlagosan kiegészítik a receptív készségek, az olvasás- és íráskészség.	
Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a német nyelv beszélt és írott változatának szabályait. <i>képesség:</i> Képes német nyelven hatékonyan kommunikálni és az információkat különböző nézőpontok szerint bemutatni. <i>attitűd:</i> Törekszik nyelvi tudásának és általános ismeretanyagának folyamatos fejlesztésére. <i>autonómia és felelősség:</i> Szakmai hivatástudat kialakítására és önképzésre törekszik.	
Tantárgy tematikus leírása:	
Gyakorlat: 1. Ziele, Thematik und Anforderungen des Kurses 2. (Lektion 5) Sagen und Meinen – Anspielungen machen und emotional differenzieren 3. Mit anderen Worten – Gespräche über komplexe Themen verstehen, Gedanken klar ausdrücken 4. Was soll das denn heißen? Telefongespräche führen, Anspielungen machen und emotional differenzieren 5. Leistungsmessung, mündlich I. (Lektion 6) Jung und alt – Radiosendungen (auch nicht standardsprachliche) verstehen, in einem Interview flüssig antworten und reagieren 6. Generationen – Reportagen oder Talkshows verstehen, eigene Meinung darstellen 7. Dynamische Sprache – Korrespondenz verstehen, Radiosendungen (auch nicht standardsprachliche) verstehen 8. Leistungsmessung, mündlich, II. (Lektion 7) Viel Glück - komplexe Vorlesungen, Reden und Berichte verstehen - in einem Kommentar eigene Standpunkte darstellen 9. Auf dem Weg zum Glück - lange Texte mündlich zusammenfassen - Gedanken klar ausdrücken 10. Grenzenloses Glück - mündliche Berichte verstehen - rasch wichtige Einzelinformationen finden - in Texten implizite Einstellungen erfassen 11. Leistungsmessung, mündlich III.	

- (Lektion 8) Neue Welten - argumentieren und auf andere reagieren
12. Suche nach neuen Welten - rasch wichtige Einzelinformationen finden - in einem Kommentar eigene Standpunkte darstellen
  13. Roboterwelten - schriftliche Berichte verstehen - mündliche Berichte verstehen - ein klar gegliedertes Referat halten
  14. Leistungsmessung, mündlich IV., Bewertung, Abschluss des Kurses

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Beszámolók és szódolgozatok az egyes témakörökből..

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

Beszámolók:

A produktív készségek (szóbeli témakifejtés) értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik:

- Tartalom: a szóbeli felelet szakmai információi és szókincse
- Prezentáció: a szóbeli felelet logikája, felépítése, előadásmódja, követhetősége, gördülékenysége, érthetősége
- Kommunikáció: a szóbeli felelet nyelvhelyessége.

A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

Szódolgozatok:

Feladatsor: Az elégséges (2) jegyhez 60%-ot, a közepes (3) jegyhez 70%-ot, a jó (4) jegyhez 80%-ot, a jeles (5) jegyhez 90%-ot kell elérni.

BA és minor csoportok összevonása esetén a Mittelpunkt B2 és a Mittelpunkt C1 könyvek (Lehrbuch) közül a csoport nyelvi szintjének inkább megfelelőbbet választjuk, és a differenciálásra a munkafüzet (Arbeitsbuch) felhasználásával nyílik lehetőség.

A szóbeli értékelésnél fontos szempont a szabatos, stilisztikailag helyes nyelvhasználat.

Kötelező irodalom:

1. Daniels, Albert – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Sander, Ilse – Buttler, Ellen – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt B2 Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Lehrbuch, Stuttgart: Klett 2007.
2. Daniels, Albert – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Sander, Ilse – Buttler, Ellen – Tallowitz, Ulrike.: Mittelpunkt B2 Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Arbeitsbuch mit Audio CD. Stuttgart: Klett 2007.
3. online:http://einstufungstests.klett-sprachen.de/eks/2013-07-19_mittelpunkt/index.php?questname=mittelpunkt&questclass=B2&questblock=1

Ajánlott irodalom:

1. Daniels, Albert – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Sander, Ilse – Buttler, Ellen – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt B2 Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. 4 Audio CDs. Stuttgart: Klett 2007.
2. Fitz, Angela – Neustadt, Eva: Mittelpunkt B2 / C1. Redemittelsammlung. Stuttgart: Klett 2009
3. Duden online Wörterbuch: <https://www.duden.de/woerterbuch>

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: Írásbeli kommunikáció II.	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN202AM2 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Intézeti Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Javasolt félév: 2T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: Az órákon foglalkozunk az írásbeli interakciók különböző rétegeivel: fordítás németre, hivatalos levelezés; nyomtatványok, kérdőívek megfogalmazása, kitöltése; komplex tények, információk írásban történő átadása mások számára; panaszlevelek megfogalmazása; érdekes témákról részletes leírás, súlypontok kiemelése; beszélgetés, előadás, ill. prezentáció közben jegyzetek készítése. Az írásbeli produktumok elkészítésekor nagy figyelmet fordítunk a stilisztikai és nyelvhelyességi követelmények betartására.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a német nyelv beszélt és írott változatának szabályait. <i>képesség:</i> Képes német nyelven hatékonyan kommunikálni és az információkat különböző nézőpontok szerint bemutatni. <i>attitűd:</i> Törekszik nyelvi tudásának és általános ismeretanyagának folyamatos fejlesztésére. <i>autonómia és felelősség:</i> Szakmai hivatástudat kialakítására és önképzésre törekszik.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ziele, Thematik und Anforderungen des Kurses 2. (Lektion 5) Was ist tabu? rasch wichtige Einzelinformationen finden 3. Lügen, die niemanden betrügen? In Korrespondenz Umgangssprache und idiomatische Wendungen verstehen, gut strukturierte Texte schreiben (Zur selbständigen Bearbeitung: Korrespondenzen – Korrespondenz verstehen, In Korrespondenz Umgangssprache und idiomatische Wendungen verstehen) 4. Leistungsmessung I. 5. (Lektion 6) Bevölkerungsentwicklung – gut strukturierte Texte schreiben, komplexes Thema strukturiert vortragen 6. Die Alten – schriftliche Berichte verstehen (Zur selbständigen Bearbeitung: Kreative Texte – zeitgenössische literarische Texte verstehen, fiktionale Texte erfassen) 7. Leistungsmessung II. 8. (Lektion 7) Liebesglück - literarische Erzählungen verstehen 9. (Zur selbständigen Bearbeitung: Das Glück liegt im Verzicht - zeitgenössische literarische Texte verstehen - Geschichten erzählen und angemessen beenden Die Schokoladenseite des Lebens - rasch wichtige Einzelinformationen finden) 10. Leistungsmessung III. 11. (Lektion 8) Technische Umwälzungen - schriftliche Berichte verstehen - Informationen notieren und weitergeben - anspruchsvolle Texte zusammenfassen 	

12. Neue Medizin neuer Mensch? - Fachtexten Informationen und Meinungen entnehmen
(Zur selbständigen Bearbeitung: Erfinderwerkstatt - Sachverhalte detailliert darstellen -Informationen und Ratschläge austauschen)
13. Leistungsmessung IV.
14. Wiederholung, Zusammenfassung, Bewertung, Abschluss des Kurses

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Négy zárthelyi dolgozat (teszt) és házi fogalmazások megírása.

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

Zárthelyi dolgozat:

Feladatsor: Az elégséges (2) jegyhez 60%-ot, a közepes (3) jegyhez 70%-ot, a jó (4) jegyhez 80%-ot, a jeles (5) jegyhez 90%-ot kell elérni.

Házi fogalmazás:

A produktív készségek (szövegalkotás) értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik:

- Tartalom: a szöveg szakmai információi, szókincse, terminológiahasználat
- Prezentáció: a szöveg logikája, felépítése, koherenciája, tagoltsága, értelmezhetősége
- Kommunikáció: a szöveg nyelvhelyessége.

A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

BA és minor csoportok összevonása esetén a Mittelpunkt B2 és a Mittelpunkt C1 könyvek (Lehrbuch) közül a csoport nyelvi szintjének inkább megfelelőbbet választjuk, és a differenciálásra a munkafüzet (Arbeitsbuch) felhasználásával nyílik lehetőség.

Kötelező irodalom:

1. Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Lehrbuch. Stuttgart: Klett 2008.
2. Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Arbeitsbuch + Audio CD. Stuttgart: Klett 2008.
3. online:
http://einstufungstests.klett-sprachen.de/eks/2013-07-19_mittelpunkt/index.php?questname=mittelpunkt&questclass=B2&questblock=1

Ajánlott irodalom:

1. Langenscheidt Großwörterbuch Deutsch als Fremdsprache. Berlin, München: Langenscheidt 1997.
2. Fitz, Angela – Neustadt, Eva: Mittelpunkt B2 / C1. Redemittelsammlung. Stuttgart: Klett 2009.
3. Duden online Wörterbuch: <https://www.duden.de/woerterbuch>

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: Grammatikai gyakorlatok II.	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN209AM2 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Intézeti Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Javasolt félév: 2T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A hallgatók a nyelvtani gyakorló órákon a Szóbeli kommunikáció és az Írásbeli kommunikáció szemináriumokon előforduló alapvető nyelvtani jelenségeket elemzik és gyakorolják. Autentikus szövegek segítségével megfigyelik a nyelvtani struktúrák előfordulását, lefordítják és megbeszélik a németül megfogalmazott szabályokat, struktúrák, mondatok, végül komplex szövegek kiegészítése, fordítása és létrehozása révén képessé válnak a nyelvtani jelenségek magabiztos használatára szóban és írásban egyaránt. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a német nyelv beszélt és írott változatának szabályait. <i>képesség:</i> Képes német nyelven hatékonyan kommunikálni és az információkat különböző nézőpontok szerint bemutatni. <i>attitűd:</i> Törekszik nyelvi tudásának és általános ismeretanyagának folyamatos fejlesztésére. <i>autonómia és felelősség:</i> Szakmai hivatástudat kialakítására és önképzésre törekszik.	
Tantárgy tematikus leírása:	
Gyakorlat: <ol style="list-style-type: none"> 1. Einführung: Ziele, Materialien, Methoden, Aufgaben und Anforderungen des Kurses 2. Passiv 3. Passivübungen 4. Passivfähigkeiten 5. Passivübungen 6. Test I. 7. Konjunktiv I. 8. Konjunktivübungen 9. Test II. 10. Modalverben 11. Komplexe Übungen: Passiv 12. Komplexe Übungen: Konjunktiv II. 13. Komplexe Übungen Konjunktiv I. 14. Komplexe Übungen: Modalverben, Bewertung, Abschluss des Kurses 	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Két zárthelyi dolgozat.	
Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:	

Feladatsor: Az elégséges (2) jegyhez 60%-ot, a közepes (3) jegyhez 70%-ot, a jó (4) jegyhez 80%-ot, a jeles (5) jegyhez 90%-ot kell elérni.

Kötelező irodalom:

1. Daniels A. – Dengler S. - Estermann Ch. – Köhl-Kuhn R. – Lanz M. – Sander I. – Schlenker W. – Tallowitz U.: Grammatiktrainer. Mittelpunkt B2. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Stuttgart: Klett 2010.
2. Uzonyi Pál: Rendszeres német nyelvtan. Budapest. Aula. 2007.
3. <http://www.aufgaben.schubert-verlag.de/>

Ajánlott irodalom:

1. Karin Hall-Barbara Scheiner: Übungsgrammatik für Fortgeschrittene. Ismaning: Hueber Verlag 2001.
2. Bassola, Péter - Orosz, Magdolna - Polákovits, Sarolta: Rendszerező német nyelvtan és gyakorlatok. Szeged: Grimm Könyvkiadó 2002.
3. Duden online Wörterbuch: <https://www.duden.de/woerterbuch>

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: BA Germanisztika

Tantárgy neve: Fonetika-fonológia	Tantárgy Neptun-kódja: BTGEN634A Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Sabine Hankó, német nyelvi lektor	
Közreműködő oktató(k): Sabine Hankó, német nyelvi lektor, Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Javasolt félév: 2T	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 1	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: Az óra célja, hogy az első félévben megszerzett fonetikai ismertekre támaszkodva bővüljön a hallgatók szakmai ismerete a fonetika és a fonológia tárgyköréből, és kiejtésük javuljon, tudatosabbá váljon. Ezt egyrészt az első félévben megkezdett elméleti ismeretek ismétlése, kiegészítése által, másrészt pedig kiejtési gyakorlatok (pl. versfelolvasás, gépi hangfelolvasás, anyanyelvű beszélők kiejtésének megismerése) segítségével érjük el. A szemináriumokon külön figyelmet fordítunk a hangsúly (szó- és mondathangsúly) kérdéseinek, illetve az idegen szavak kiejtésének gyakorlására.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a szakiránynak megfelelő germán nyelv beszélt változatának szabályait, ismeretekkel rendelkezik az elvégzett szakiránynak megfelelő nyelv fonetikai és fonológiai sajátosságairól. <i>képesség:</i> Megfelelő intonációval, közérthetően, választékos stílusban beszél német nyelven. <i>attitűd:</i> Törekszik nyelvi tudásának, elsősorban kiejtésének a folyamatos fejlesztésére. <i>autonómia és felelősség:</i> A fonetika területén szerzett ismereteit alkalmazza az egyes német nyelvterületeken (Németország, Ausztria, Svájc).</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Elméleti bevezető (fonetika és fonológia elhatárolása) 15. A fonémák és a beszédhangok 16. A minimálpárok és ezek gyakorlása 17. A fonémavariánsok 18. A német kiejtés szabályai (gyakorlatok) 19. Interferenciajelenségek német-magyar viszonylatban (konkrét példákkal) 20. A diftongusok és a monoftongusok 21. A német magánhangzók csoportosítása 22. A német mássalhangzók csoportosítása 23. Hangsúly, hanglejtés (gyakorlatokkal) 24. Idegen szavak kiejtése, ezek gyakorlása 25. Összefoglaló kiejtési gyakorlatok 26. Zárthelyi dolgozat 27. A dolgozat közös ellenőrzése, gyakorlati jegyek megbeszélése, értékelés 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során egy zárthelyi dolgozat lesz, melyek mind elméleti, mind gyakorlati kérdésekből tevődnek össze, és az órákon elhangzott anyagra, valamint a házi feladatokra épülnek. A dolgozat értékelése: 0-59 %: elégtelen (1); 60-69 % elégséges (2); 70-79 % közepes (3); 80-89 % jó (4), 90 %-tól jeles (5)</p> <p>Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: Az aláírás feltétele az aktív órai munka, a házi feladatok elkészítése, valamint a zárthelyi dolgozat legalább elégséges teljesítése.</p>	
<p>Kötelező irodalom: Brenner, Koloman, Huszka, Balázs, Marinkás, Csaba: Deutsche Phonetik. Eine Einführung. Budapest, Veszprém 2006. (http://mek.oszk.hu/05100/05198/05198.pdf)</p>	

Gunther Dietz - Krisztián Tronka: SprechProbe (Aussprachetraining für ungarische DaF-Lerner) Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó 2001.

Kassai Ilona: Fonetika. Budapest: Tankönyvkiadó. 2005.

Uzonyi Pál: Phonetik und Phonologie des Deutschen. Budapest: Akadémiai Kiadó. 1998.

Ajánlott irodalom:

Crystal, David: Die Cambridge Enzyklopädie der Sprache. Frankfurt am Main, New York: Campus 1995.

Pilarsky, J.: Deutsche Phonetik. Debrecen: Kossuth Egyetemi Kiadó. 1999.

Rausch, Rudolf – Rausch, Ilka: Deutsche Phonetik für Ausländer Berlin, München, Leipzig: Langenscheidt 1993.

Duden: Das Aussprachewörterbuch Mannheim, Leipzig, Wien, Zürich: Dudenverlag 1985.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: Német nyelvű országok jelenkori kultúrája	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN206A Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Tózsá-Rigó Attila, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Tózsá-Rigó Attila, egyetemi docens, Dr. Bikics Gabriella, egyetemi docens, Sabine Hankó, anyanyelvi lektor, Bazsóné Dr. Sörös Marianna, egyetemi adjunktus	
Javasolt félév: 2T	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A szemináriumok célja, hogy a hallgatók az előző féléves áttekintő előadás és szeminárium teljesítése után részletesebben foglalkozzanak a német nyelvű országok jelenkori történetével, földrajzával és legfontosabb, aktuális kulturális jellemzőivel. Kiemelten foglalkozunk a választott témákban a német nyelvű országok összehasonlításával.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: a már megszerzett kultúrtörténeti ismeretek bővítése, az összehasonlító országismeret módszertanának megismerése, aktuális országismereti ismeretek gyarapítása képesség: interkulturális aspektus alkalmazása, kritikai nézőpont alkalmazása, ismeretek aktualizálása, rendszerezése attitűd: befogadókészség fejlesztése, tudatosítás, az összehasonlító módszertan eredményeinek releváns interpretálása, a német nyelvű országokról kialakított képe, sztereotípiák felülvizsgálata autonómia és felelősség: interkulturális nézőpont autonóm alkalmazása, önálló információgyűjtés</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása: Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Geschichte der deutschsprachigen Länder im 20. Jahrhundert. 2. Geographie der deutschsprachigen Länder. Das Klima, die wichtigsten Regionen. Die Landschaften von Deutschland. Die Länder der Berge und der Seen – Österreich und die Schweiz. 3. Staatsstruktur. Bundesrepublik Deutschland. Bundesrepublik Österreich. Die Schweizerische Eidgenossenschaft. Politisches System, Parteien, Institute der Demokratie. 4. Soziale Fragen. Soziale Spannungen, Migration, Toleranz und Intoleranz, Interkulturalität und Multikulturalität. Gesundheitswesen, soziale Versicherung usw. 5. Wirtschaft(skrise). Die deutschen und österreichischen Positionen in der EU. 6. Sport und Leben. Die bedeutendsten Sportarten, Sportveranstaltungen, Freizeitbeschäftigungen. 7. Musik. Von Beethoven und Johann Strauss bis zu den Toten Hosen. 8. Kulturelle Sehenswürdigkeiten von Deutschland und Österreich. Berühmte Städte, touristische Zentren. 9. Bräuche, Tradition und Volkskultur. 10. Die Medien. Zeitungen, TV, Radio, Internet. Die Internet-Sprache. 11. Deutschsprachige Werbungen, sprachliche Mittel des Marketings. 12. Umweltschutz, grüne Bewegungen. Passivhäuser und aktive Leute. Abfallwirtschaft 13. Gastronomie, typische Gerichte und Getränke nördlich und südlich vom „Weisswurstäquator“ 14. Schulsystem. 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A fentebbi témakörök egyikéből beszámoló megtartása, amely önálló adatgyűjtésen alapszik.</p> <p>Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A produktív készségek (szóbeli témakifejtés) értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tartalom: a szóbeli felelet szakmai információi és szókincse - Prezentáció: a szóbeli felelet logikája, felépítése, előadásmódja, követhetősége, gördülékenysége, érthetősége 	

- Kommunikáció: a szóbeli felelet nyelvhelyessége.
A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

Kötelező irodalom:

Boócz-Barna Katalin – Szablyár Anna: 3+1D Puzzle. Landeskunde und Interkulturelle Kommunikation. Budapest: Bölcsész konzorcium 2006. (letölthető: www.gepeskonyv.elte)

Rrücher, Karl-Heinz: Begreifen und bewerten: Exemplarische Texte und Übungen zur kulturhistorischen deutschen Landeskunde. Ismaning: Hueber 2006.

Delmas, Hartmut: Erfassen und Einordnen: Exemplarische Texte und Übungen zur kulturhistorischen deutschen Landeskunde. Ismaning: Hueber 2004.

Ajánlott irodalom:

Vogt, H. Deutsche Geschichte. Von den Anfängen bis zur Wiedervereinigung. Stuttgart: Metzler. 1991 (Kapitel 20-21. Jahrhundert)

www.spiegel-online

www.faz.de

www.diezeit.de

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: Szemelvények a 18. és a 19. századi német nyelvű irodalomból	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN207AM Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Paksy Tünde, egyetemi tanársegéd	
Közreműködő oktató(k): Bazsóné dr. Sörös Marianna, egyetemi adjunktus; Sabine Hankó, német anyanyelvi lektor	
Javasolt félév: 2T	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 1	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium a felvilágosodástól a realizmusig igyekszik betekintést nyújtani a német nyelvű irodalmak történetébe. Kiemelten tárgyalja a felvilágosodás hatását, a polgári színház jegyeit, a Goethe-kor időszakának alkotásait. Célja, hogy a hallgatók konkrét irodalmi szövegek elemzése során mélyítsék el ismereteiket ezen korszakokról, nemcsak a jellemző korjegyek kimutatását, de az egyes szövegek egyéni jellemzőinek kidomborítását is kiemelt feladatnak tekintjük. A szeminárium alkalmat nyújt a szövegek tudományos igényű megvitatására, az elemzések szóbeli és írásbeli megfogalmazására is.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: ismeri a 18-19. sz-i irodalom főbb irányzatait, azok jellemző jegyeit, problémafelvetéseit, tematikus súlypontjait, passzív tudással bír a 18-19. sz-i német nyelv sajátosságairól, ami lehetővé teszi számára a szövegek megfelelő szintű recepcióját képesség: egyrészt képes bemutatni a korszak jellemző jegyeinek leképződését a korszak irodalmi alkotásaiban, másrészt önálló álláspontot kialakítani és azt indokolni a művek aktualitásával kapcsolatban attitűd: a szövegértelmezés során megkülönbözteti a kortárs és a történeti értelmezési kereteket és kísérletet tesz ezek összehasonlítására autonómia és felelősség: képes az irodalmi szövegekről önálló gondolatok megfogalmazására, az adott gondolat levezetésére a szövegből, véleménye indoklására; képes a szakirodalom alapján egy-egy irodalomtörténeti korszak önálló bemutatására; írásbeli és szóbeli munkái során fokozottan ügyel a megfelelő szakirodalom kiválasztására és hivatkozására</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 15. 18. századi irodalmi fejlődés háttere 16. Felvilágosodás I: fabulák (pl. Lessing: Fabulák) 17. Felvilágosodás II.: Polgárság és színház (pl. Lessing: Emilia Galotti) 18. Szentimentalizmus és Sturm und Drang I. (pl. Goethe: Die Götter Griechenlands / Goethe: Die Leiden des jungen Werther) 19. Szentimentalizmus és Sturm und Drang II. (pl. Schiller: Kabale und Liebe) 20. Weimari klasszika I. (pl. Goethe és Schiller balladái) 21. Weimari klasszika II. (pl. Goethe: Iphigenie auf Tauris) 22. Klasszika és romantika között (pl. Hölderin versei / Kleist: Die Marquise von O.../ Kleist: Der zerbrochene Krug) 23. Korai romantika (pl. Novalis: Hymnen an die Nacht / Tieck: Der blonde Eckbert) 24. A romantika fénykora (pl. Brüder Grimm: Kinder und Hausmärchen) 25. Késői romantika (pl. E.T.A Hoffmann: Der goldene Topf/ E.T.A. Hoffmann: Der Sandmann) 26. Vormärz (pl. Heine: Deutschland ein Wintermärchen / Büchner: Woyczek) 27. Poétikai Realizmus (pl. Keller: Kleider machen Leute/ Storm: Immensee) 28. Összegzés és a félév értékelése 	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Prezentációval kísért kiselőadás adott irodalomtörténeti témából. A kiselőadás értékelésekor három részjegyet kapnak a hallgatók (tartalom teljessége, megfelelő szakirodalom használata; előadás felépítése,	

prezentáció formai megjelenítése, előadásmód; nyelvhelyesség), ezek matematikai átlaga a végső jegy, azzal a megszorítása, hogy a prezentáció nem fogadható el, ha bármelyik részjegy elégtelen.

Gyakorlati jegy:

A szeminárium teljesítésének feltétele a rendszeres óralátogatáson túl a megfelelő szintű félévközi kiselőadás és a szemináriumi dolgozat benyújtása. Utóbbi egy 4-5 oldal terjedelmű szakirodalmat is bevonó dolgozat megadott témában. Az dolgozatot három szempontból értékeljük: tartalom és logikus gondolatment; felépítés és formai jegyek, filológiai pontosság; nyelvi megvalósítás (nyelvhelyesség, stílus stb.) ez három részjegyet jelent. A végső jegy a három részjegy matematikai átlaga, az alábbi megszorításokkal: a dolgozat nem fogadható el, ha bármely részjegy elégtelen. Részben vagy egészben plagizált dolgozat nem fogadható el.

A gyakorlati jegy kialakításakor a benyújtott dolgozatok átlagán kívül a félév folyamán tanúsított órai aktivitást is figyelembe vesszük.

Kötelező irodalom:

Beutin, Wolfgang u.a.: Deutsche Literaturgeschichte. Stuttgart: Metzler. 6. Verb. und erw. Auflage 2001.

Bark, Joachim u.a. (Hg.): Geschichte der deutschen Literatur. Aufklärung, Sturm und Drang. Stuttgart: Ernst Klett 1993.

Bark, Joachim u.a. (Hg.): Geschichte der deutschen Literatur. Klassik, Romantik. Stuttgart: Ernst Klett 1991.

Ajánlott irodalom:

Žmegač, Viktor (Hg.): Geschichte der deutschen Literatur vom 18. Jahrhundert bis zur Gegenwart. Bd. II/2. Königstein/Ts.: Athenäum 1980.

<http://www.goethezeitportal.de/home.html>

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: Kultúra - média	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN212A-1 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Intézeti Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Bazsóné Dr. Sörös Marianna, egyetemi adjunktus	
Közreműködő oktató(k): Paksy Tünde egyetemi tanársegéd	
Javasolt félév: 2T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: Az előadás röviden áttekinti és rendszerezi a számos kurrens kultúrafogalmat, majd bemutat néhány kultúratudományi elméletet és megközelítési módot. Külön hangsúlyt helyez a rendszerelméleti és szemiotikai megközelítések alapjainak megismertetésére. Míg a kultúra és kultúratudomány esetében inkább elméleti, addig a média esetében inkább kultúratörténeti megközelítés érvényesül az előadások során. A hallgatók megismerkednek a legmeghatározóbb médiumok fejlődésével, a német rádió, film és televízió történetével és a mai modern médiapaletta sokszínűségét is áttekintik.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Tájékozott a kultúra, média körében, ismeri azok történeti vonatkozásait, hasonlóságait és különbségeit. <i>képesség:</i> Értelmezi a kulturális jelenségeket és azok történeti beágyazottságát. <i>attitűd:</i> Érti és elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak. <i>autonómia és felelősség:</i> Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel a germanisztika területén dolgozik, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kulturwissenschaft vs. Kulturwissenschaften 2. Kulturbegriffe (Ursprüngliche Bedeutung von Kultur; Kulturbegriffe; Typologie der Kulturbegriffe nach Reckwitz 2000; Beispiele für neuere Kulturbegriffe) 3. Wandlung des Kulturbegriffes (Philologie, Neuphilologie; Bedeutungswandlung des Kulturbegriffes, Kultur vs. Natur, Kulturbegriff der Aufklärung) 4. Ausdifferenzierung – Beispiel: Systemtheorie (differenztheoretischer Kulturbegriff; Systemtheorie; Ausdifferenzierung, Systemtheorie nach Luhmann; 5. Systemtheorie II. – Subsystem Literatur 6. Wandlung ästhetischer Konventionen, Wertung, Literaturaxiologie (Wandlungen ästhetischer Konventionen am Beispiel von Dramenpoetiken) 7. Wandlung ästhetischer Konventionen über die Epochen; Literaturaxiologie; Aspekte von Werten und Wertung 8. Grundbegriffe der Semiotik – Aufgaben von Kultursemiotik (Grundbegriffe; Kultursemiotik, Aufgaben der Kultursemiotik nach Cassirer; Zeichensysteme in einer Kultur) 9. Grundbegriffe der Semiotik II. (Grundbegriffe: Zeichen, Zeichenprozesse, Zeichensystem; Zeichenmodell von F. de Saussure; Codes, Medien, Medientypen) 10. Kulturen als Zeichensysteme (Grundbegriffe; Begriff von Kultursemiotik; Kulturen als Zeichensysteme; Kulturträger; Materiale und mentale Kultur) 11. Medium vs. Medien; Entwicklung des Mediums: Schrift (Begriffsklärung, Kleine Geschichte des Mediums Schrift von den Anfängen über den Buchdruck bis in die Neuzeit) 12. Zur Entwicklung der heutigen Medienlandschaft: Rundfunk (Technische Voraussetzungen, Geschichte des deutschen Rundfunks von den Anfängen bis heute) 13. Zur Entwicklung der heutigen Medienlandschaft: aus der Geschichte des deutschen Films (Technische Voraussetzungen, der deutsche Film im Expressionismus, erster Tonfilm, im Dritten Reich und nach dem 2. WK) 	

14. Zur Entwicklung der heutigen Medienlandschaft: Fernsehen (Technische Voraussetzungen; Anfänge des Fernsehens vor dem 2. WK; Entwicklung und Verbreitung des Fernsehens nach dem 2. WK; technische Entwicklung der Fernsehformate; öffentlich rechtliches Fernsehen und Privatfernsehen)

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Kollokvium

A kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

Írásbeli vagy szóbeli vizsga: A vizsgázónak megfelelő jártasságot kell mutatnia a kultúra és médiák területén. Az értékelés tartalmi és nyelvi szempontok szerint történik. Ha bármelyik részjegy elégtelen, a vizsga elégtelen. Az írásbeli dolgozat értékelése: 100%-90% = jeles, 89%-80% = jó, 79%-70% = közepes, 69%-60% = elégséges, 60% alatt = elégtelen

Kötelező irodalom:

Hickethier, Knut: Einführung in die Medienwissenschaft. Stuttgart: Metzler, 2003.

Meyn, Hermann: Massenmedien in Deutschland. Konstanz: UVK Verlag, 2004.

Ajánlott irodalom:

Nünning, Ansgar, Nünning, Vera (Hg.): Konzepte der Kulturwissenschaften. Stuttgart: Metzler, 2003.

Leschke, Rainer: Einführung in die Medientheorie. München: Fink, 2007.

Nünning, Ansgar (Hg.): Metzler Lexikon Literatur- und Kulturtheorie. Stuttgart; Weimar: Metzler, 2001

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: Nyelvészeti szövegek – Terminológia és elemzési gyakorlatok	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN635 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Kegyesné dr. Szekeres Erika	
Közreműködő oktató(k): Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens, Dr. Kriston Renata, egyetemi docens	
Javasolt félév: 3Ö	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 1	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A tantárgy célja, hogy a hallgatók nyelvészeti szövegek olvasásán keresztül gyakorolják a Bevezetés a nyelvészetbe c. tárgy során elsajátított fogalmakat és szemelvényeket értelmezzenek a német nyelvű szakirodalomból. Ennek alapján felkészülnek a nyelvészeti tárgyak tematikájának megértésére. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> ismeretek a nyelvészetben alkalmazott legfontosabb terminusokról, azok jelentéséről <i>képesség:</i> rendszerezés, szakszövegértelmezési és az alkalmazott terminológia felismerése, szakszövegelemzési képesség fejlesztése <i>attitűd:</i> érdeklődés a nyelvészeti szakszövegek iránt, motiváció a terminológiai pontos és értő ismeretére <i>autonómia és felelősség:</i> nyelvi tudatosság, terminologia-használat, elemzési pontosság	
Tantárgy tematikus leírása:	
Gyakorlat: <ol style="list-style-type: none"> 1. Terminologie der Linguistik 2. Lesen von linguistischen Fachtexten: Methoden 3. Analyse von linguistischen Fachtexten: Verfahrenstechniken 4. Martinet: Grundzüge der allgemeinen Sprachwissenschaft 5. Jakobson: Warum Mama und Papa? 6. Labov: Die Widerspiegelung sozialer Prozesse in der Sprache 7. Sapir: Form und Sprache 8. Aitchison: Wörter im Kopf 9. Lyons: Bedeutung und Begriff 10. Mead: Sprachtheorie und Pragmatik 11. Eco: Zeichen 12. Meibauer: Diskurs und Diskursforme 13. Zusammenfassung 14. Klausur 	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során egy zárthelyi dolgozat lesz, melyek mind elméleti, mind gyakorlati kérdésekből tevődnek össze, és az órákon elhangzott anyagra, valamint a házi feladatokra épülnek. A dolgozat értékelése: 0-59 %: elégtelen (1); 60-69 % elégséges (2); 70-79 % közepes (3); 80-89 % jó (4), 90 %-tól jeles (5) Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: Az aláírás feltétele az aktív órai munka, a házi feladatok elkészítése, valamint a zárthelyi dolgozat legalább elégséges teljesítése.	
Kötelező irodalom: Ludger, Hoffmann (Hrsg.): Sprachwissenschaft. Ein Reader. Berlin: de Gryter. 2010. (ebből a tematikában megadott szövegekből kivonatok) Kürschner, Wilfried: Grammatisches Kompendium. München: UTB. 2011. Glossar der Grundbegriffe der Linguistik, www.grammatiken.de/grammatik-glossar/ Ajánlott irodalom: Földes Csaba: Német-magyar nyelvészeti szakkifejezések szótára. Szeged: Szegedi Egyetem, 1998. Glück, Helmut (Hg.): Metzler Lexikon Sprache. Tübingen: Metzler. 2015.	

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: BA Germanisztika

Tantárgy neve: Morfológia I.	Tantárgy Neptun-kódja: BTGEN302AM1 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens, Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 3Ö	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A morfológia szeminárium keretében szó esik a morfológia tárgyáról és részterületeiről, a morfológiai elemzésről, és az elemzés alapegységeiről. Emellett különbséget teszünk elméleti és leíró morfológia között, elhelyezzük a morfológiát a nyelvelméleti modellekben. A német nyelvben előforduló szóalkotási módok elméleti bemutatása után ezek gyakorlati felismerése, illetve alkalmazása következik.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a szakiránynak megfelelő germán nyelv írott változatának szabályait, ismeretekkel rendelkezik az elvégzett szakiránynak megfelelő nyelv elemeiről, szóalkotási módjairól. <i>képesség:</i> Képes a szó elemzésére, a szóösszetételek és a képzett szavak megkülönböztetésére, az ezekről szóló szakirodalmat kritikusan, értően áttekinteni, értelmezni. <i>attitűd:</i> Elkötelezett a szakiránynak megfelelő nyelv megismertetése iránt, törekszik megszerzett tudása kreatív felhasználására. <i>autonómia és felelősség:</i> A morfológia területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A morfológia tárgya és főbb jellemzői 2. A morfológia sajátos helye a nyelvleírásban 3. Morfofonológia 4. A szó – a szóelőfordulás, a szóalak és a szótári szó megkülönböztetése 5. A morfológia fő kategóriái 6. A morféma, a disztribúció és a produktivitás 7. Morfémaosztályok és ezek jellemzése, ismétlés 8. Zárthelyi dolgozat 9. A morfémák jelentése 10. Alakváltozatok, a változatok típusai 11. A morfológiai műveletek 12. A morfológiai műveletek funkcionális felosztása, ismétlés 13. Zárthelyi dolgozat 14. Összegzés, a dolgozat közös ellenőrzése, gyakorlati jegyek megbeszélése 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során két zárthelyi dolgozat lesz, melyek mind elméleti, mind gyakorlati kérdésekből tevődnek össze, és az órákon elhangzott anyagra, valamint a házi feladatokra épülnek. A dolgozat értékelése: 0-59 %: elégtelen (1); 60-69 % elégséges (2); 70-79 % közepes (3); 80-89 % jó (4), 90 %-tól jeles (5)</p> <p>Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: Az aláírás feltétele az aktív órai munka, a házi feladatok elkészítése, valamint a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges teljesítése.</p>	
<p>Kötelező irodalom: Hilke Elsen: Grundzüge der Morphologie des Deutschen. De Gruyter 2011. (https://germanistika.upol.cz/fileadmin/userdata/FF/katedry/kgn/klauzura_-_materialy/Hilke_Elsen-Grundzuege_der_Morphologie_des_Deutschen-Auszug.pdf)</p>	

Knipf-Komlósi, Erzsébet: Grundlagen der deutschen Wortbildung – Ein Arbeitsbuch (=ELTE-Chrestomatie 11). Unter Mitarbeit von Márton Méhes. Budapest: Germanistisches Institut der ELTE 2000.
Donalies, Elke: Wortbildung des Deutschen Tübingen: G. Narr Verlag 2000.

Ajánlott irodalom:

Booij, Geert, Lehmann Christian, Mugdan, Joachim (Hrsg.): Morphologie. Ein internationales Handbuch zur Flexion und Wortbildung. Erster Halbband / Morphology. An International Handbook on Inflection and Word-Formation. Volume 1. Berlin, New York. De Gruyter 2000.
Booij, Geert, Lehmann Christian, Mugdan, Joachim, Skopeteas, Stavros (Hrsg.): Morphologie. Ein internationales Handbuch zur Flexion und Wortbildung. Zweiter Halbband / Morphology. An International Handbook on Inflection and Word-Formation. Volume 2. Berlin, New York: De Gruyter 2001.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: BA Germanisztika

Tantárgy neve: Szintaxis I.	Tantárgy Neptun-kódja: BTGEN303AM1 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens, Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 3Ö	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium célja, hogy megismertesse a hallgatókat a mondatban alapvető fogalmaival, a német mondatok felépítésével, sajátosságaival. A tárgy szervesen kapcsolódik a morfológiához, amennyiben itt a hallgatók a megismert szófajok mondatnani szerepével, a szórendi szabályokkal, az egyes szófajok mondatban történő viselkedésével ismerkednek meg. A tanórákon foglalkozunk a mondatrészek, mondatfajták, egyszerű és összetett mondatok, függőségi viszonyok elemzésével. Közben gyakorolják a hallgatók a mondatokat összekapcsoló kötőszók használatát, tudatosítják a morfológiában megismert szófajok mondatnani szerepét.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a szakiránynak megfelelő germán nyelv írott változatának szabályait, ismeretekkel rendelkezik az elvégzett szakiránynak megfelelő nyelv elemeiről, szófajairól. <i>képesség:</i> Képes a mondat elemzésére, a mondatrészek megkülönböztetésére, az ezekről szóló szakirodalmat kritikusan, értően áttekinteni, értelmezni. <i>attitűd:</i> Elkötelezett a szakiránynak megfelelő nyelv megismertetése iránt, törekszik megszerzett tudása kreatív felhasználására. <i>autonómia és felelősség:</i> A szintaxis területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A szintaxis tárgya, vizsgálati módszerei 2. Szintaktikai próbák/tesztek 3. A mondatrészek elhatárolása tesztekkel 4. A szófajok és a mondatrészek különbsége 5. A mondatrészek jellemzői 6. A mondatrészek csoportosítása 7. Az alany és az állítmány (Prädikat, Prädikativ) 8. Zárthelyi dolgozat 9. A tárgy 10. A határozók és a jelzők 11. A Dativobjekt és a freier Dativ elkülönítése 12. Összefoglaló gyakorlatok próbateszt alapján 13. Zárthelyi dolgozat 14. Összegzés, a dolgozat közös ellenőrzése, gyakorlati jegyek megbeszélése 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során két zárthelyi dolgozat lesz, melyek mind elméleti, mind gyakorlati kérdésekből tevődnek össze, és az órákon elhangzott anyagra, valamint a házi feladatokra épülnek. A dolgozat értékelése: 0-59 %: elégtelen (1); 60-69 % elégséges (2); 70-79 % közepes (3); 80-89 % jó (4), 90 %-tól jeles (5)</p> <p>Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:</p>	

Az aláírás feltétele az aktív órai munka, a házi feladatok elkészítése, valamint a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges teljesítése.

Kötelező irodalom:

Brinker, Klaus (2001): Linguistische Textanalyse. Eine Einführung in Grundbegriffe und Methoden. 5., durchges. und erg. Aufl. Berlin [=Grundlagen der Germanistik; 29].

Eroms, Hans-Werner (2000). Syntax der deutschen Sprache. Berlin; N. Y.

Pittner, Karin, Berman Judith (2010): Deutsche Syntax. Ein Arbeitsbuch. Gunter Narr Verlag (<https://sites.google.com/site/leazystralte/deutsche-syntax-ein-arbeitsbuch-29809517>)

Wöllstein-Leisten, A. u. a. (1997). Deutsche Satzstruktur: Grundlagen der syntaktischen Analyse. Tübingen

Ajánlott irodalom:

Engel, Ulrich. Deutsche Grammatik. 2., verbesserte Auflage. Heidelberg: Julius-Groos-Verlag, Budapest: Múzsák Kiadó, 1992.

Helbig, G. & Buscha, J. Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht. Berlin – München: Langenscheidt KG, 2001

Kocsány, P.-László S.: Die Wortklassen des Deutschen. Eine praktische Darstellung. Tankönyvkiadó, Budapest. 1986.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve:	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN304AM
Irodalmi műfajok: elemző szeminárium	Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Paksy Tünde, egyetemi tanársegéd	
Közreműködő oktató(k): Paksy Tünde, egyetemi tanársegéd	
Javasolt félév: 3Ö	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: Az óra az azonos című előadás kísérő szemináriuma. Célja, hogy a hallgatók elmélyítsék az irodalmi műfajokról szerzett ismereteiket. A félév folyamán a hallgatók lírai, epikai és drámai szövegek elemzését és értelmezését végzik. Irodalmi ismereteiken túl, nyelvi, lexikai, írásbeli és szóbeli kommunikációs képességeiket is fejlesztjük. Az elemzések írásbeli megfogalmazása során az esszéírás nyelvi, tartalmi és formai követelményeinek betartására fokozott figyelmet fordítunk.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> ismeri a leggyakoribb irodalmi műfajok jellegzetességeit, elemzési szempontjaikat, az elemzésekhez szükséges terminológiát <i>képesség:</i> képes konkrét irodalmi szövegeket műfaji szempontok szerint elemezni, tipikus szövegjegyek alapján az adott szöveg műfaját meghatározni, adott szöveg különleges jegyeit, eltéréseit a műfaji prototípustól kiemelni és értelmezni <i>attitűd:</i> a műfajokról és műnemekről megszerzett tudását folyamatosan bővíti, reflektálja a különböző műfajok történeti változásait és ezen ismereteit is integrálja az adott művek elemzésekor <i>autonómia és felelősség:</i> képes önállóan tájékozódni egy-egy kevésbé ismert műfaj jellemző jegyeiről, ehhez ismeri a megfelelő forrásokat és megfelelő formában hivatkozta őket</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Műnemek és műfajok, rövid elméleti bevezető 2. Kisepika I.:fabula (pl. G. E. Lessing: Fabeln) 3. Kisepika II.: népmese (pl. Grimm mesék) 4. (Kis)epika III.: műmese (pl. w. Hauff: Das steinerne Herz/ E.T.A. Hoffmann: Der goldene Topf / A v. Chamisso: Peter Schlemihls wundersame Geschichte) 5. Epika: elbeszélés/novella I. (pl. J.W.v. Goethe: Novelle / Kleist: Der Findling) 6. Epika: elbeszélés/novella II. (pl. S. Zweig: Schachnovelle / Th. Mann: Tonio Kröger) 7. Epika: regény (pl. Ö. v. Horváth: Jugend ohne Gott / F. Dürrenmatt: Der Richter und sein Henker) 8. Líra I: pl. dal, óda, himnusz (pl. H. Heine: Auf Flügeln des Gesanges / 9. Líra II: szonett, elégia (pl. R.M. Rilke: Archaischer Torso Apollos / R.M. Rilke: Duineser Elegien / G. Trakl: In den Nachmittag geflüstert, stb.) 10. Ballada (pl. H. Heine: Loreley / J. W. v. Goethe: Erlkönig / F. Schiller: Der Handschuh) 11. Konkrete Poesie, kép- és hangversek (pl. E. Jandl: Film / Gomringer: Schweigen) 12. Dráma I.: zárt szerkezetű, piramidális felépítésű dráma (pl. Dürrenmatt: der Besuch der alten Dame) 13. Dráma II.: Eltérő drámaformák pl. Jelenetsor (Schnitzler: Der Reigen) 14. Összegzés, a félév értékelése 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Prezentációval kísért kiselőadás adott irodalmi műfajról és változatairól. A kiselőadás értékelésekor három részjegyet kapnak a hallgatók (tartalom teljessége, megfelelő szakirodalom használata; előadás felépítése, prezentáció formai megjelenítése, előadásmód; nyelvhelyesség), ezek matematikai átlaga a végső jegy, azzal a megszorításával, hogy a prezentáció nem fogadható el, ha bármelyik részjegy elégtelen.</p>	

Gyakorlati jegy:

A szeminárium teljesítésének feltétele a rendszeres óralátogatáson túl a megfelelő szintű félévközi kiselőadás és a szemináriumi dolgozat benyújtása. Utóbbi egy 4-5 oldal terjedelmű szakirodalmat is bevonó dolgozat megadott témában. Az dolgozatot három szempontból értékeljük: tartalom és logikus gondolatmenet; felépítés és formai jegyek, filológiai pontosság; nyelvi megvalósítás (nyelvhelyesség, stílus stb.) ez három részjegyet jelent. A végső jegy a három részjegy matematikai átlaga, az alábbi megszorításokkal: a dolgozat nem fogadható el, ha bármely részjegy elégtelen. Részben vagy egészben plagizált dolgozat nem fogadható el.

A gyakorlati jegy kialakításakor a benyújtott dolgozatok átlagán kívül a félév folyamán tanúsított órai aktivitást is figyelembe vesszük.

Kötelező irodalom:

Horn, András 1998. *Theorie der Literarischen Gattungen. Ein Handbuch für Studierende der Literaturwissenschaft.* Würzburg: Königshausen & Neumann,

orosz, Magdolna; Zalán, Péter (Hg.) 1995. *Grundlagen der Literaturwissenschaft. Textsorte – Gattung.* Budapest: ELTE, Germanisztikai Intézet.

Vogt, J. 2001. *Einladung zur Literaturwissenschaft: mit einem Hypertext-Vertiefungsprogramm im Internet.* München: Fink. Online: <http://www.einladung-zur-literaturwissenschaft.de/>

Ajánlott irodalom:

Eicher, Thomas; Wiemann, Volker 2001. *Arbeitsbuch Literaturwissenschaft.* Paderborn [u.a.]: Schöningh, Gröbel, Rainer; Grüttemeir, Ralf; Lethen, Helmut 2001. *Orientierung Literaturwissenschaft. Was sie kann, was sie will.* Reinbek bei Hamburg: Rowohlt,

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: Multimédia-intremedialitás (projekt)	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN306AM Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Paksy Tünde, egyetemi tanársegéd	
Közreműködő oktató(k): Bazsóné dr. Sörös Marianna, egyetemi adjunktus	
Javasolt félév: 3Ö	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium célja, hogy az irodalom, a film és az internet felhasználásával tudatosítsa a hallgatókban a mediális különbségeket, és hozzájáruljon a hallgatók reflektáltabb médiahasználatához. Kiemelt figyelmet fordítunk a vonatkozó internetes források felkutatására, külön vizsgálva azok tudományos értékét. Másik fontos szempont az intermedialitás, az irodalmi művek mediális transzformációja, megzenésítése és /vagy megfilmesítése, melyek feldolgozása során a formanyelvi különbségek kidomborítására helyezük a fő hangsúlyt. A filmek választásánál fontos szempont a német történelem egy-egy korszakának, illetve a német irodalom egy-egy kimagasló alkotójának megismerése.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: A hallgató tisztában van a multimédia és intermedialitás fogalmával, jellemző kutatási kérdéseivel, elemzési és értelmezési módszereivel. képesség: Képes megfelelő nyelvű szövegek és kulturális jelenségek mediális transzformációinak reflektált összevetésére, értelmezésére. attitűd: Nyitott a különböző médiaformátumú tartalmak befogadására, prezentációs képességei multimédiás továbbfejlesztésére. autonómia és felelősség: Képes a különböző analóg és digitális adatbázisok használatával önállóan felkutatni az egy-egy műhöz kapcsolódó mediális variánsokat, ezek elemzése során fokozottan ügyel az elsajátított módszerek használatára, eredményeit a tudományos standardeknek megfelelő formában prezentálja.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Projektterv készítése, a félév időbeosztásának egyeztetése 2. Bevezető, rövid elméleti áttekintés, intermedialitás fogalma és aspektusai 3. Elemzés I.: pl. irodalom és zene, Goethe: Erlkönig és megzenésített változatai 4. Elemzés II.: pl. irodalom és vizualitás, Goethe: Erlkönig és illusztrációi, filmes adaptációi 5. Irodalom és film I. pl. Goethe: Die Leiden des jungen Werther 6. Biográfia, irodalom és film: pl. Goethe (Film) 7. Irodalom és Film II. Szövegelemző, előkészítő óra: pl. Thomas Mann: Buddenbrooks 8. Mediális transzformáció pl. Die Buddenbrooks 1. (film) 9. Mediális transzformáció pl. Die Buddenbrooks 2. (film) 10. Összehasonlító elemzés: Szöveg-film- értelmezés 11. Film és Internet: pl. Das Leben der anderen, történeti és filmesztétikai előkészítő óra 12. Film pl. Das Leben der anderen, 1. rész 13. Film: pl. Das Leben der anderen, 2. rész és kapcsolódó feladatlapok 14. Összegzés, a félév értékelése 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév folyamán a hallgatók prezentációval kísért kiselőadás formájában bemutatnak egy választott témát. A kiselőadás értékelésekor három részjegyet kapnak a hallgatók (tartalom teljessége, megfelelő források használata; előadás felépítése, prezentáció formai megjelenítése, előadásmód; nyelvhelyesség), ezek matematikai átlaga a végső jegy, azzal a megszorításával, hogy a prezentáció nem fogadható el, ha bármelyik részjegy elégtelen.</p> <p>Gyakorlati jegy:</p>	

A szeminárium teljesítésének feltétele a rendszeres óralátogatáson túl a megfelelő szintű félévközi kiselőadás és a szemináriumi dolgozat benyújtása. Utóbbi egy 4-5 oldal terjedelmű dolgozat, amelyben a hallgatók egy-vagy több esemény híradásait hasonlítják össze a különböző sajtóorgánumban. A dolgozatot, három szempontból értékeljük: tartalom és logikus gondolatmenet; felépítés és formai jegyek, filológiai pontosság; nyelvi megvalósítás (nyelvhelyesség, stílus stb.) ez három részjegyet jelent. A végső jegy a három részjegy matematikai átlaga, az alábbi megszorításokkal: a dolgozat nem fogadható el, ha bármely részjegy elégtelen. Részben vagy egészben plagizált dolgozat nem fogadható el.

A gyakorlati jegy kialakításakor a benyújtott dolgozatok átlagán kívül a félév folyamán tanúsított órai aktivitást is figyelembe vesszük.

Kötelező irodalom:

Bohnenkamp, Anne (Hg.) 2005. *Literaturverfilmungen*. Stuttgart: Reclam.

Paech, Joachim ²1997. *Literatur und Film*. Stuttgart: Metzler.

Valamint az adott félévben konkrétan választott művek és filmes adaptációik ill. egyéb mediális transzformációik, pl.

Film: Stölz, Philipp: Goethe. 2010.

Arbeitsblatt zum Film Goethe:

<http://www.kinofenster.de/download/monatsausgabe-10-2010-arbeitsblatt.pdf>

Goethe, Johann Wolfgang von: Die Leiden des jungen Werther. Hamburger Lesehefte, 2006

<http://gutenberg.spiegel.de/buch/3636/1>

Film: Alfred Weidenmann: Die Buddenbrooks 1959. / Heinrich Breloer: Die Buddenbrooks 2008.

Arbeitsblätter zum Film Buddenbrooks. Goethe Institut. Brüssel.

<http://www.goethe.de/mmo/priv/6314576-STANDARD.pdf>

Thomas Mann: Buddenbrooks. <http://www.gutenberg.org/ebooks/34811>

Film: Donnersmarck von, Florian Henckel: Das Leben der Anderen. 2006.

Arbeitsblätter zum Film Das Leben der Anderen. Goethe Institut. Brüssel.

<http://pdeutsch.wikispaces.com/file/view/Arbeitsbl%C3%A4tter+zum+Film+Das+Leben...pdf>

Donnersmarck von, Florian Henckel: Das Leben der Anderen. Berlin: Suhrkamp Verlag 2007.

Ajánlott irodalom:

Schanze, Helmut (Hg.) 2002. *Metzler-Lexikon Medientheorie – Medienwissenschaft*. Stuttgart; Weimar: Metzler.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: A német nyelvű irodalom fejlődése, korszakai, műnem- és műfaj története	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN310AM BTGEN310AM Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Intézeti Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Bazsóné Dr. Sörös Marianna, egyetemi adjunktus	
Közreműködő oktató(k): Paksy Tünde, egyetemi tanársegéd	
Javasolt félév: 3Ó	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 1	Számonkérés módja: aláírás, kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A kurzus alapismereteket közvetítve átfogó képet ad a német irodalom egyes korszakairól a középkortól a 20. századig. Európai kontextusba helyezve áttekinti a különböző irodalmi irányzatokat, stílusokat, azok kialakulásának társadalmi, filozófiai és művészettörténeti hátterét. Foglalkozik a műfajelmélet legfontosabb kérdéseivel, a műfajok tipizálásának módszereivel. Tárgyalja az egyes műfajpoétikákat, a műfajok sajátosságait fejlődésük tükrében.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri a német nyelvű irodalom jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos műfajait és irodalmi korszakait. képesség: Képes az irodalmi műveket, korszakokat és az ezekről szóló szakirodalmat kritikusan, értően áttekinteni, értelmezni, az irodalmi és kulturális trendekben elhelyezni. attitűd: Érti és elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak. autonómia és felelősség: Tudatosan képviseli azon elméleteket, amelyekkel a német nyelvű irodalom műnem- és műfaj története dolgozik, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> Műnemek, műfajok, műfajelméletek – történeti áttekintés, a műfaj alapvető kérdései, a tipizálás problémája Görög és római kultúrörökség; a dráma és eposz; a műfajelmélet történetének kezdetei: Arisztotelesz, Horatius Korai középkor – lovagi kultúra – későközépkor Reneszánsz – humanizmus – reformáció Barokk – a regény típusai; a jezsuita iskoladráma; antik formák a lírában; Martin Opitz - az első normatív poétika koncepciója Felvilágosodás - a dráma polgárosodása: Gottsched és Lessing drámaelmélete; didaktikus költészet; Alexander Baumgarten és az új filozófiai alapú esztétika; a rokokó idill. Érzékenység – érzelmesség; a Sturm und Drang drámaelmélete; a ballada műfaja; a szentimentális és pszichológiai regény formái; a (weimari) klasszika: Schiller irodalom- és drámaelmélete; Goethe műfajelmélete; a fejlődésregény. A német idealizmus kora – a romantika esztétikai rendszere; a regény és mese új funkciója; Friedrich és August Schlegel, Hölderlin és Hegel műfajelmélete Biedermeier, Junges Deutschland – író és valóság új viszonya; funkcióváltás a lírában és a prózában; útirajz, politikai vers, tárca Realizmus, naturalizmus – az objektív valóságtükrözés problémája; a realista regény és novella; a naturalista dráma; Vischer regényelmélete A 'modern' fordulat: impresszionizmus, szimbolizmus, újromantika, újklasszicizmus – nyelvkritika; új esztétikai eljárások; az impresszionista líra és próza, a szimbolista dráma 	

12. Avantgárd irányzatok, expresszionista dráma, próza és líra; a montázsregény; új tükrözési mód a tárgyiasság jegyében, az epikus színház brechti elmélete
13. Stípluralizmus 1945 után – a nyelv- és ideológiakritika, régi/új irodalmi formák: hangjáték, short story, nyelvi kísérletek a lírában – Konkrete Poesie
14. Dokumentarizmus a drámában és a prózában, 'új-szubjektivizmus', 'önreflexió', önéletrajz, emlékirat, nőirodalom

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Kollokvium, a vizsga tematikája megegyezik az előadás tematikájával.

A kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

Írásbeli vagy szóbeli vizsga: A vizsgázónak megfelelő jártasságot kell mutatnia a német irodalom különböző korszakaiban a középkortól a 20. századig, ismernie kell jelentős képviselőit és alkotásait. Az értékelés tartalmi és nyelvi szempontok szerint történik. Ha bármelyik részjegy elégtelen, a vizsga elégtelen. Az írásbeli dolgozat értékelése: 100%-90% = jeles, 89%-80% = jó, 79%-70% = közepes, 69%-60% = elégséges, 60% alatt = elégtelen

Kötelező irodalom:

1. Beutin, W.: Deutsche Literaturgeschichte von den Anfängen bis zur Gegenwart. 6. überarb.Aufl. Stuttgart: Metzler, 2001.

2. Zymner, R.: Gattungstheorie. Probleme und Positionen der Literaturwissenschaft. Paderborn: Mentis 2003.

Ajánlott irodalom:

1. Schnell, R.: Geschichte der deutschsprachigen Literatur seit 1945. Stuttgart: Metzler, 2003.

2. Markwardt, B.: Geschichte der deutschen Poetik. 5 Bde. Berlin: de Gruyter, 1967.

3. Horn, A.: Theorie der literarischen Gattungen. Ein Handbuch für Studierende der Literaturwissenschaft. Würzburg: Königshausen&Neumann, 1998.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: Komplex nyelvi tréning I.	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN317AM1 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Intézeti Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens, Sabine Hankó	
Javasolt félév: 3Ö	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A tantárgy célja: a mai modern német nyelvi jelenségek szóban és írásban történő elsajátítása. A nyelvet már magas szinten bíró hallgatók betekintést kapnak a mai modern német nyelv szókincsébe. Az órákon lehetőség van a nyelvi kompetenciák (információértés, információtovábbadás, érvelés, írásbeli megnyilatkozás, stb.) változatos alkalmazására. A tankönyv tematikája, felépítése megfelel a KER (Közös Európai Referenciakeret) által támasztott követelményeknek, így a hallgatók piacképes nyelvtudásra tesznek szert.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a német nyelv beszélt és írott változatának szabályait. <i>képesség:</i> Képes német nyelven hatékonyan kommunikálni és az információkat különböző nézőpontok szerint bemutatni. <i>attitűd:</i> Törekszik nyelvi tudásának és általános ismeretanyagának folyamatos fejlesztésére. <i>autonómia és felelősség:</i> Szakmai hivatástudat kialakítására és önképzésre törekszik.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Einführung: Ziele, Thematik und Anforderungen des Kurses 2. (Lektion 9) Geld - zeitgenössische literarische Texte verstehen 3. Geld mal anders - komplexe Anleitungen verstehen • an Verhandlungen teilnehmen 4. Drücken Sie die Eins - komplexe Informationen und Anweisungen verstehen 5. Schwarz auf weiß - Korrespondenz selbstständig abwickeln 6. Besuch in der Bank - in Dienstleistungsgesprächen Informationen austauschen (Zur selbständigen Bearbeitung: Kaufen, kaufen, kaufen - lange Texte mündlich zusammenfassen - Sachverhalte ausführlich beschreiben - als Vortragender auf andere eingehen) 7. Leistungsmessung I. mündlich und schriftlich 8. (Lektion 10) Sinne –in Durchsagen Informationen heraushören, Gespräche über komplexe Themen verstehen 9. Sehen – Fachtexten Informationen und Meinungen entnehmen, Notizen machen, die anderen nützen 10. Riechen – Reportagen oder Talkshows verstehen, zeitgenössische literarische Texte verstehen, in Texten implizite Einstellungen erfassen 11. Schmecken – Korrespondenz verstehen 12. Fühlen – Gespräche über komplexe Themen verstehen, in Korrespondenz Umgangssprache und idiomatische Wendungen verstehen (Zur selbständigen Bearbeitung: Übersinnliches - Gespräche über komplexe Themen verstehen, lange Texte mündlich zusammenfassen, Sachverhalte ausführlich beschreiben) 	

13. Leistungsmessung II. mündlich und schriftlich

14. Wiederholung, Zusammenfassung, Bewertung, Abschluss des Kurses

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Két zárthelyi dolgozat (teszt) és szóbeli beszámoló, házi dolgozatok

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

Zárthelyi dolgozat:

Feladatsor: Az elégséges (2) jegyhez 60%-ot, a közepes (3) jegyhez 70%-ot, a jó (4) jegyhez 80%-ot, a jeles (5) jegyhez 90%-ot kell elérni.

Szóbeli beszámoló:

A produktív készségek (szóbeli témakifejtés) értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik:

- Tartalom: a szóbeli felelet szakmai információi és szókincse
- Prezentáció: a szóbeli felelet logikája, felépítése, előadásmódja, követhetősége, gördülékenysége, érthetősége
- Kommunikáció: a szóbeli felelet nyelvhelyessége.

A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

Házi dolgozat:

A produktív készségek (szövegalkotás) értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik:

- Tartalom: a szöveg szakmai információi, szókincse, terminológiahasználat
- Prezentáció: a szöveg logikája, felépítése, koherenciája, tagoltsága, értelmezhetősége
- Kommunikáció: a szöveg nyelvhelyessége.

A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

BA és minor csoportok összevonása esetén a Mittelpunkt B2 és a Mittelpunkt C1 könyvek (Lehrbuch) közül a csoport nyelvi szintjének inkább megfelelőbbet választjuk, és a differenciálásra a munkafüzet (Arbeitsbuch) felhasználásával nyílik lehetőség.

Kötelező irodalom:

1. Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Lehrbuch. Stuttgart: Klett 2008.
2. Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Arbeitsbuch + Audio CD. Stuttgart: Klett 2008.

Ajánlott irodalom:

1. Backhaus, Anke – Sander, Ilse – Skrodzki, Johanna: Mittelpunkt B2 / C1. Intensivtrainer schriftlicher und mündlicher Ausdruck. Stuttgart: Klett 2010.
2. Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. 3 Audio CD-s. Stuttgart: Klett 2008.
3. Duden online Wörterbuch: <https://www.duden.de/woerterbuch>

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: BA Germanisztika

Tantárgy neve: Stilisztikai gyakorlatok	Tantárgy Neptun-kódja: BTGEN401A Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Sabine Hankó, német anyanyelvi lektor	
Közreműködő oktató(k): Sabine Hankó, német anyanyelvi lektor, Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A szemináriumok célja, hogy C1 nehézségi szintű autentikus szövegeken vizsgáljuk a német nyelv stilisztikai jellegzetességeit, az írásbeli és a szóbeli kommunikációra jellemző különböző szövegfajták (pl. újságcikk, hivatalos levél, vita, tudósítás) jellegzetességeit. A szemináriumon bevezetésre kerülnek a legfontosabb stilisztikai alapfogalmak, mi a stílus, mivel foglalkozik a stilisztika, milyen stíluselemek és stílusjegyek vannak, hogyan és miért befolyásolják a szöveg interpretációját a szövegben szereplő stilisztikai jegyek. A stilisztikai szempontokat érvényesítő szövegelemzés kiterjed a szöveg grammatikai és szintaktikai jellemzőire. Néhány mintául szolgáló stilisztikai elemzés áttekintése után a hallgatók különböző szövegtípusokon gyakorolják a tanult stilisztikai eszközök felismerését és önállóan alkotnak különböző stílusjegyeket viselő szövegeket.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri a szakiránynak megfelelő germán nyelv beszélt és írott változatának szabályait, ismeretekkel rendelkezik az elvégzett szakiránynak megfelelő nyelv variánsairól, regisztereiről. képesség: Több stílusregiszterben, az adott műfaj szabályrendszerének megfelelően, közérthetően, választékos stílusban ír és beszél. attitűd: Törekszik nyelvi tudásának, elsősorban szókincsének, stílusának a folyamatos fejlesztésére. autonómia és felelősség: A germanisztika területén szerzett ismereteit alkalmazza az egyes német nyelvterületeken (Németország, Ausztria, Svájc)</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A stilisztika tárgya, vizsgálati módszerei 2. A stílus fogalma, a stílusrétegek és stílusárnyalatok 3. A stilisztika szövegnyelvészeti aspektusai 4. A szókészlet rétegei 5. A főbb szövegtípusok és jellemzőik 6. A szépirodalmi szövegtípus 7. A közéleti szövegtípus 8. A hivatalos szövegtípus 9. A tömegkommunikáció/média szövegtípusai 10. A reklám és nyelvezete (stiláris szempontból) 11. A tudományos szövegtípus 12. A szövegértés-szövegalkotás szintjei 13. Zárthelyi dolgozat 14. A dolgozat közös ellenőrzése, gyakorlati jegyek megbeszélése, értékelés 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során egy zárthelyi dolgozat lesz, melyek mind elméleti, mind gyakorlati kérdésekből tevődnek össze, és az órákon elhangzott anyagra, valamint a házi feladatokra épülnek. A dolgozat értékelése: 0-59 %: elégtelen (1); 60-69 % elégséges (2); 70-79 % közepes (3); 80-89 % jó (4), 90 %-tól jeles (5)</p>	

Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:

Az aláírás feltétele az aktív órai munka, a házi feladatok elkészítése, valamint a zárthelyi dolgozat legalább elégséges teljesítése.

Kötelező irodalom:

Götttert, Karl Heinz – Junge, Oliver: Einführung in die Stilistik. München: Fink 2004.

Baumert, Andreas – Sauer, Wolfgang: Grammatik und Stil. Gutes und richtiges Deutsch. Frankfurt am Main: Verlag für Sozialwissenschaften 2003.

Sowinski, Bernhard: Stilistik der deutschen Sprache. Stuttgart: Metzler 2009.

Ajánlott irodalom:

Becker, Howard S. (2000): Die Kunst des professionellen Schreibens. Ein Leitfaden für die Geistes- und Sozialwissenschaften. Frankfurt, New York: Campus.

Dausien, Bettina /Demmer, Julia /Rothe, Daniela /Schwendowius, Dorothee (2011): Hinweise zur Form wissenschaftlicher Arbeiten. Textgestaltung, Zitation, Literaturverzeichnis. Wien: Arbeitsbereich Bildung und Beratung im Lebenslauf am Institut für Bildungswissenschaft. (Blätter zum Wissenschaftlichen Arbeiten)

Sowinski, Bernhard: Stiltheorien und Stilanalysen. Stuttgart: Metzler 1991.

Sandig, Barbara: Stilistik. Stuttgart: Metzler. 1983.

Sandig, Barbara – Püschel, Ulrich: Stilistik. Hildesheim: Olms. 2001.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: BA Germanisztika

Tantárgy neve: Morfológia II.	Tantárgy Neptun-kódja: BTGEN402AM2 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék
Tantárgyelem: kötelező	
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens, Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium középpontjában a szóalkotás és a szóalkotási módok kerülnek. Részletesen kitérünk a két fő szóalkotási módra (szóképzés, szóösszetétel) a főnevek, igék és melléknevek tekintetében. Emellett megemlítjük a német nyelvre jellemző egyéb szóalkotási módokat is. Az elméleti tudás mellett fontos szempont a gyakorlatok során az egyes jelenségek, szóalkotási módok (és azok típusainak) a felismerése.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a szakiránynak megfelelő germán nyelv írott változatának szabályait, ismeretekkel rendelkezik az elvégzett szakiránynak megfelelő nyelv elemeiről, szóalkotási módjairól. <i>képesség:</i> Képes a szó elemzésére, a szóalkotási módok megkülönböztetésére, az ezekről szóló szakirodalmat kritikusan, értően áttekinteni, értelmezni. <i>attitűd:</i> Elkötelezett a szakiránynak megfelelő nyelv megismertetése iránt, törekszik megszerzett tudása kreatív felhasználására. <i>autonómia és felelősség:</i> A morfológia területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezetés, a német szófajok rendszere 2. A szóalkotás jelentése, fajtái, főbb szóalkotási módok 3. A szóképzés (ige, főnév, melléknév) 4. Az affixoidok 5. A szóösszetétel 6. A szóösszetétel fajtái 7. A kontamináció 8. Zárthelyi dolgozat 9. A konverzió 10. Ad-hoc képzés 11. A betűszó, szóösszevonás 12. A főnevek és az igék morfológiai jellemzői 13. Zárthelyi dolgozat 14. Összegzés, a dolgozat közös ellenőrzése, gyakorlati jegyek megbeszélése 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során két zárthelyi dolgozat lesz, melyek mind elméleti, mind gyakorlati kérdésekből tevődnek össze, és az órákon elhangzott anyagra, valamint a házi feladatokra épülnek. A dolgozat értékelése: 0-59 %: elégtelen (1); 60-69 % elégséges (2); 70-79 % közepes (3); 80-89 % jó (4), 90 %-tól jeles (5)</p>	
<p>Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: Az aláírás feltétele az aktív órai munka, a házi feladatok elkészítése, valamint a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges teljesítése.</p>	
Kötelező irodalom:	

Hilke Elsen: Grundzüge der Morphologie des Deutschen. De Gruyter 2011.

(https://germanistika.upol.cz/fileadmin/userdata/FF/katedry/kgn/klauzura_-_materialy/Hilke_Elsen-Grundzuege_der_Morphologie_des_Deutschen-Auszug.pdf)

Knipf-Komlósi, Erzsébet: Grundlagen der deutschen Wortbildung – Ein Arbeitsbuch (=ELTE-Chrestomatie 11). Unter Mitarbeit von Márton Méhes. Budapest: Germanistisches Institut der ELTE 2000.

Donalies, Elke: Wortbildung des Deutschen Tübingen: G. Narr Verlag 2000.

Ajánlott irodalom:

Booij, Geert, Lehmann Christian, Mugdan, Joachim (Hrsg.): Morphologie. Ein internationales Handbuch zur Flexion und Wortbildung. Erster Halbband / Morphology. An International Handbook on Inflection and Word-Formation. Volume 1. Berlin, New York. De Gruyter 2000.

Booij, Geert, Lehmann Christian, Mugdan, Joachim, Skopeteas, Stavros (Hrsg.): Morphologie. Ein internationales Handbuch zur Flexion und Wortbildung. Zweiter Halbband / Morphology. An International Handbook on Inflection and Word-Formation. Volume 2. Berlin, New York: De Gruyter 2001.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: BA Germanisztika

Tantárgy neve: Szintaxis II.	Tantárgy Neptun-kódja: BTGEN403AM2 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens, Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium célja, hogy elmélyítse a hallgatók mondattani ismereteit az előző félév ismeretanyagára támaszkodva. A tárgy így szervesen kapcsolódik a Szintaxis I-hez. A tanórákon foglalkozunk a mondatrészek, mondatfajták, egyszerű és összetett mondatok, függőségi viszonyok elemzésével. Közben gyakorolják a hallgatók a mondatokat összekapcsoló kötőszók használatát, tudatosítják a morfológiában megismert szófajok mondattani szerepét.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri a szakiránynak megfelelő germán nyelv írott változatának szabályait, ismeretekkel rendelkezik az elvégzett szakiránynak megfelelő nyelv elemeiről, szófajairól. képesség: Képes a mondat elemzésére, a mondatrészek megkülönböztetésére, az ezekről szóló szakirodalmat kritikusan, értően áttekinteni, értelmezni. attitűd: Elkötelezett a szakiránynak megfelelő nyelv megismertetése iránt, törekszik megszerzett tudása kreatív felhasználására. autonómia és felelősség: A szintaxis területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Komplex mondatelemzés mondatrészek alapján 2. A német Phrasenstruktur jellemzői 3. Nominalphrase, Verbalphrase, Präpositionalphrase 4. Az "es" szerepe és funkciói 5. A topológiai modell 6. Egyszerű mondat topológiai elemzése 7. Összetett mondat topológiai elemzése 8. Zárthelyi dolgozat 9. A modalitás, kommunikációs mondat típusok 10. Az összetett mondat (alárendelő, mellérendelő) 11. Az alárendelő és a mellérendelő mondatok csoportosítása (funkció és forma szempontjából) 12. Összefoglaló gyakorlatok próbateszt alapján 13. Zárthelyi dolgozat 14. Összegzés, a dolgozat közös ellenőrzése, gyakorlati jegyek megbeszélése 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során két zárthelyi dolgozat lesz, melyek mind elméleti, mind gyakorlati kérdésekből tevődnek össze, és az órákon elhangzott anyagra, valamint a házi feladatokra épülnek. A dolgozat értékelése: 0-59 %: elégtelen (1); 60-69 % elégséges (2); 70-79 % közepes (3); 80-89 % jó (4), 90 %-tól jeles (5)</p> <p>Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: Az aláírás feltétele az aktív órai munka, a házi feladatok elkészítése, valamint a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges teljesítése.</p>	
<p>Kötelező irodalom: Brinker, Klaus (2001): Linguistische Textanalyse. Eine Einführung in Grundbegriffe und Methoden. 5., durchges. und erg. Aufl. Berlin [=Grundlagen der Germanistik; 29].</p>	

Eroms, Hans-Werner (2000). Syntax der deutschen Sprache. Berlin; N. Y.

Pittner, Karin, Berman Judith (2010): Deutsche Syntax. Ein Arbeitsbuch. Gunter Narr Verlag (<https://sites.google.com/site/leazystralte/deutsche-syntax-ein-arbeitsbuch-29809517>)

Wöllstein-Leisten, A. u. a. (1997). Deutsche Satzstruktur: Grundlagen der syntaktischen Analyse. Tübingen

Ajánlott irodalom:

Engel, Ulrich. Deutsche Grammatik. 2., verbesserte Auflage. Heidelberg: Julius-Groos-Verlag, Budapest: Múzsák Kiadó, 1992.

Helbig, G. & Buscha, J. Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht. Berlin – München: Langenscheidt KG, 2001

Kocsány, P.-László S.: Die Wortklassen des Deutschen. Eine praktische Darstellung. Tankönyvkiadó, Budapest. 1986.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: Regionalitás és interkulturalitás	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN406A Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Intézeti Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens, Bazsóné dr. Sörös Marianna, egyetemi adjunktus	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: Az előadás célja, hogy a hallgatók megismerjék az interkulturalitás különböző megjelenési formáit, a multikulturalitás és regionalitás fogalmát. Ismereteket szereznek a német nyelvű országok regionális jellemzőiről és multikulturális társadalmukról. Nagyon fontos, hogy megismerkedjenek a Magyarországon élő német kisebbség életével, művészetével és identitáskeresésével. Betekintést nyernek abba, hogyan valósul meg a kultúrák közvetítése a német nyelvterületen működő magyar kulturális intézetek tevékenysége által.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: A hallgató tisztában van az interkulturalitás és regionalitás jellemző kutatási kérdéseivel, irányzataival, korszerű elemzési és értelmezési módszereivel. képesség: Interkulturális kommunikatív kompetenciák birtokában képes a kultúrák közötti közvetítésre. Képes műfajilag sokszínű, a szakiránynak megfelelő nyelvű szövegek és kulturális jelenségek értelmezésére. attitűd: Elfogadja a magyar és az európai identitások vallási és társadalmi, történeti és jelenkori sokszínűségét. Igénye van az európai, és az azon kívüli kultúrák sokszínűségének megismerésére. autonómia és felelősség: Hatékonyan együttműködik a germanisztika területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi kulturális közösségekkel. Az interkulturalitás területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében, önismeretében.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Einführung: Der Begriff der Interkulturalität, Multikulturalität und Regionalität. 2. Interkulturelle Germanistik: Ziele, Methoden und Vertreter 3. Kulturelle und sprachliche Unterschiede: Nord-, Mittel-, Süd-, Ost- und Westdeutschland 4. Traditionen und Mentalität: Unterschiede in den deutschsprachigen Ländern. 5. Multikulturelles Zusammenleben in Deutschland. 6. Berlin eine multikulturelle Stadt 7. Die Schweiz – vier Völker – vier Kulturen. 8. Regionalität und Interkulturalität im Karpatenbecken – die Kultur der deutschen Minderheit in Mittel- und Osteuropa, Die Sachsen in Siebenbürgen und im „Oberland“. 9. Die Kultur, die Sprache und die Literatur der Ungarndeutschen. 10. Kultur der Ungarndeutschen in den verschiedenen ungarischen Regionen. 11. Die Religionen und ihre kulturellen Auswirkungen. 12. Ungarn in Deutschland – Deutsche in Ungarn. 13. Türken in Deutschland. 14. Grenzen der Interregionalität: Grenzlage, Interregion, Identität. Kulturelle und Sprachliche Einflüsse als Identitätsmerkmale und die Wirkung der Stereotype. 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: kollokvium</p> <p>Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:</p>	

Szóbeli vizsga: A vizsgázónak megfelelő jártasságot kell mutatnia az interkulturalitás és regionalitás egyes területein, ismernie kell a német nyelvű országok nyelvi és kulturális sokszínűségét. Az értékelés tartalmi és nyelvi szempontok szerint történik. Ha bármelyik részjegy elégtelen, a vizsga elégtelen.

Kötelező irodalom:

1. Interkulturalität. „Miteinander. Schlüsselbegriffe und Themen der interkulturellen Kommunikation" (interculture TV Educast 01) <https://www.youtube.com/watch?v=Yg2KY7Nue8M>
2. Földes, Csaba: Black Box 'Interkulturalität'. In: Wirkendes Wort 59 (2009) 3, S. 503–525. <http://www.foeldes.eu/sites/default/files/Interkulturalitaet.pdf>

Ajánlott irodalom:

1. Bund Ungarischer Organisationen in Deutschland e.V.: Ungarische Gedenkstätten in Deutschland. <http://www.buod.de/index.php/de/ungarn-in-deutschland/ungarische-gedenkstaetten-in-deutschland>
2. Volkmer, Gerald: Deutsche Minderheiten im Ausland, 2013. <http://www.bpb.de/apuz/243866/deutsche-minderheiten-im-ausland?p=all>
3. Földes, Csaba: Die deutsche Sprache und ihre Architektur. Aspekte von Vielfalt, Regionalität und Dynamik: variationstheoretische Überlegungen. In: Acta Universitatis Wratislaviensis No. 2743. Studia Linguistica XXIV. Wrocław, 2005. S. 37-59. <https://core.ac.uk/download/pdf/14509962.pdf>

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: Komplex nyelvi tréning II.	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN422AM Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Intézeti Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens, Sabine Hankó, német anyanyelvi lektor	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A szeminárium célja, hogy a hallgatók fejlesszék C1 szintű nyelvi ismereteiket mind a szóbeli, mind az írásbeli kommunikáció terén. Az aktuális modern témák ösztönöznék a szóbeli aktivitásra, a véleménykifejtésre és vitára, valamint kreatív szövegek alkotására Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a német nyelv beszélt és írott változatának szabályait. <i>képesség:</i> Képes német nyelven hatékonyan kommunikálni és az információkat különböző nézőpontok szerint bemutatni. <i>attitűd:</i> Törekszik nyelvi tudásának és általános ismeretanyagának folyamatos fejlesztésére. <i>autonómia és felelősség:</i> Szakmai hivatástudat kialakítására és önképzésre törekszik.	
Tantárgy tematikus leírása:	
Gyakorlat: <ol style="list-style-type: none"> 1. Einführung: Ziele, Thematik und Anforderungen des Kurses 2. (Lektion 11) Globalisierung heute - Radiosendungen (auch nichtstandardsprachliche) verstehen (Zur selbständigen Bearbeitung: Global erfolgreich – rasch wichtige Einzelinformationen finden) 3. Der qualitative Sprung – komplexe Vorlesungen, Reden und Berichte verstehen 4. Folgen der Globalisierung – ein klar gegliedertes Referat halten, Sachverhalte detailliert darstellen, als Vortragender auf andere eingehen 5. Klimawandel – Vorträge und Debatten verstehen 6. Die Globalisierung und wir – Argumente schriftlich abwägen, Ankündigungen machen, Diskussion moderieren, komplexes Thema strukturiert vortragen 7. Leistungsmessung I. mündlich und schriftlich 8. (Lektion 12) Wandel - Radiosendungen (auch nichtstandardsprachliche) verstehen, Geschichten erzählen und angemessen beenden 9. Wertewandel – anspruchsvolle Texte zusammenfassen, argumentieren und auf andere reagieren 10. Lernen im Wandel – komplexe Vorlesungen, Reden und Berichte verstehen, Notizen machen, die anderen nützen, an Verhandlungen teilnehmen 11. Verwandelt – argumentieren und auf andere reagieren 12. Zeit im Wandel – gut strukturierte Texte schreiben, eigene Meinung darstellen (Zur selbständigen Bearbeitung: Ab morgen wird alles anders – in Texten implizite Einstellungen erfassen, Informationen und Ratschläge austauschen) 13. Leistungsmessung II. mündlich und schriftlich 14. Wiederholung, Zusammenfassung, Bewertung, Abschluss des Kurses 	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Két zárthelyi dolgozat (teszt) és szóbeli beszámoló, házi dolgozatok.	

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

Zárthelyi dolgozat:

Feladatsor: Az elégséges (2) jegyhez 60%-ot, a közepes (3) jegyhez 70%-ot, a jó (4) jegyhez 80%-ot, a jeles (5) jegyhez 90%-ot kell elérni.

Szóbeli beszámoló:

A produktív készségek (szóbeli témakifejtés) értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik:

- Tartalom: a szóbeli felelet szakmai információi és szókincse
- Prezentáció: a szóbeli felelet logikája, felépítése, előadásmódja, követhetősége, gördülékenysége, érthetősége
- Kommunikáció: a szóbeli felelet nyelvhelyessége.

A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

Házi dolgozat:

A produktív készségek (szövegalkotás) értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik:

- Tartalom: a szöveg szakmai információi, szókincse, terminológiahasználat
- Prezentáció: a szöveg logikája, felépítése, koherenciája, tagoltsága, értelmezhetősége
- Kommunikáció: a szöveg nyelvhelyessége.

A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

BA és minor csoportok összevonása esetén a Mittelpunkt B2 és a Mittelpunkt C1 könyvek (Lehrbuch) közül a csoport nyelvi szintjének inkább megfelelőbbet választjuk, és a differenciálásra a munkafüzet (Arbeitsbuch) felhasználásával nyílik lehetőség.

Kötelező irodalom:

1. Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Lehrbuch. Stuttgart: Klett 2008.
2. Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Arbeitsbuch + Audio CD. Stuttgart: Klett 2008.

Ajánlott irodalom:

1. Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. 3 Audio CD-s. Stuttgart: Klett 2008.
2. Fitz, Angela – Neustadt, Eva: Mittelpunkt B2 / C1. Redemittelsammlung. Stuttgart: Klett 2009.
3. Backhaus, Anke – Sander, Ilse – Skrodzki, Johanna: Mittelpunkt B2 / C1. Intensivtrainer schriftlicher und mündlicher Ausdruck. Stuttgart: Klett 2010.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: A német nyelvű irodalom tendenciái a 20. században	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN423AM Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Intézeti Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Bazsóné Dr. Sörös Marianna, egyetemi adjunktus	
Közreműködő oktató(k): Paksy Tünde egyetemi tanársegéd	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 1	Számonkérés módja: aláírás, kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A kurzus a 19./20. fordulójától a 21. század első időszakáig tekinti át a német irodalom fejlődési irányzatait. Megvilágítja a jelentősebb irodalmi tendenciákat, azok összefüggéseit, társadalmi-filozófiai háttérét, művészeti, kulturális vonatkozásait. Tárgyalja az egyes esztétikákat, ezen belül a modernitást, az avantgárd, az 'új'-realizmus, a dokumentarizmus, az új-szubjektivitás, a posztmodern esztétikai programját. Foglalkozik a nyelvkritika, a nyelvi reflexió hatásával, ehhez kapcsolódóan a nyelvi közvetítés, a tükrözés különböző módjaival, továbbá a műfajok változásával.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> A hallgató ismeri a 20. század jelentős irodalmi irányzatait és azok képviselőit. <i>képesség:</i> Értelmezi a korszak kulturális és irodalmi jelenségeit és azok történeti beágyazottságát. <i>attitűd:</i> Érti és elfogadja, hogy az irodalmi jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak. <i>autonómia és felelősség:</i> A 20. századi német irodalom területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében, önismeretében.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A századforduló: az irodalmi - művészeti forradalom történelmi – társadalmi – tudományos - kulturális háttere; szellemi – filozófiai irányzatok - Nietzsche, Mach, Freud, Jung 2. A modernitás fogalma, az irodalom- és művészetfelfogás változása: impresszionizmus, szimbolizmus, Jugendstil, újklasszika, újromantika, esztéticizmus - nyelvkritika 3. Az elbeszélés új formái és technikái a századfordulón – Rilke, Musil, Hofmannsthal, Schnitzler, Th. Mann 4. A századforduló lírájának átalakulása - Rilke, George, Hofmannsthal 5. A századforduló drámájának átalakulása - Hofmannsthal, Schnitzler, Wedekind 6. Avantgárd irányzatok - az expresszionista próza és líra – Döblin, Benn, Trakl 7. Az expresszionista dráma - Heym, Kaiser, Toller 8. 'Új tárgyiasság' - szemléletváltás, új médiumok, a valóságtükrözés új formája a prózában – Kafka, Hesse, Th. Mann 9. A dráma átalakulása – új funkció és formanyelv; az epikus színház – Brecht; az 'új' népszínmű – Horváth, 10. Kahlschlag, Trümmerliteratur - Gruppe '47 - Böll, Schnurre, Borchert 11. Új formák, nyelvi kísérletek a lírában 1945 után – hermetikus költészet, 'konkrete Poesie', regionális költészet, hétköznapi líra - Celan, Gommringer, Jandl, Artmann 12. A hatvanas évek újrealista irodalma – dokumentarizmus a drámában és a prózában; Gruppe '61, 'Werkkreis Literatur der Arbeitswelt' - Runge, Wallraff; a kölni iskola 13. 'Új-szubjektivitás' – tendenciaváltás a hetvenes években - önéletrajzok, naplók, memoár irodalom - Lind, Grass, Bernhard, Handke, Canetti; feminizmus - nőirodalom – Bachmann, Struck, Stephan; a nőirodalom második hulláma - Wolf, Jelinek 	

14. Postmodern próza és dráma– vita a 'post'-ról a nyolcanas években, magas és populáris kultúra; német-német irodalom – Ransmayr, Becker, Kunert, Jelinek

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Szóbeli vizsga, kollokvium

Kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

Írásbeli vagy szóbeli vizsga: A vizsgázónak megfelelő jártasságot kell mutatnia a 20. századi német irodalom különböző korszakaiban, ismernie kell jelentős képviselőit és alkotásait. Az értékelés tartalmi és nyelvi szempontok szerint történik. Ha bármelyik részjegy elégtelen, a vizsga elégtelen. Az írásbeli dolgozat értékelése: 100%-90% = jeles, 89%-80% = jó, 79%-70% = közepes, 69%-60% = elégséges, 60% alatt = elégtelen

Kötelező irodalom:

1. Kiesel, Helmut: Geschichte der literarischen Moderne. Sprache, Ästhetik, Dichtung im zwanzigsten Jahrhundert. München: Beck, 2004.
2. Glaser, Horst Albert (Hg.): Deutsche Literatur. Eine Sozialgeschichte. Von den Anfängen bis zur Gegenwart. 1988ff. Bd. 10 [1945-1995].Bern, Stuttgart, Wien: Haupt 1997.

Ajánlott irodalom:

1. Petersen, Jürgen H.: Der deutsche Roman der Moderne. Stuttgart: Metzler, 1993.
2. Denkler, Horst/ Prümm, Karl (szerk.): Die deutsche Literatur im Dritten Reich. Themen, Traditionen, Wirkungen. Stuttgart: Philipp Reclam, 1976.
3. Kovář, Jaroslav: Deutschsprachige Literatur seit 1933 bis zur Gegenwart. Autoren und Werke. Brno: Masarykova univerzita, 2014.

<https://digilib.phil.muni.cz/data/handle/11222.digilib/131078/monography.pdf>

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: A német nyelvű irodalom tendenciái a 20. században	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN424A Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Intézeti Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Kegyesné dr. Szekeres Erika egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Kegyesné dr. Szekeres Erika egyetemi docens, Bazsóné dr. Sörös Marianna egyetemi adjunktus, Paksy Tünde egyetemi tanársegéd	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium célja a 20. század német nyelvű irodalmi tendenciának felvázolása, a fontos művek elemzési problémáinak feltárása és esztétikai sajátosságai megragadása. Külön figyelmet szentel a líraelemzés kérdéseinek a modern líra alakváltozásainak tükrében, az elbeszélés irodalom sajátos problémáinak és változásainak, valamint a drámafelfogás jelentős ártértelemezéseinek.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> A hallgató ismeri a 20. század jelentős irodalmi irányzatait és azok képviselőit. <i>képesség:</i> Értelmezi a korszak kulturális és irodalmi jelenségeit és azok történeti beágyazottságát, képes mindhárom műfajban elemezni és értelmezni a műveket. <i>attitűd:</i> Érti és elfogadja, hogy az irodalmi jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak. <i>autonómia és felelősség:</i> A 20. századi német irodalom területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében, önismeretében.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A referátumok témáinak kiosztása 2. A naturalista próza 3. Az elbeszélés új formái és technikái a századfordulón 4. A lírikus dráma 5. Új lírai kifejezésformák 6. Az expresszionista dráma 7. A prózai műfajok változása az 'új tárgyiasság' jegyében 8. A népszínmű új formája 9. Az epikus színház 10. A dráma új funkciója 11. Formai kísérletek a lírában – 'Konkrete 12. Tényfeltáró irodalom 13. Önéletrajz – önreflexió 14. Feminizmus – nőirodalom az 'új – szubjektivitás' jegyében 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Gyakorlati jegy, referátum és szemináriumi dolgozat A gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: A referátum értékelése: Tartalom: a szóbeli felelet szakmai információi és szókincse</p>	

Előadásmód: a szóbeli felelet logikája, felépítése, előadásmódja, követhetősége, gördülékenysége, érthetősége

Kommunikáció: a referátum nyelvhelyessége.

A beadandó dolgozat értékelése tartalmi és nyelvi szempontok szerint történik. Ha bármelyik részjegy elégtelen, a vizsga elégtelen. Az írásbeli dolgozat értékelése: 100%-90% = jeles, 89%-80% = jó, 79%-70% = közepes, 69%-60% = elégséges, 60% alatt = elégtelen

Kötelező irodalom:

Kiesel, Helmut: Geschichte der literarischen Moderne. Sprache, Ästhetik, Dichtung im zwanzigsten Jahrhundert. München: Beck, 2004.

Anz, Thomas (szerk.): Handbuch Literaturwissenschaft. Gegenstände-Konzepte-Institutionen. 3. Bde. Bd. 2. Stuttgart, Weimar: J. B. Metzler, 2007.

Ajánlott irodalom:

Ludwig, Hans-Werner: Arbeitsbuch Lyrikanalyse. Tübingen: Franke UTB, 2005.

Petersen, Jürgen H.: Der deutsche Roman der Moderne. Stuttgart: Metzler, 1993.

Stanzel, Franz K.: Typische Formen des Romans. 12. Aufl. Göttingen: Vandenhoeck u. Ruprecht 1993.

(=kleine Vandenhoeck-Reihe)

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: Regionális és interkulturális kapcsolatok - projekt	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN425A Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Intézeti Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Bazsóné dr. Sörös Marianna, egyetemi adjunktus	
Közreműködő oktató(k): Bazsóné dr. Sörös Marianna, egyetemi adjunktus, Kegyesné dr. Szekeres Erika egyetemi docens, Paksy Tünde egyetemi tanársegéd, Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A Regionalitás – interkulturalitás szeminárium célja, hogy a hallgatók egy-egy projektjellegű téma feldolgozása során önálló vizsgálatokat végezzenek a kultúrában mutató regionális eltérésekkel és kölcsönhatásokkal kapcsolatban. A projekt jellegéből adódóan a résztvevőktől az átlagosnál nagyobb mértékben követel önálló, órán kívüli felkészülést. A kontaktórákon kerül sor a feladatok elméleti előkészítésére és az eredmények prezentációjára. A projektek a következő témákhoz kapcsolódhatnak: országok, régiók közti kulturális különbségek, hasonlóságok, kölcsönhatások.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: A hallgató tisztában van az interkulturalitás és regionalitás jellemző kutatási kérdéseivel, irányzataival, korszerű elemzési és értelmezési módszereivel. képesség: Interkulturális kommunikatív kompetenciák birtokában képes a kultúrák közötti közvetítésre. Képes műfajilag sokszínű, a szakiránynak megfelelő nyelvű szövegek és kulturális jelenségek értelmezésére. attitűd: Elfogadja a magyar és az európai identitások vallási és társadalmi, történelmi és jelenkori sokszínűségét. Igénye van az európai, és az azon kívüli kultúrák sokszínűségének megismerésére. autonómia és felelősség: Hatékonyan együttműködik a germanisztika területéhez kapcsolódó hazai és nemzetközi kulturális közösségekkel. Az interkulturalitás területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében, önismeretében.</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Tantárgy tematikus leírása: Einführung: Ziele, Thematik, Materialien, Methoden und Anfordernungen des Kurses 2. Die Internetrecherche und die Projektpräsentation 3. Projekt 1. Unesco Weltkulturerbe in Ungarn und den deutschsprachigen Ländern 4. Projekt 2. Die Jugendkultur – in Ungarn und in den deutschsprachigen Ländern 5. Projekt 3. Studium und Arbeit in Ungarn und in den deutschsprachigen Ländern 6. Projekt 4. Die Alltagskultur: Freizeitgestaltung, Wohnkultur, Esskultur 7. Traditionen und Mentalität: Unterschiede in den deutschsprachigen Ländern 8. Multikulturelles Zusammenleben in Deutschland 9. Die Religionen und ihre kulturellen Auswirkungen 10. Ungarn in Deutschland – Deutsche in Ungarn 11. Türken in Deutschland 12. Film: Die weiße Masai – eine Schweizerin in Afrika 13. Diskussion: Konflikte der Kulturen 14. Zusammenfassung, Auswertung 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: (prezentáció, zárthelyi dolgozat, beadvány stb.) A számonkérés módjánál az ESG követelményeket figyelembe véve meg kell határozni azokat az elvárásokat és módszereket, amelyek szisztematikusan felépítve képesek nyomon követni a félévi munka alakulását.</p>	

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

(félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok)

Az értékelés kapcsán részletesen be kell mutatni, hogy a hallgatói teljesítményszintek milyen megítélés alá tartoznak. Tisztázni kell az elfogadás feltételeit, három és ötfokozatú értékelésnél az egyes szintek elhatárolását: százalékosan vagy ponthatárok megadásával.

Az írásbeli / szóbeli vizsga itt tüntetendő fel, illetve **az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak):** pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk.

Kötelező irodalom:

Fausser, Markus: Kulturwissenschaft. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft 2004.

Hagenbüchle, Roland: Kultur – Multikulturalität – Interkulturalität. Würzburg: Königshausen und Neumann 2002.

Ajánlott irodalom:

Kulturwissenschaftliche Regionenforschung. Jahrbuch des SFB 417. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag. 2001.

Mirtchev, Bogdan (szerk.): Interkulturalität und Nationalkultur in der deutschsprachigen Literatur. Dresden: w.e.b, 2004.

Nünning, Vera - Nünning, Ansgar: Konzepte der Kulturwissenschaften. Theoretische Grundlagen - Ansätze – Perspektiven. Stuttgart, Weimar: Metzler, 2003.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: BA Germanisztika

Tantárgy neve: Fordítási gyakorlatok: Németről magyarra fordítás	Tantárgy Neptun-kódja: BTGEN638 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens, Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 5Ö	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium célja, hogy a hallgatók korábbi fordítási ismereteiket felhasználva a gyakorlatban sajátítsák el a nyelvi közvetítési készséget. A foglalkozások során részletesen elemezzük az adott alkalomra otthon elkészített fordítás minden kérdését a nyelvtani problémáktól kezdve a szemantika és a stilisztika szintjéig. A németről magyarra fordítandó szövegek autentikus forrásból származnak és jól szolgálják a nyelvi közvetítési kompetenciák fejlődését.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri a szakiránynak megfelelő germán nyelv írott változatának szabályait, ismeretekkel rendelkezik az elvégzett szakiránynak megfelelő nyelv szövegtípusairól (gazdasági, jogi szövegek). képesség: Képes a forrásnyelvi szöveg értelmezésére, az átváltási műveletek alkalmazására, és a produktív szövegalkotásra. attitűd: Elkötelezett a szakiránynak megfelelő nyelv megismertetése iránt, törekszik megszerzett tudása kreatív felhasználására. autonómia és felelősség: A fordítástudomány területén szerzett ismereteit tudatosan alkalmazza későbbi fordítási feladatok során.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A fordítás elméleti kérdései, a német-magyar fordítás nehézségei 15. A fordítási műveletek 16. Lexikai és grammatikai átváltási műveletek a fordítás során 17. Gazdasági tematikájú szöveg közös fordítása, majd elemzése globalizáció témában 18. Gazdasági tematikájú szöveg közös fordítása, majd elemzése marketing témában 19. Gazdasági tematikájú szöveg közös fordítása, majd elemzése turizmus témában 20. Gazdasági tematikájú szöveg közös fordítása, majd elemzése munkaerő-piaci témában 21. Zárthelyi dolgozat 22. Jogi tematikájú szöveg közös fordítása, majd elemzése adásvétel témában 23. Jogi tematikájú szöveg közös fordítása, majd elemzése megbízás témában 24. Jogi tematikájú szöveg közös fordítása, majd elemzése munkaszerződés témában 25. A fontosabb interferenciajelenségek lexikai és frazeológiai szinten 26. Zárthelyi dolgozat 27. Összegzés, a dolgozat közös ellenőrzése, gyakorlati jegyek megbeszélése 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során két zárthelyi dolgozat lesz, melyben egy német forrásnyelvi szöveget kell magyar célnyelvre fordítani. A fordítási feladatok értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik: 1. Tartalom: a szöveg szakmai információi, szókincse, terminológiahasználat 2. Prezentáció: a szöveg logikája, felépítése, koherenciája, tagoltsága, értelmezhetősége 3. Kommunikáció: a szöveg nyelvhelyessége. A zárthelyi dolgozatok osztályzata a három részjegy matematikai átlaga.</p>	
Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:	

Az aláírás feltétele az aktív órai munka, a házi feladatok elkészítése, valamint a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges teljesítése.

Kötelező irodalom:

Bárdos P., Bárdos R., Höfer, K.: Német–osztrák jogi nyelv. HVG-Orac 2004.

Hönig, Hans G. - Kußmaul, Paul: Strategie der Übersetzung. Ein Lehr- und Arbeitsbuch. Tübingen: Narr 1982.

Klaudy K.: Bevezetés a fordítás gyakorlatába. Scholastica, Budapest 1999.

Klaudy K., Salánki Á.: Német–magyar fordítástechnika. Nemzeti Tankönyvkiadó 2000.

Koller, Werner: Einführung in die Übersetzungswissenschaft. Heidelberg: Wiesbaden: Quelle & Meyer 1992.

Ajánlott irodalom:

Klaudy Kinga/ Salánki Ágnes: A fordítás lexikája és grammatikája. Német-magyar fordítástechnika. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó 1995.

Szabó, H.: A szótári ekvivalencia és a fordítási ekvivalencia viszonya. In: Fordítástudomány X. (2008) 1. szám, 61–71.

Tellinger, D.: A reáliák fordítása a fordító kulturális kompetenciája szemszögéből. In: Fordítástudomány V. (2003) 2. szám, 58–70.

Uzonyi, P.: A forrásnyelvi és célnyelvi adatok ekvivalenciájának nehézségeiről. In: Magay, T. (szerk.) (2006): Szótárak és használóik. (= Lexikográfiai füzetek 2.), 117–129.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: BA Germanisztika

Tantárgy neve: Kontrasztív nyelvészet	Tantárgy Neptun-kódja: BTGEN639 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens, Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 5Ö	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 1	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: Az előadás célja, hogy bevezesse a hallgatókat a kontrasztív nyelvészet alapvető kérdéseibe. A hallgatók ismerjék meg a nyelvi egybevető módszereket, ismerjék fel a német, mint célnyelv és a magyar, mint anyanyelv különböző nyelvi struktúráinak szisztematikus összehasonlítása során tapasztalható hasonlóságok és eltérések egyes típusait.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a német és a magyar nyelv szabályait, tájékozott a két nyelv hasonlóságait és különbségeit illetően. <i>képesség:</i> A szinkron nyelvállapot fonetikai, fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai jellemzőinek és ezek összefüggéseinek ismeretében képes a szakiránynak megfelelő nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára. <i>attitűd:</i> Elkötelezett a német és magyar nyelv megismertetése iránt, törekszik megszerzett tudása kreatív felhasználására. <i>autonómia és felelősség:</i> Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel választott szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak (magyar nyelvészet) autonómiáját, módszertani sajátosságait.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Előadás:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A kontrasztív nyelvészet fogalma, értelmezési lehetőségei 2. A nyelvi egybevetés: interlingvális módszerek a nyelvek vizsgálatában (komparatív és kontrasztív módszer) 3. Az areális nyelvészet és a nyelvtipológia 4. Fonetikai, fonológiai hasonlóságok és különbségek a német és a magyar nyelvben 5. Morfológiai sajátosságok a két nyelvben: a morfémák rendszere 6. Morfológiai sajátosságok a két nyelvben szófaji megközelítésben 7. A képzett szavakkal kapcsolatos alaktani problémák a két nyelvben 8. A legfontosabb interferenciajelenségek morfológiai szinten 9. Lexikai hasonlóságok és különbségek a német és a magyar nyelvben 10. A legfontosabb interferenciajelenségek lexikai szinten 11. A faux amis és az internacionalizmusok 12. Szintaktikai interferenciajelenségek 13. Vonzatok problematikája a két nyelvben, eltérések és különbözőségek 14. A frazeologizmusok német–magyar/magyar–német összevetésben 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Szóbeli vizsga</p> <p>A kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A vizsgakérdéseket az oktató a hallgatókkal a vizsgaidőszak előtt legalább egy hónappal közli, a tételcímek alapvetően megegyeznek a fenti tematikus bontással.</p>	
Kötelező irodalom:	

Bassola Péter: Konsequenzen aus deutsch-ungarischen kontrastiven Untersuchungen — Ergebnisse für das Ungarische (http://acta.bibl.u-szeged.hu/2420/1/germanica_012_153-203.pdf)

Brdar-Szabó R.: Kontrastive Analysen Deutsch-Ungarisch: eine Übersicht. In: HSK 19.1 = Helbig, Gerhard/ Götze, Lutz/Henrici, Gert/Krumm, Hans-Jürgen (Hrsg.): Deutsch als Fremdsprache. Ein internationales Handbuch (Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft 19.1, 1. Halbband). Berlin/New York: Gruyter, 2001, 422-428.

Brdar-Szabó R.: Kontrastivität in der Grammatik. In: HSK 19.1 = Helbig, Gerhard/ Götze, Lutz/Henrici, Gert/Krumm, Hans-Jürgen (Hrsg.): Deutsch als Fremdsprache. Ein internationales Handbuch (Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft 19.1, 1. Halbband). Berlin/New York: Gruyter, 2001, 195-204.

Forgács E.: Kontrastive Sprachbetrachtung. Grimm Kiadó, Szeged 2007.

Gombocz Eszter: Konstrastive Wortformenanalyse Deutsch-Ungarisch. IDS 2013. (<https://ids-pub.bsz-bw.de/frontdoor/index/index/docId/624>)

Gnutzmann, Claus: Kontrastive Linguistik. Frankfurt a.M. u.a.: Lang 1990.

Ajánlott irodalom:

Bassola, Péter: Kontrastive Fallstudie: Deutsch - Ungarisch. In: Ágel, Vilmos/Eichinger, Ludwig M./Eroms, Hans-Werner/Hellwig, Peter/Heringer, Hans Jürgen/Lobin, Henning (Hrsg.): Dependenz und Valenz / Dependency and Valency. Ein internationales Handbuch der zeitgenössischen Forschung (Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft 25.1, 2. Halbband). Berlin/New York: Gruyter, 2006, 1279-1287.

Bassola, Péter/Bernáth, Csilla: Realisierung der Valenzstruktur von deutschen und ungarischen deverbalen Substantiven. In: Bassola, Péter (Hrsg.): Beiträge zur Nominalphrasensyntax (Acta Germanica 6). Szeged: JATE, 1998, 173-196.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: BA Germanisztika

Tantárgy neve: Kontrasztív nyelvészeti gyakorlatok	Tantárgy Neptun-kódja: BTGEN640 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 5Ö	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A tantárgy keretében összehasonlítjuk a magyar és a német nyelv rendszerét, fejlődésének történetét. A nyelvi típus különbözőségéből adódóan tárgyaljuk a tipikus hibalehetőségeket a fonetika-fonológiai, a morfológia, a frazeológiai és a szintaxis területén. A foglalkozások keretében áttekintjük a magyar és a német nyelv sajátosságait és az interferencia-problémákat. A nyelvtipológiai és hibatipológiai összehasonlítás után megvizsgáljuk, mely szavak kerültek be német nyelvterületről a magyar nyelvbe, illetve melyek azok a kulturális gyökerű szavak, amelyeket a német szótárak magyar eredetűnek tüntetnek fel. A grammatikai és a szókincstani vizsgálódásokhoz olyan szövegeket hívunk segítségük, amelyek bemutatják a magyar és a német nyelvet, olykor irodalmi stílusban vagy humorral fűszerezve.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri a német és a magyar nyelv szabályait, tájékozott a két nyelv hasonlóságait és különbségeit illetően. képesség: A szinkron nyelvéllapot fonetikai, fonológiai, morfológiai, szintaktikai, szemantikai jellemzőinek és ezek összefüggéseinek ismeretében képes a szakiránynak megfelelő nyelv gördülékeny, helyes, magabiztos, a mindenkori kontextusba illő használatára. attitűd: Elkötelezett a német és magyar nyelv megismertetése iránt, törekszik megszerzett tudása kreatív felhasználására. autonómia és felelősség: Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel választott szakterületén dolgozik, és elfogadja más tudományágak (magyar nyelvészet) autonómiáját, módszertani sajátosságait.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A kontrasztív nyelvészet kialakulása, képviselői 2. Német és magyar nyelv: nyelvgenealógia 3. Német és magyar nyelv: nyelvtípus 4. Német és magyar nyelv: nyelvtörténet, nyelvfejlődés 5. Német és magyar nyelv: interferenciajelenségek 6. Német és magyar nyelv: problémák a fonetika és a fonológia szintjén 7. Német és magyar nyelv: problémák a morfológia és a szóképzés szintjén 8. Német és magyar nyelv: problémák a lexika szintjén (hamis barátok) 9. Német és magyar nyelv: frazeológiai egységek összehasonlítása 10. Német és magyar irodalmi szövegek összehasonlítása, kontrasztív elemzése (Judith Schallansky: Der Hals der Giraffe) 11. Magyar és német irodalmi szövegek összehasonlítása, kontrasztív elemzése (Dobó István: Egri csillagok) 12. Komplex kontrasztív szövegelemzés 13. Zárthelyi dolgozat 14. Összegzés, a dolgozat közös ellenőrzése, gyakorlati jegyek megbeszélése 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során egy zárthelyi dolgozat lesz, melyek mind elméleti, mind gyakorlati kérdésekből tevődnek össze, és az órákon elhangzott anyagra, valamint a házi feladatokra épülnek. A dolgozat értékelése: 0-59 % : elégtelen (1); 60-69 % elégséges (2); 70-79 % közepes (3); 80-89 % jó (4), 90 %-tól jeles (5)</p>	

Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:

Az aláírás feltétele az aktív órai munka, a házi feladatok elkészítése, valamint a zárthelyi dolgozat legalább elégséges teljesítése.

Kötelező irodalom:

Bassola Péter: Konsequenzen aus deutsch-ungarischen kontrastiven Untersuchungen — Ergebnisse für das Ungarische (http://acta.bibl.u-szeged.hu/2420/1/germanica_012_153-203.pdf)

Brdar-Szabó R.: Kontrastive Analysen Deutsch-Ungarisch: eine Übersicht. In: HSK 19.1 = Helbig, Gerhard/ Götze, Lutz/Henrici, Gert/Krumm, Hans-Jürgen (Hrsg.): Deutsch als Fremdsprache. Ein internationales Handbuch (Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft 19.1, 1. Halbband). Berlin/New York: Gruyter, 2001, 422-428.

Brdar-Szabó R.: Kontrastivität in der Grammatik. In: HSK 19.1 = Helbig, Gerhard/ Götze, Lutz/Henrici, Gert/Krumm, Hans-Jürgen (Hrsg.): Deutsch als Fremdsprache. Ein internationales Handbuch (Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft 19.1, 1. Halbband). Berlin/New York: Gruyter, 2001, 195-204.

Forgács E.: Kontrastive Sprachbetrachtung. Grimm Kiadó, Szeged 2007.

Gombocz Eszter: Kontrastive Wortformenanalyse Deutsch-Ungarisch. IDS 2013. (<https://ids-pub.bsz-bw.de/frontdoor/index/index/docId/624>)

Gnutzmann, Claus: Kontrastive Linguistik. Frankfurt a.M. u.a.: Lang 1990.

Ajánlott irodalom:

Bassola, Péter: Kontrastive Fallstudie: Deutsch - Ungarisch. In: Ágel, Vilmos/Eichinger, Ludwig M./Eroms, Hans-Werner/Hellwig, Peter/Heringer, Hans Jürgen/Lobin, Henning (Hrsg.): Dependenz und Valenz / Dependency and Valency. Ein internationales Handbuch der zeitgenössischen Forschung (Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft 25.1, 2. Halbband). Berlin/New York: Gruyter, 2006, 1279-1287.

Bassola, Péter/Bernáth, Csilla: Realisierung der Valenzstruktur von deutschen und ungarischen deverbale Substantiven. In: Bassola, Péter (Hrsg.): Beiträge zur Nominalphrasensyntax (Acta Germanica 6). Szeged: JATE, 1998, 173-196.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: Kommunikációs és prezentációs tréning I.	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN524A Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Intézeti Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Javasolt félév: 5Ö	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium célja kettős, egyrészt az írásbeli és a szóbeli kommunikációra jellemző szövegfajták tanulmányozása révén továbbfejlesztteni a hallgatók szóbeli és írásbeli kommunikációs képességeit, másrészt mindezeket a prezentáció módszerével gyakorolni és elmélyíteni. Valamennyi hallgató a témához kapcsolódó prezentációt készít, melynek során komplex módon számot ad írásbeli és szóbeli kommunikációs képességeiről.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a német nyelv beszélt és írott változatának szabályait. <i>képesség:</i> Képes német nyelven hatékonyan kommunikálni és az információkat különböző nézőpontok szerint bemutatni. <i>attitűd:</i> Törekszik nyelvi tudásának és általános ismeretanyagának folyamatos fejlesztésére. <i>autonómia és felelősség:</i> Szakmai hivatástudat kialakítására és önképzésre törekszik.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Einführung: Ziele, Thematik und Anforderungen des Kurses 2. Textsorten der schriftlichen Kommunikation: <ol style="list-style-type: none"> a. Internet Lexikon: Der Begriff Unterhaltungsliteratur, b. Biographie: Hedwig C.-Mahler c. Klappentext: Der Scheingemahl d. Lexikonartikel, Kolumne, Buchrezension, Kochrezept: Die Schokoladenseite des Lebens 3. Textsorten der mündlichen Kommunikation: <ol style="list-style-type: none"> a. Romanausschnitt: Der Scheingemahl b. Interview: Der 9. November 1989 4. Präsentationen zum Thema: Glück 5. Leistungsmessung I. 6. Textsorten der schriftlichen Kommunikation: <ol style="list-style-type: none"> a. Fachtexte: Roboterwelten, Neue Medizin, neuer Mensch? 7. Textsorten der mündlichen Kommunikation: <ol style="list-style-type: none"> a. Referat: Moderne Roboterwelten b. Pro und Contra Debatte: medizinische Hoffnungsträger, ethische Stolpersteine 8. Präsentationen zum Thema: Neue Welten 9. Leistungsmessung II. 10. Textsorten der schriftlichen Kommunikation: <ol style="list-style-type: none"> a. Gedicht: Bertolt Brecht b. Offizielle Briefe: Kündigung, Beschwerdebrief 	

11. Textsorten der mündlichen Kommunikation:
  - a. Gebrauchsanweisung erklären: Die Kreditkarte
12. Präsentationen zum Thema: Geld
13. Leistungsmessung III.
14. Zusammenfassung, Wiederholung, Abschluss des Kurses

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Három zárthelyi dolgozat (teszt) és egy prezentáció.

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

Zárthelyi dolgozat:

Feladatsor: Az elégséges (2) jegyhez 60%-ot, a közepes (3) jegyhez 70%-ot, a jó (4) jegyhez 80%-ot, a jeles (5) jegyhez 90%-ot kell elérni.

Prezentáció:

A produktív készségek (szóbeli témakifejtés) értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik:

- Tartalom: a szóbeli felelet szakmai információi és szókincse
- Prezentáció: a szóbeli felelet logikája, felépítése, előadásmódja, követhetősége, gördülékenysége, érthetősége
- Kommunikáció: a szóbeli felelet nyelvhelyessége.

A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

Kötelező irodalom:

1. Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Lehrbuch. Stuttgart: Klett 2008.
2. Schleif, Susanne: Schritt für Schritt ans Ziel –Präsentationsfertigkeiten stufenweise aufbauen. Fremdsprache Deutsch. Nr. 47. Ismaning: Huber Verlag 2012. 53-57.
3. Klemm, Albrecht: Posterpräsentationen im Fremdsprachenunterricht. Fremdsprache Deutsch. Nr. 47. Ismaning: Huber Verlag 2012. 24-29.

Ajánlott irodalom:

1. Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Arbeitsbuch + Audio CD. Stuttgart: Klett 2008.
2. Backhaus, Anke –Sander, Ilse – Skrodzki, Johanna: Mittelpunkt B2 / C1. Intensivtrainer schriftlicher und mündlicher Ausdruck. Textsorten für Studium und Beruf. Stuttgart: Klett 2010.
3. Dannerer, Monika –Fandrych, Christian: „Vorhang auf!“ „Beamer an!“ oder einfach „Alle mal herhören!“? Formen und Funktionen, Ansprüche und Leistungen des Präsentierens im Deutschunterricht. Fremdsprache Deutsch. Nr. 47. Ismaning: Huber Verlag 2012. 3-11.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: BA Germanisztika

Tantárgy neve: Lexikológia és frazeológia	Tantárgy Neptun-kódja: BTGEN525A Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens, Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 5Ö	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A hallgatók az előadás keretében megismerkednek a német szókincs fogalmával, alapvető rétegeivel és a szókincs elemei, elsősorban a szavak kodifikálásának különféle módozataival, illetve a szavak között fennálló lehetséges szemantikai kapcsolatokkal, valamint a szókincsen belül végbemenő különféle folyamatokkal, változásokkal és azok eredményeivel. A lexikológia keretein belül található frazeológia a nyelvtudomány újabb vizsgálati területe, mivel a frazeologizmusok minden nyelv szókészletének fontos részét alkotják. Az előadáson szó esik a frazeologizmusok kutatásának jelenéről, általános jellemzőiről, csoportosításuk lehetőségeiről, nyelvi-stilisztikai értékükről.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri a szakiránynak megfelelő germán nyelv beszélt és írott változatának szabályait, ismeretekkel rendelkezik az elvégzett szakiránynak megfelelő nyelv variánsairól, regisztereiről, frazémáiról. képesség: Több stílusregiszterben, az adott műfaj szabályrendszerének megfelelően, közérthetően, választékos stílusban ír és beszél. attitűd: Elkötelezett a szakiránynak megfelelő nyelv megismertetése iránt, törekszik megszerzett tudása, szókinccse kreatív felhasználására. autonómia és felelősség: Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel a germanisztika területén dolgozik, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Előadás:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A lexikológia és frazeológia, a két terület elkülönítése 2. A lexikológia tárgya és határterületei, vizsgálati módszerei 3. A lexikológia alapfogalmai: szó, lexéma, szókészlet, szókincs 4. A szókészlet általános jellemzői 5. A szókészlet változása (idegen szó, jövevényszó, archaizmus, neologizmus) 6. A lexikális-szemantikai kapcsolatok 7. A szemantikai elemzés módszerei: definíció, komponenses elemzés, prototípusos elemzés 8. A jelentésváltozás főbb jellemzői, típusai 9. Jelentésviszonyok I.: hipo-, hiperonímia, szinonímia, antonímia 10. Jelentésviszonyok II: poliszémia, homonímia 11. Szómezőelmélet, szócsaládok 12. A frazeologizmusok kutatása, a tárgy helye a nyelvészeti diszciplínák rendszerében 13. A frazeologizmusok osztályozása, csoportosítása 14. Frazémák a német nyelvben kontrasztív megközelítésben 	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Szóbeli vizsga	
A kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A vizsgakérdéseket az oktató a hallgatókkal a vizsgaidőszak előtt legalább egy hónappal közli, a tételcímek alapvetően megegyeznek a fenti tematikus bontással.	

Kötelező irodalom:

Burger, H.: Phraseologie. Eine Einführung am Beispiel des Deutschen. Berlin: Erich Schmidt Verlag 1998.
Fleischer, W.: Phraseologie der deutschen Gegenwartssprache. Leipzig: VEB Bibliographisches Institut Leipzig 1982.

Hessky R., Knipf E.: Lexikologie. Bd.1-2. Holnap Kiadó, Budapest 1998.

Knipf E., Rada R., Bernáth Cs.: Aspekte des deutschen Wortschatzes: Ausgewählte Fragen zu Wortschatz und Stil. Budapest, Bölcsész Konzorcium 2006. (<http://mek.niif.hu/04900/04913/04913.pdf>)

Lutzeier, P.R.: Lexikologie. Ein Arbeitsbuch. Stauffenburg, Tübingen 1995.

Schippan, Th.: Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. Niemeyer, Tübingen 2002

Ajánlott irodalom:

Cruse, D.A. (Hg.): Lexikologie. Ein internationales Handbuch zur Natur und Struktur von Wörtern und Wortschätzen. de Gruyter, Berlin/New York 2002.

Forgács T.: Bevezetés a frazeológiába. Budapest: Tinta Könyvkiadó 2007.

Kiss M.: A frazeológiai hamis barátok fordítási problémáiról. In: Klaudy Kinga–Dobos Csilla (szerk.) A világ nyelvei és a nyelvek világa. A XV. MANYE előadásai. Pécs–Miskolc. MANYE–Miskolci Egyetem. 2. kötet, 2006. 270–274.

Römer, Ch., Matzke, B.: Lexikologie des Deutschen. Eine Einführung. Narr, Tübingen 2003.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: BA Germanisztika

Tantárgy neve: Lexikológiai és frazeológiai gyakorlatok	Tantárgy Neptun-kódja: BTGEN526A Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens, Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 5Ö	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 1	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A szemináriumon a hallgatókkal az előadás témáját képező nyelvészeti jelenségeket tárgyaljuk, ahhoz konkrét grammatikai gyakorlatokat oldunk meg közösen. Emellett értelmezzük a német szókincs fogalmát, a lexikon és a mentális lexikon közötti különbségeket. Megismerkedünk a szókincs alapvető rétegeivel és a szókincs elemeivel, elsősorban a szavak kodifikálásának különféle módozataival, illetve a szavak között fennálló lehetséges szemantikai kapcsolatokkal, valamint a szókincsen belül végbemenő különféle folyamatokkal, változásokkal és azok eredményeivel. Szó esik emellett a frazeologizmusok kutatásának jelenéről, általános jellemzőiről, csoportosításuk lehetőségeiről, nyelvi-stilisztikai értékükről. Az egyes órákon a különféle csoportok részletesebb vizsgálata, bemutatása történik, a szólásoktól a közmondásokon, szállóigéken át a közhelyekig és a németben különösen kedvelt kettősök bemutatásáig.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri a szakiránynak megfelelő germán nyelv beszélt és írott változatának szabályait, ismeretekkel rendelkezik az elvégzett szakiránynak megfelelő nyelv variánsairól, regisztereiről. képesség: Több stílusregiszterben, az adott műfaj szabályrendszerének megfelelően, közérthetően, választékos stílusban ír és beszél. attitűd: Törekszik nyelvi tudásának, elsősorban szókincsének a folyamatos fejlesztésére. autonómia és felelősség: A germanisztika területén szerzett ismereteit alkalmazza az egyes német nyelvterületeken (Németország, Ausztria, Svájc)</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lexikológia és frazeológia a két terület elkülönítése; a frazeologizmusok kutatása, a tárgy helye a nyelvészeti diszciplínák rendszerében 2. A szóképlet elemei: szó, lexéma, monéma, szóelőfordulás 3. A szókincs rétegei, szókincsvizsgálat szempontsor alapján 4. A szóképletre ható külső és belső tényezők (idegen szavak, jövevényszavak vizsgálata) 5. A szóképlet változása (archaizmusok, neologizmusok vizsgálata) 6. A „falsche Freunde” problémaköre német-magyar összevetésben 7. Szómezőelmélet, szócsaládok 8. Szólások a németben, kategorizálás 9. A közmondások tartalmi és formai sajátosságai, közmondáscsoportok a jelentés alapján 10. A közmondásokhoz közel álló további területek: szentenciák, aforizmák 11. Szállóigék a német irodalom köréből. 12. Közhelyek, beszédfordulatok, igés kapcsolatok 13. Zárthelyi dolgozat 14. A dolgozat közös ellenőrzése, gyakorlati jegyek megbeszélése, értékelés 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során egy zárthelyi dolgozat lesz, melyek mind elméleti, mind gyakorlati kérdésekből tevődnek össze, és az órákon elhangzott anyagra, valamint a házi feladatokra épülnek. A dolgozat értékelése: 0-59 %: elégtelen (1); 60-69 % elégséges (2); 70-79 % közepes (3); 80-89 % jó (4), 90 %-tól jeles (5)</p> <p>Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: Az aláírás feltétele az aktív órai munka, a házi feladatok elkészítése, valamint a zárthelyi dolgozat legalább elégséges teljesítése.</p>	

Kötelező irodalom:

Hessky Regina: Durch die Blume. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó 1993.

Knipf E., Rada R., Bernáth Cs.: Aspekte des deutschen Wortschatzes: Ausgewählte Fragen zu Wortschatz und Stil. Budapest, Bölcsész Konzorcium 2006. Lutzeier, P.R.: Lexikologie. Ein Arbeitsbuch. Stauffenburg, Tübingen 1995. (<http://mek.niif.hu/04900/04913/04913.pdf>)

Schippa, Th.: Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. Niemeyer, Tübingen 2002

Wermke, M. (Hrsg.): Der Duden in 12 Bänden. Band 11: Redewendungen. Mannheim – Leipzig: Dudenverlag 2002.

Carlos Ampié Loría, Katja Ullmann: Das A und O: Deutsche Redewendungen. Klett Verlag 2009.

Ajánlott irodalom:

Doba Dóra: Német–magyar idiómaszótár. Budapest: Akadémiai Kiadó 2006.

Forgács Erzsébet: A német parömiológiai minimum ismertségéről... Modern Nyelvoktatás 1999. 5. évf. 2-3. sz. 47–55.

Forgács Tamás: Bevezetés a frazeológiába. Budapest: Tinta Könyvkiadó 2007.

Müller József: Német beszédfordulatok. Szeged: Mozaik Oktatási Stúdió 1993.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: A kortárs német nyelvű irodalom (Projekt)	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN527A Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Intézeti Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Bazsóné dr. Sörös Marianna, egyetemi adjunktus, Paksy Tünde egyetemi tanársegéd	
Javasolt félév: 5 ^Ö	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium fontos célkitűzése, hogy a hallgatók kiválasztott prózai művek alapján választ kapjanak/adjanak a 20. század első felében a művész-polgár problematika kérdéseire. A szeminárium célja, hogy képesek legyenek Franz Kafka, Thomas Mann és Hermann Hesse elbeszélései és regényei megismerésével a művész-polgári lét valóságát feltárni és elemezni. a hallgatók projektmunka során megismerik és bemutatják a szerzők viszonyát a valósághoz, valamint a polgári értékrend és a művészi életforma ambivalens jellegét.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> A hallgató ismeri a 20. század elejének irodalmi irányzatait és létkérdéseit. <i>képesség:</i> Értelmezi a korszak kulturális és irodalmi jelenségeit és azok történeti beágyazottságát. <i>attitűd:</i> Érti és elfogadja, hogy az irodalmi jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak. <i>autonómia és felelősség:</i> A 20. századi német irodalom területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében, önismeretében.</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Tantárgy tematikus leírása: Franz Kafka: Leben und Werk 2. Franz Kafka: Das erste Leid, Auf der Galerie 3. Franz Kafka: Josephine, die Sängerin oder Das Volk der Mäuse 4. Franz Kafka: Ein Hungerkünstler 5. Franz Kafka: Ein Hungerkünstler 6. Thomas Mann: Leben und Werk 7. Thomas Mann: Die Buddenbrooks 8. Thomas Mann: Tonio Kröger 9. Thomas Mann: Tonio Kröger 10. Thomas Mann: Der Tod in Venedig 11. Hermann Hesse: Leben und Werk 12. Hermann Hesse: Siddharta 13. Hermann Hesse: Siddharta 14. Die Vorführung der Projektarbeiten 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Az értékelésbe beleszámít az órai aktív közreműködés és a projektmunka.</p> <p>Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: A hallgatók 1-1 szerző művei alapján beszámolót készítenek a művész-polgár kérdéssel kapcsolatban, amelyben különféle médiumokat, szemléltetőeszközöket kell felhasználniuk. A prezentáció értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tartalom: a szóbeli felelet szakmai információi és szókinése - Prezentáció: a szóbeli felelet logikája, felépítése, előadásmódja, követhetősége, gördülékenysége, érthetősége - Kommunikáció: a szóbeli felelet nyelvhelyessége. <p>A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.</p>	

Kötelező irodalom:

Bellmann, Werner: Thomas Mann, Tonio Kröger. Stuttgart: Reclam, 1994.

Vogt, Jochen: Aspekte erzählender Prosa. Eine Einführung in die Erzähltechnik und Romantheorie.

München: Fink (UTB), 2006.

Ajánlott irodalom:

Burdorf, Dieter: Poetik der Form. Eine Begriffs- und Problemgeschichte. Stuttgart: Metzler, 2001.

Meurer, Reinhard: Franz Kafka, Erzählungen : Interpretation. München: Oldenburg, 1990.

Müller, Michael: Hermann Hesse Romane. Stuttgart: Reclam, 1991.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: Szakdolgozati szeminárium I.	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN 530 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Intézeti Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens, Kegyesné dr. Szekeres Erika egyetemi docens, Dr. Kriston Renáta egyetemi docens, Bazsóné dr. Sörös Marianna egyetemi adjunktus, Paksy Tünde egyetemi tanársegéd	
Javasolt félév: 5Ö	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 1	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A szakdolgozati szeminárium azt a célt szolgálja, hogy a hallgató konzulense irányításával és segítségével önálló kutatást folytasson egy közösen meghatározott témában. A hallgató a szemináriumon megismeri a tudományos kutatás folyamatát, a források feltárásának módszereit. Önállóan végzi az anyaggyűjtés az előre meghatározott szempontok és kérdések mentén. A konzulenssel folytatott megbeszéléseken elsajátítja a tudományos kérdésfelvetés, eszmecsere és érvelés technikáját.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a német nyelv beszélt és írott változatának szabályait. <i>képesség:</i> Képes német nyelven hatékonyan kommunikálni és az információkat különböző nézőpontok szerint bemutatni. <i>attitűd:</i> Törekszik nyelvi tudásának és általános ismeretanyagának folyamatos fejlesztésére. <i>autonómia és felelősség:</i> Szakmai hivatástudat kialakítására és önképzésre törekszik.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A szakdolgozat témájának meghatározása, a témaválasztás indoklása, a cím megfogalmazása 2. A kutatás lépéseinek és módszereinek megtervezése 3. A kutatás szempontjainak és főbb kérdéseinek meghatározása 4. A hipotézisek megfogalmazása 5. A nyomtatott szakirodalom feltárásának módszerei 6. A nyomtatott szakirodalom feltárása I. 7. A nyomtatott szakirodalom feltárása II. 8. Az online szakirodalom feltárásának módszerei 9. Az online szakirodalom I. 10. Az online szakirodalom II. 11. Egyéb források 12. Az összegyűjtött tudományos anyag válogatásának szempontjai 13. Az összegyűjtött tudományos anyag feldolgozásának szempontjai 14. Válasz a hipotézisekre 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Szóbeli beszámoló az elvégzett munkáról</p> <p>Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: A feltárt szakirodalom mennyisége és minősége, a tudományos eszmecsere és kérdésfelvetés minősége</p>	

Kötelező irodalom:

1. Umberto Eco: Hogyan írjunk szakdolgozatot? Partvonal könyvkiadó, 2012.
<http://www.kodaly-bp.sulinet.hu/pefele/E-k%C3%B6nyvek/Eco%20Hogyan%20%C3%ADrjunk%20szakdolgozatot.pdf>
2. Checkliste Diplomarbeiten schreiben:
<https://studi-lektor.de/tipps/diplomarbeit-schreiben/diplomarbeit-schreiben.html>
3. Tipps zur Gestaltung und Anfertigung von Diplomarbeiten:
<http://www1.uni-frankfurt.de/fb/fb15/institute/inst-1-oeko-evo-div/AK-Schrenk/downloads/Diplomarbets-Tipps.pdf>

Ajánlott irodalom:

A szakdolgozat témájának megfelelő szakirodalom

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: BA Germanisztika

Tantárgy neve: Fordítási gyakorlatok: Magyarról németre fordítás	Tantárgy Neptun-kódja: BTGEN641A Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens, Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Javasolt félév: 6T	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A tantárgy célja, hogy a hallgatók megtanuljanak különbséget tenni a didaktizált fordításra szánt szövegek és az autentikus szövegek fordítási stratégiái között. Vizsgáljuk a német és a magyar nyelv eltérő struktúrájából adódó specifikus különbségeket, azok fordítási megoldásait. Hangsúlyt fektetünk az aktív szókincre és nyelvtani tudásra, hiszen az anyanyelvről idegen nyelvre való fordításkor ezekre van szükség. A gyakorlat során rendszeresen kapnak a hallgatók fordítási feladatokat, miközben szem előtt tartjuk az egyes szövegtípusok és szövegfajták jellemzőit, a fordíthatósági, ill. fordíthatatlansági kritériumokat, rendszerezük az egyes fordításokhoz szükséges háttérismereteket. A gyakorlati órák elméleti részben a hallgatók megismerkednek a legfontosabb német nyelvű fordítástudományi terminusokkal, a fordítás didaktikai felhasználhatóságával, a magyar nyelvű fordítási gyakorlatainak hatékonyságával, a fordítás ellenőrzési lehetőségeivel, a hibajavítás módszereivel. A gyakorlati munka részét képezi a hallgatók otthoni fordításainak az ellenőrzése.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a szakiránynak megfelelő germán nyelv írott változatának szabályait, ismeretekkel rendelkezik az elvégzett szakiránynak megfelelő nyelv szövegtípusairól (gazdasági, jogi szövegek). <i>képesség:</i> Képes a forrásnyelvi szöveg értelmezésére, az átváltási műveletek alkalmazására, és a produktív szövegalkotásra. <i>attitűd:</i> Elkötelezett a szakiránynak megfelelő nyelv megismertetése iránt, törekszik megszerzett tudása kreatív felhasználására. <i>autonómia és felelősség:</i> A fordítástudomány területén szerzett ismereteit tudatosan alkalmazza későbbi fordítási feladatok során.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A fordítás elméleti kérdései, a magyar-német fordítás nehézségei 2. A fordítási műveletek 3. Lexikai és grammatikai átváltási műveletek a fordítás során 4. Konkrét szövegek fordítása I., szöveg: Gazdasági szövegtípus 5. Konkrét szövegek fordítása II., szöveg: Turisztikai szövegtípus 6. Konkrét szövegek fordítása III., szöveg: Ismeretterjesztő szövegtípus 7. Zárthelyi dolgozat 8. Konkrét szövegek fordítása IV., szöveg: Apellatív szövegtípus 9. Konkrét szövegek fordítása V., szöveg: Tömegkommunikációs szövegtípus 10. Konkrét szövegek fordítása VI., szöveg: Jogi szövegtípus 11. Konkrét szövegek fordítása VII., szöveg: Hivatalos szövegtípus 12. A fordítási hibák rendszerezése 13. Zárthelyi dolgozat 14. Összegzés, a dolgozat közös ellenőrzése, gyakorlati jegyek megbeszélése 	
Félévközi számonkérés módja és értékelése:	

A félév során két zárthelyi dolgozat lesz, melyben egy magyar forrásnyelvi szöveget kell német célnyelvre fordítani. A fordítási feladatok értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik: 1. Tartalom: a szöveg szakmai információi, szóincse, terminológiahasználat 2. Prezentáció: a szöveg logikája, felépítése, koherenciája, tagoltsága, értelmezhetősége 3. Kommunikáció: a szöveg nyelvhelyessége. A zárthelyi dolgozatok osztályzata a három részjegy matematikai átlaga.

Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:

Az aláírás feltétele az aktív órai munka, a házi feladatok elkészítése, valamint a zárthelyi dolgozatok legalább elégséges teljesítése.

Kötelező irodalom:

Csatár Péter – Farkas Orsolya – Iványi Zsuzsanna – Molnár Anna – Barna János: Übersetzungswerkstatt. Ein praxisorientiertes Übungsbuch. Budapest: Bölcsész Konzorcium 2006.

Hönig, Hans G. - Kußmaul, Paul: Strategie der Übersetzung. Ein Lehr- und Arbeitsbuch. Tübingen: Narr 1982.

Klaudy K.: Bevezetés a fordítás gyakorlatába. Scholastica, Budapest 1999.

Klaudy K., Salánki Á.: Német–magyar fordítástechnika. Nemzeti Tankönyvkiadó 2000.

Koller, Werner: Einführung in die Übersetzungswissenschaft. Heidelberg: Wiesbaden: Quelle & Meyer 1992.

Ajánlott irodalom:

Klaudy Kinga/ Salánki Ágnes: A fordítás lexikája és grammatikája. Német-magyar fordítástechnika. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó 1995.

Szabó, H.: A szótári ekvivalencia és a fordítási ekvivalencia viszonya. In: Fordítástudomány X. (2008) 1. szám, 61–71.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: Kommunikációs és prezentációs tréning II.	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN625A Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Intézeti Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Javasolt félév: 6T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A szeminárium célja kettős, egyrészt az írásbeli és a szóbeli kommunikációra jellemző szövegfajták tanulmányozása révén továbbfejleszteni a hallgatók szóbeli és írásbeli kommunikációs képességeit, másrészt mindezeket a prezentáció módszerével gyakorolni és elmélyíteni. Valamennyi hallgató a témához kapcsolódó prezentációt készít, melynek során komplex módon számot ad írásbeli és szóbeli kommunikációs képességeiről.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a német nyelv beszélt és írott változatának szabályait. <i>képesség:</i> Képes német nyelven hatékonyan kommunikálni és az információkat különböző nézőpontok szerint bemutatni. <i>attitűd:</i> Törekszik nyelvi tudásának és általános ismeretanyagának folyamatos fejlesztésére. <i>autonómia és felelősség:</i> Szakmai hivatástudat kialakítására és önképzésre törekszik.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Textsorten der schriftlichen Kommunikation: Schaubilder, Erörterung 2. Textsorten der mündlichen Kommunikation: Diskussion: meine Globalisierung Vortrag: Globalisierung 3. Präsentationen zum Thema: Globalisierung heute 4. Präsentationen zu einem frei gewählten Thema 5. Präsentationen zu einem frei gewählten Thema 6. Leistungsmessung I. schriftlich 7. Leistungsmessung I. mündlich 8. Textsorten der schriftlichen Kommunikation: Auszug aus seiner Diplomarbeit: Wertewandel in der Kindererziehung 9. Textsorten der mündlichen Kommunikation: Podiumsdiskussion: Brauchen wir eine neue Lernkultur? 10. Präsentationen zum Thema: Wandel 11. Präsentationen zu einem frei gewählten Thema 12. Präsentationen zu einem frei gewählten Thema 	

13. Leistungsmessung II. schriftlich

14. Leistungsmessung II. mündlich

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Két zárthelyi dolgozat (teszt) és szóbeli beszámoló, házi dolgozatok.

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

Zárthelyi dolgozat:

Feladatsor: Az elégséges (2) jegyhez 60%-ot, a közepes (3) jegyhez 70%-ot, a jó (4) jegyhez 80%-ot, a jeles (5) jegyhez 90%-ot kell elérni.

Szóbeli beszámoló:

A produktív készségek (szóbeli témakifejtés) értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik:

- Tartalom: a szóbeli felelet szakmai információi és szókincse
- Prezentáció: a szóbeli felelet logikája, felépítése, előadásmódja, követhetősége, gördülékenysége, érthetősége
- Kommunikáció: a szóbeli felelet nyelvhelyessége.

A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

Házi dolgozatok:

A produktív készségek (szövegalkotás) értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik:

- Tartalom: a szöveg szakmai információi, szókincse, terminológiahasználat
- Prezentáció: a szöveg logikája, felépítése, koherenciája, tagoltsága, értelmezhetősége
- Kommunikáció: a szöveg nyelvhelyessége.

A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.

Kötelező irodalom:

1. Backhaus, Anke – Sander, Ilse – Skrodzki, Johanna: Mittelpunkt B2 / C1. Intensivtrainer schriftlicher und mündlicher Ausdruck. Textsorten für Studium und Beruf. Stuttgart: Klett 2010.
2. Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Lehrbuch. Stuttgart: Klett 2008.

Ajánlott irodalom:

1. Daniels, Albert – Dengler, Stefanie – Estermann, Christian – Köhl-Kuhn, Renate – Lanz, Monika – Sander, Ilse – Schlenker, Wolfram – Tallowitz, Ulrike: Mittelpunkt. C1. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. Arbeitsbuch + Audio CD. Stuttgart: Klett 2008.
2. Klemm, Albrecht: Posterpräsentationen im Fremdsprachenunterricht. Fremdsprache Deutsch. Nr. 47. Ismaning: Huber Verlag 2012. 24-29.
3. Duden online Wörterbuch: <https://www.duden.de/woerterbuch>

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: Szövegnyelvészet	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN642A Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irrodalomtudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Kegyesné dr. Szekeres Erika	
Közreműködő oktató(k): Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens, Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Javasolt félév: 6T	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 1	Számonkérés módja: aláírás, kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A szövegnyelvészet előadás célja, hogy megalapozza a nyelvészeti érdeklődésű hallgatók specializációválasztását. A hagyományos és a szövegnyelvészeti szövegdefiníciók megismerése után a szövegszerűség kritériumait vesszük sorra: a szövegszerűség ismérvei, a szövegnyelvészet kialakulása, ezek formái és eszközei, kohézió és koherencia a német nyelvi szövegekben. A közvetített alapismereteket a szemináriumokon gyakoroljuk, elmélyítve a szövegelemzés módszertanát és a szövegértelmezés formáit.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> a szöveg fogalmának többcsatornás ismerete, szövegelemzési és szövegértelmezési modellek ismerete <i>képesség:</i> szövegelemzési és szövegértelmezési modellek alkalmazásának képessége különböző szövegtípusokra vonatkoztatva <i>attitűd:</i> az elméleti és a gyakorlati ismeretek önálló összekapcsolásának fejlesztése <i>autonómia és felelősség:</i> önállóság, szövegértelmezési és szövegelemzési eredmények különbözőségének individuális elfogadása</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Előadás:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Definition von „Text“ 2. Textklassen, Textsorten, Texttypen 3. Textualität und ihre Kriterien 4. Kohärenz 5. Kohäsion 6. Informativität 7. Akzeptabilität 8. Situationalität 9. Intentionalität 10. Intertextualität 11. Textrezeption 12. Textproduktion 13. Textinterpretation 14. Zusammenfassung 	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Szóbeli vizsga	
Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:	

A kollokvium tematikája megegyezik az előadások tematikájával. A hallgatók a szóbeli vizsgán tételt húznak. A tételek címei megegyeznek az előadások címével. A szóbeli felelet értékelése 3 részjegy matematikai átlaga alapján történik. A részjegyadás szempontjai: 1. szakmai tartalom 2. nyelvhelyesség 3. felépítés, logika

Kötelező irodalom:

Vater, Heinz: Einführung in die Textlinguistik. München: UTB 1992.

Brinker, Klaus: Linguistische Textanalyse. München: UTB, 2007.

Dubová, Jarmila – Pallová, Martina: Einführung in die Textlinguistik. Letölthető: <http://ucj.upol.cz/images/Sekce-NJ/Textlinguistik.pdf>

Ajánlott irodalom:

Forgács, Erzsébet: Linguistik I.-II. Szeged: JatePress 2008. Textlinguistik c. fejezet.

Vater, Heinz: Textlinguistik. München: Francke 1991.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: Szövegelemzési és értelmezési gyakorlatok	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN643A Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irrodalomtudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens, Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens	
Javasolt félév: 6T	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A szövegnyelvészet szeminárium célja, hogy megalapozza a nyelvészeti érdeklődésű hallgatók specializáció-választását. A hagyományos és a szövegnyelvészeti szövegdefiníciók megismerése után a szövegszerűség kritériumait vesszük sorra: a szövegszerűség ismérvei, a szövegnyelvészet kialakulása, ezek formái és eszközei, kohézió és koherencia a német nyelvi szövegekben. A közvetített alapismereteket a szemináriumokon gyakoroljuk, elmélyítve a szövegelemzés módszertanát és a szövegértelmezés formáit.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> a szöveg fogalmának többcsatornás ismerete, szövegelemzési és szövegértelmezési modellek ismerete <i>képesség:</i> szövegelemzési és szövegértelmezési modellek alkalmazásának képessége különböző szövegtípusokra vonatkoztatva <i>attitűd:</i> az elméleti és a gyakorlati ismeretek önálló összekapcsolásának fejlesztése <i>autonómia és felelősség:</i> önállóság, szövegértelmezési és szövegelemzési eredmények különbözőségének individuális elfogadása</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat: A szemináriumokon Vater: Einführung in die Textlinguistik. c. könyvének az egyes fejezetekhez kapcsolódó feladatait oldjuk meg.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Definition von „Text“ 2. Texte und Nicht-Texte 3. Kohärenz 4. Kohäsion 5. Informativität 6. Akzeptabilität 7. Situationalität 8. Intentionalität 9. Intertextualität 10. Zeitreferenz in Texten 11. Ortsreferenz in Texten 12. Textklassen, Textsorten, Texttypen 13. Zusammenfassung: komplexe Analyse 14. Klausur 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Zárthelyi dolgozat a félév utolsó óráján.</p> <p>Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Gyakorlati jegy megszerzése a félév utolsó óráján megírandó zárthelyi dolgozattal történik. A dolgozat részei: 1. Terminológiai ismeretek számonkérése meghatározások alapján, és 2. egy komplex szövegelemzés elkészítése pl. kapott újságszöveg alapján). Értékelés: fogalomismeret: max. 40 pont, szövegelemzés kidolgozottsága: max. 60 pont.</p>	

A zárthelyi dolgozat eredményének értékelése:

0-59 pont: elégtelen

60-69 pont: elégséges

70-79 pont: közepes

80-89 pont: jó

90-100 pont: jeles

Kötelező irodalom:

Vater, Heinz: Einführung in die Textlinguistik. München: UTB 1992.

Brinker, Klaus: Linguistische Textanalyse. München: UTB, 2007.

Dubová, Jarmila – Pallová, Martina: Einführung in die Textlinguistik. Letölthető:
<http://ucj.upol.cz/images/Sekce-NJ/Textlinguistik.pdf>

Ajánlott irodalom:

Forgács, Erzsébet: Linguistik I.-II. Szeged: JatePress 2008. Textlinguistik c. fejezet.

Vater, Heinz: Textlinguistik. München: Francke 1991.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: Modern irodalmi szövegek olvasása	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN627A Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Paksy Tünde, egyetemi tanársegéd	
Közreműködő oktató(k): Bazsóné dr. Sörös Marianna, egyetemi adjunktus, Sabine Hankó, német anyanyelvi lektor	
Javasolt félév: 6T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: Az óra tematikája a hallgatók érdeklődése tükrében megváltoztatható, így Franz Kafka, Thomas Mann, Gottfried Benn, Stefan George, Günther Grass, Elfriede Jelinek, Herta Müller stb. műveinek értelmezése is teret nyerhet a szemináriumon. A kurzus nem zárkózik el a modernizmus kialakulásának szempontjából releváns szerephez jutott „premodern” irodalmi művek interpretációjától sem, ekképp igyekszik biztosítani az alakulástörténetre való rálátást a hallgatók számára. A módszertan alapvetően nem pozitivista szemléletű, noha több alkalommal az adott mű értelmezési horizontja megkívánja a kultúratudományos, kultúrtörténeti vizsgálódások bevonását is</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> A hallgatók bővítik és elmélyítik ismereteiket a kortárs német irodalomról. <i>képesség:</i> Értelmezik a témával kapcsolatos szakszövegeket, irodalomtudományos és irodalomtörténeti ismereteik alkalmazásával képesek kortárs irodalmi műveket önállóan értelmezni. <i>attitűd:</i> Töreksenek megszerzett tudásuk kreatív felhasználására, készek irodalmi ismereteiket folyamatosan bővíteni. <i>autonómia és felelősség:</i> Tudatosan képviselik azokat a módszereket, amelyekkel az irodalmi interpretáció területén dolgoznak.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Gyakorlat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A tematika, módszertan, követelmény ismertetése 2. Próbaelemzés 3. Rainer Maria Rilke: Die Turnstunde 4. Marie Holzer: Ich, Eisblumen, Die Sprache der Türe 5. Paul Celan költészete: Die Todesfuge 6. Félévközi rövid elemző dolgozat kiértékelése 7. Wolfgang Borchert: Die Küchenuhr; Das Brot 8. Heinrich Böll elbeszélésmódja (Über die Brücke; Steh auf, steh doch auf; Abschied) 9. Peter Handke: Wunschloses Unglück 10. Peter Handke: Wunschloses Unglück 11. Daniel Kehlmann: Die Vermessung der Welt 12. Daniel Kehlmann: Die Vermessung der Welt 13. Valeri Fritsch: Das Bein 14. Az elemzések tapasztalatainak az összegzése, evaluáció és reflexió 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Referátum: A produktív készségek (szóbeli témakifejtés) értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik: Tartalom: a szóbeli felelet szakmai információi és szókincse; Prezentáció: a szóbeli felelet logikája, felépítése, előadásmódja, követhetősége, gördülékenysége, érthetősége; Kommunikáció: a szóbeli felelet nyelvhelyessége. A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.</p>	

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

Szemináriumi dolgozat: A produktív készségek (szövegalkotás) értékelése három szempont szerint, részjegyekkel történik: Tartalom: a szöveg szakmai információi, szókincse, terminológiahasználat; Prezentáció: a szöveg logikája, felépítése, koherenciája, tagoltsága, értelmezhetősége; Kommunikáció: a szöveg nyelvhelyessége. A végső osztályzat a három részjegy matematikai átlaga.iók.

Kötelező irodalom:

Az adott félév konkrét tematikájában szereplő szerzők műveinek (kritikai) kiadásai.

Beutin, W. u. a.: *Deutsche Literaturgeschichte: von den Anfängen bis zur Gegenwart.*, Stuttgart: Metzler 1979.

Barner, W. (Hg.): *Geschichte der deutschen Literatur von 1945 bis zur Gegenwart.* München: Beck 1994.

Žmegac, V. (Hg.): *Kleine Geschichte der deutschen Literatur. Von den Anfängen bis zur Gegenwart.* Marix, Wiesbaden: Matrix 2004.

Ajánlott irodalom:

Haerkötter, H.: *Deutsche Literaturgeschichte.* Darmstadt: Winkler 2002.

Rothmann, K.: *Kleine Geschichte der deutschen Literatur.* Stuttgart: Reclam, 2001.

Rötzer, H. G.: *Geschichte der deutschen Literatur: Epochen, Autoren, Werke.* Bamberg: Buchner 2000.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: Germanisztika BA

Tantárgy neve: Médiafigyelés: elektronikus és írott sajtó	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN305AM Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv és Irodalomtudományi Tanszék
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Paksy Tünde, egyetemi tanársegéd	
Közreműködő oktató(k): Bazsóné dr. Sörös Marianna, egyetemi adjunktus; Dr. Bikics Gabriella, egyetemi docens; Kegyesné dr. Szekeres Erika, egyetemi docens; Dr. Kriston Renáta, egyetemi docens; Sabine Hankó, német anyanyelvi lektor	
Javasolt félév: 6T	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 1	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A szemináriumok folyamán áttekintjük az elektronikus és írott sajtó formáit és rétegződését. Figyelemmel kísérjük a közszolgálati és a kereskedelmi média szerepét a kultúraközvetítésben, értékmegőrzésben és értékteremtésben, és tájékoztatásban. Külön figyelmet fordítunk az elfogulatlan és átfogó tájékoztatást nyújtó napilapok és a bulvársajtó híradásaira. Különböző témakörökhöz kapcsolódva konkrét példákon vizsgáljuk a különböző sajtóorgánumok híradásai közötti eltéréseket. A vizsgálatokat tartalmi, terjedelmi, formai és nyelvi szempontok alapján végezzük.	
Fejlesztendő kompetenciák: tudás: A hallgatók megismerik a legfontosabb napilapokat és hírszolgáltatókat, a független és elfogulatlan tájékoztatás standardjeit, a minőségi újságírás és a bulvármédia jellemzőit. képesség: A szeminárium fejleszti a hallgatók nyelvi, stilisztikai, médiatudományos ismereteit. attitűd: Tudatos és kritikus médiafogyasztói attitűd kialakítására törekszünk. autonómia és felelősség: Önállóan eligazodik a média világában, képes nyomon követi az aktuális híradásokat a német nyelvű sajtóorgánumokon keresztül.	
Tantárgy tematikus leírása:	
Gyakorlat:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. A média rendszere, a közszolgálati és a kereskedelmi média alapvonásai 2. Német nyelvű sajtó, napilapok, internetes hírportálok, magazinok 3. Német nyelvű média, közszolgálati és kereskedelmi csatornák 4. Média és híradás 5. Kulturális, gazdasági, politikai és bulvár hírek aránya a kereskedelmi és közmédia híradásaiban 6. Politikai és gazdasági hírek 1. 7. Politikai és gazdasági hírek 2. 8. Kultúraközvetítés és értékmegőrzés 1. 9. Kultúraközvetítés és értékmegőrzés 2. 10. Magyarország a német nyelvű sajtóban 11. Magyarország a német nyelvű sajtóban 2. 12. Reklám és média 13. Audiovizuális reklám 14. Összegzés és a félév értékelése 	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév folyamán a hallgatók prezentációval kísért kiselőadás formájában bemutatnak egy választott sajtóorgánumot. A kiselőadás értékelésekor három részjegyet kapnak a hallgatók (tartalom teljessége, megfelelő források használata; előadás felépítése, prezentáció formai megjelenítése, előadásmód; nyelvhelyesség), ezek matematikai átlaga a végső jegy, azzal a megszorítással, hogy a prezentáció nem fogadható el, ha bármelyik részjegy elégtelen.	
Gyakorlati jegy: A szeminárium teljesítésének feltétele a rendszeres óralátogatáson túl a megfelelő szintű félévközi kiselőadás és a szemináriumi dolgozat benyújtása. Utóbbi egy 4-5 oldal terjedelmű dolgozat, amelyben a hallgatók egy-egy vagy több hír híradásait hasonlítják össze a különböző sajtóorgánumokban. A dolgozatot, három szempontból értékeljük: tartalom és logikus gondolatment; felépítés és formai jegyek, filológiai	

pontosság; nyelvi megvalósítás (nyelvhelyesség, stílus stb.) ez három részjegyet jelent. A végső jegy a három részjegy matematikai átlaga, az alábbi megszorításokkal: a dolgozat nem fogadható el, ha bármely részjegy elégtelen. Részben vagy egészben plagizált dolgozat nem fogadható el.

A gyakorlati jegy kialakításakor a benyújtott dolgozatok átlagán kívül a félév folyamán tanúsított órai aktivitást is figyelembe vesszük.

Kötelező irodalom:

Meyn, Hermann 2004. *Massenmedien in Deutschland*. Konstanz: UVK Verlag.

Hickethier, Knut 2003. *Einführung in die Medienwissenschaft*. Stuttgart: Metzler.

O.A. 2018. *Die deutschen Zeitungen in Zahlen und Daten*. Berlin: Bundesverband deutscher Zeitungsverleger. Online:

http://www.bdzv.de/fileadmin/bdzv_hauptseite/aktuell/publikationen/2017/ZDF_2017_web.pdf

Ajánlott irodalom:

Schmitz, Ulrich 2004. *Sprache in modernen Medien*. Berlin: Schmidt.

Schanze, Helmut 2002. *Metzler Lexikon Medientheorie, Medienwissenschaft: Ansätze – Personen – Grundbegriffe*. Stuttgart: Metzler.

TANTÁRGYI TEMATIKA

A képzés neve: (Pl.: Germanisztika BA)

Tantárgy neve: Szakdolgozati szeminárium II.	Tantárgy Neptun kódja: BTGEN 630 Tárgyfelelős intézet: MFI Német Nyelv- és Irrodalomtudományi Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Bikics Gabriella egyetemi docens, Kegyesné dr. Szekeres Erika egyetemi docens, Dr. Kriston Renáta egyetemi docens, Bazsóné dr. Sörös Marianna egyetemi adjunktus, Paksy Tünde egyetemi tanársegéd	
Javasolt félév: 6T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 1	Számonkérés módja: aláírás, gyakorlati jegy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A szakdolgozati szeminárium azt a célt szolgálja, hogy a hallgató megismerje a tudományos szövegírás folyamatát és módszereit. Konzulense irányításával és segítségével képessé válik az összegyűjtött tudományos szakirodalom megfelelő válogatására, súlypontozására, feldolgozására és elrendezésére. A hallgató fejleszti tervezési, szerkesztési és szövegírási kompetenciáját, gyakorolja a szövegszerkesztést, megismeri a tudományos szövegírás nyelvi és formai követelményeit, pl. a hivatkozások és a szakirodalmi jegyzék helyes és pontos létrehozását.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a német nyelv beszélt és írott változatának szabályait. <i>képesség:</i> Képes német nyelven hatékonyan kommunikálni és az információkat különböző nézőpontok szerint bemutatni. <i>attitűd:</i> Törekszik nyelvi tudásának és általános ismeretanyagának folyamatos fejlesztésére. <i>autonómia és felelősség:</i> Szakmai hivatástudat kialakítására és önképzésre törekszik.</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p><i>Gyakorlat:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A szakdolgozat mint a kutatás prezentációjának megírása, ennek folyamata 2. Az összegyűjtött tudományos anyag elrendezése 3. A tartalomjegyzék megtervezése 4. A bevezető fejezet megírása 5. Ábrák, diagramok és táblázatok 6. További fejezet(ek) megírása 7. A mellékletek elrendezése 8. További fejezet(ek) megírása 9. A szakirodalmi jegyzék létrehozása 10. További fejezet(ek) megírása 11. A szakdolgozat bírálati szempontjai – a szakdolgozat megvédése 12. A záró fejezet megírása 13. A szakdolgozat nyelvi ellenőrzése 14. A szakdolgozat formai ellenőrzése 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: A szakdolgozat írásának mérföldköveinek értékelése</p>	
Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:	

A szakdolgozat egyes fejezeteinek szakmai, nyelvi és formai minősége

Kötelező irodalom:

1. Umberto Eco: Hogyan írjunk szakdolgozatot? Partvonal könyvkiadó, 2012.
<http://www.kodaly-bp.sulinet.hu/pefele/E-k%C3%B6nyvek/Eco%20Hogyan%20%C3%ADrjunk%20szakdolgozatot.pdf>
2. Checkliste Diplomarbeiten schreiben:
<https://studi-lektor.de/tipps/diplomarbeit-schreiben/diplomarbeit-schreiben.html>
3. Tipps zur Gestaltung und Anfertigung von Diplomarbeiten:
<http://www1.uni-frankfurt.de/fb/fb15/institute/inst-1-oeko-evo-div/AK-Schrenk/downloads/Diplomarbeits-Tipps.pdf>

Ajánlott irodalom:

A szakdolgozat témájának megfelelő szakirodalom